

Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması

Q A Y D A L A R I

I. ÜMUMİ MÜDDƏALAR

1.1. “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları” (bundan sonra – Qaydalar) “Avtomobil nəqliyyatı haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa, habelə Azərbaycan Respublikasının digər normativ hüquqi aktlarına uyğun olaraq hazırlanmışdır.

Bu Qaydalar Azərbaycan Respublikasında avtomobil nəqliyyatı ilə beynəlxalq, şəhərlərarası (rayonlararası) və şəhərdaxili (rayondaxili) sərnişin *daşımalarını yerinə yetirən* Azərbaycan Respublikasının avtomobil nəqliyyatı daşıyıcıları (bundan sonra – daşıyıcılar) tərəfindən avtomobil nəqliyyatı vasitələri (bundan sonra – avtonəqliyyat vasitələri) ilə sərnişin daşımalarının yerinə yetirilməsi ilə əlaqədar yaranan münasibətləri tənzimləyir, habelə avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşımalarının həyata keçirilməsi qaydası və şərtlərini, sərnişinlərin, avtomobil daşıyıcılarının, daşımaların sifarişçilərinin və təşkilatçılarının hüquqlarını və vəzifələrini müəyyən edir.¹

1.2. Bu Qaydaların məqsədləri üçün istifadə olunan əsas anlayışlar aşağıdakılardır:

1.2.1. avtobus – sürücünün oturacaq yeri daxil olmaqla, oturacaq yerlərinin sayı doqquzdan çox olan, sərnişin daşımaları üçün nəzərdə tutulmuş avtonəqliyyat vasitəsi;

1.2.2. avtovağzal – yaşayış məntəqələrində sərnişinlərə xidmət göstərilməsi üçün nəzərdə tutulmuş və 75-dən artıq sərnişin tutan gözləmə zalı, bilet kassaları, ana və uşaq otağı, baqajların saxlama kameraları, iaşə, mədəni-məişət və sanitariya-gigiyena təyinatlı sahələri, tibbi yardım və polis məntəqələri, inzibati binası və ya xidməti otaqları, sürücülərin istirahət otağı, sərnişinlərin minib-düşməsi üçün perronu, avtobusların reyslərarası dayanması üçün meydançası və təmizləmə postları, habelə şəhər nəqliyyatının və taksi minik avtomobillərinin dayanması üçün vağzalyanı sahəsi olan bina və qurğular kompleksi;

1.2.3. avtostansiya – yaşayış məntəqələrində sərnişinlərə xidmət göstərilməsi üçün nəzərdə tutulmuş, 75-dək sərnişin tutan gözləmə zalı, ən azı bir xidməti otağı, bilet kassası, sanitariya-gigiyena təyinatlı sahəsi, sərnişinlərin minib-düşməsi üçün perronu olan qurğu;

1.2.4. baqaj – daşınmaq üçün qablaşdırılmış, sərnişin tərəfindən avtonəqliyyat vasitəsilə göndərilən və ya səfər boyu müşayiət edilən, qabariti, çəkisi və xüsusiyyətindən asılı olaraq daşınmasına icazə verilən yük;

1.2.5. baqaj qəbzi – baqajın daşınmaya qəbul edilməsini təsdiq edən sənəd;

1.2.6. dayanacaq məntəqəsi — müntəzəm marşrut üzrə sənişin avtomobil nəqliyyatının dayandığı, marşrutun istiqaməti və hərəkət cədvəli haqqında məlumat olan, sənişinlərin minib-düşdüyü, müvafiq qaydada işarələnmiş və təchiz olunmuş yer;

1.2.7. daşıyıcı — daşınma müqaviləsi və ya digər qanuni əsaslarla *haqq müqabilində* sənişin daşımalarını yerinə yetirən, *mülkiyyət, icarə və ya istifadə hüququ ilə nəqliyyat vasitələrinə malik olan* hüquqi şəxs və ya fərdi sahibkar;^[2]

1.2.7-1. *avtomobil nəqliyyatı ilə beynəlxalq sənişin daşımaları fəaliyyətinin operatoru (bundan sonra – operator) – avtomobil nəqliyyatı ilə beynəlxalq sənişin daşımalarını həyata keçirən, işgüzar nüfuz, maliyyə vəziyyəti və peşəkarlıq səriştəsi ilə bağlı meyarlara, sürücüsü (sürücüləri) isə hazırlıq səviyyəsinə dair tələblərə cavab verən, Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi tərəfindən uçota alınan hüquqi və ya fiziki şəxs;*^[3]

1.2.7-2. *operatorun məsul şəxsi – operatorun nəqliyyat fəaliyyətini faktiki və davamlı şəkildə müqavilə əsasında idarə edən, eləcə də peşəkarlıq səriştəsi ilə bağlı meyarlara cavab verən fiziki şəxs;*^[4]

1.2.8. gediş sənədi (bilet) — sənişinin avtobusda gediş hüququnu, sənişin və daşıyıcı arasında daşınma müqaviləsinin bağlanması təsdiq edən və müəyyən edilmiş formada rəsmiləşdirilən sənəd;

1.2.8-1. *ödəniş aləti - şəhərdaxili (rayondaxili) müntəzəm marşrutlar üzrə sənişin daşıyan avtobuslarda gediş haqqının elektron qaydada ödənilməsi üçün nəzərdə tutulmuş vasitə;*^[5]

1.2.9. əl yükü — sənişinə məxsus və öz xüsusiyyətlərinə, ölçülərinə, çəkisinə görə sənişin avtonəqliyyat vasitəsinin salonunda daşınmasına icazə verilən əşyalar;

1.2.10. hərəkət cədvəli — marşrutun dayanacaq məntəqələri üzrə reyslərin yerinə yetirilməsi vaxtı (həftənin günləri, günün saatları və dəqiqələri) haqqında məlumatları əks etdirən cədvəl;

1.2.11. beynəlxalq marşrutlar üzrə icazə — beynəlxalq avtomobil əlaqələri haqqında Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələrlə müəyyən edilmiş şərtlərə uyğun olaraq, Azərbaycan Respublikasının *Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi* tərəfindən müntəzəm və qeyri-müntəzəm beynəlxalq marşrutlarla sənişin və baqajın daşınmasına hüquq verən sənəd;^[6]

1.2.12. konduktor — sənişin avtonəqliyyat vasitəsində gediş sənədlərinə və *gediş haqqının ödəniş aləti vasitəsilə ödənilməsinə* nəzarəti, sənişinlərə xidmət göstərilməsini, habelə sənişinlərdən gediş haqqının və baqajın (əl yükünün) daşınması haqqının yığılmasını təmin edən, əmək və ya mülki hüquq müqaviləsi əsasında işləyən daşıyıcının nümayəndəsi;^[7]

1.2.13. marşrut — müəyyən edilmiş dayanacaqlar və məntəqələr arasında sənişin avtonəqliyyat vasitəsinin hərəkət etdiyi yol;

1.2.14. marşrutun sxemi — müəyyən edilmiş marşrutun şərti işarələrlə qrafik təsviri;

1.2.15. marşrut lövhəsi — avtobusun iş rejimi və marşrutu haqqında sənişinlərin məlumatlandırılması üçün göstərici;

1.2.16. nəzarətçi — daşıyıcının, daşınmanın sifarişçisinin, təşkilatçısının və ya səlahiyyətli dövlət orqanının avtomobil nəqliyyatı ilə sənişin daşımalarını yerinə yetirən daşıyıcılar və daşımaların digər iştirakçıları tərəfindən normativ hüquqi aktların tələblərinin yerinə yetirilməsinə, habelə gediş sənədlərinə nəzarət edən nümayəndəsi;

1.2.17. reys — marşrutun başlanğıc məntəqəsindən təyinat məntəqəsinədək və ya əks istiqamətdə sərnişin avtonəqliyyat vasitəsinin gedişi;

1.2.18. sərnişin — avtonəqliyyat vasitəsində gediş hüququ verən sənəd (bilet) və ya digər qanuni əsaslarla daşınan fiziki şəxs;

1.2.19. sərnişin avtonəqliyyat vasitəsinin işçi heyəti — sərnişin daşınması yerinə yetirilərkən, daşımının sifarişçisi, təşkilatçısı, habelə daşıyıcı tərəfindən sərnişin avtonəqliyyat vasitəsinə təyin edilmiş işçi heyətin üzvləri olan sürücülər, konduktorlar və müşayiət edən şəxslər;

1.2.19-1. sürücü - avtonəqliyyat vasitəsini idarə etmək hüququ olan, daşımalar prosesində birbaşa iştirak edən, habelə müvafiq hallarda daşıyıcıyı təmsil edən şəxs;^[8]

1.2.20. sifarişçi — sərnişin daşımalarının yerinə yetirilməsi barədə müvafiq qaydada müqavilə bağlamış orqan, yaxud onun tərəfindən təyin edilmiş səlahiyyətli hüquqi şəxs, habelə sərnişin daşımaları barədə daşıyıcı ilə müqavilə bağlayan hüquqi və ya fiziki şəxs;

1.2.21. taksi minik avtomobili — xüsusi tanınma nişanları və taksometrlə təchiz olunmuş, sürücünün oturacaq yeri daxil olmaqla, oturacaq yerlərinin sayı doqquzdan çox olmayan avtonəqliyyat vasitəsi;

1.2.22. taksometr — taksi minik avtomobili üçün nəzərdə tutulmuş onun işinin maliyyə və daşınma göstəriciləri uçotunun aparılmasını, gediş haqqının müəyyən edilməsini və gediş haqqının məbləği haqqında sərnişinin məlumatlandırılmasını təmin edən xüsusi ölçü cihazı;

1.2.23. tarif — sərnişin və baqaj daşınması ilə əlaqədar xidmətlər (bir gediş və ya gedişin 1 km , 1 saat istifadə və ya 1 baqaj (əl yükü) yerinin istifadə edilməsi və s.) üçün müəyyən edilmiş ödəniş haqqı;

1.2.24. təşkilatçı — özünün və ya sifarişçinin adından avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşınması, yaxud sərnişin daşımalarının təşkili barədə müqavilələr bağlayan hüquqi və ya fiziki şəxs;

1.2.25. ümumi istifadədə olan sərnişin avtomobil nəqliyyatı — tənzimlənən və ya elan edilmiş tariflər tətbiq edilməklə, müqavilə ilə razılaşdırılmış qiymətlər üzrə hüquqi və ya fiziki şəxslərin müraciəti əsasında yerinə yetirilən sərnişin daşımalarında istifadə olunan nəqliyyat vasitəsi;

1.2.26. taxoqraf - avtonəqliyyat vasitəsinin hərəkətinə, o cümlədən qət edilmiş məsafəyə, hərəkətin sürətinə, habelə sürücülərin iş və istirahət dövrlərinə dair bütün məlumatları fasiləsiz olaraq ölçmək və ya qeydə almaq məqsədi ilə həmin avtonəqliyyat vasitəsində quraşdırılan elektromexaniki və ya elektron nəzarət cihazı.^[9]

1.3. Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşımaları təyinatına görə aşağıdakı növlərə bölünür:

1.3-1. Avtomobil nəqliyyatı ilə beynəlxalq sərnişin daşımaları, o cümlədən tranzit daşımaları Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə və Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələrə uyğun olaraq operator tərəfindən yerinə yetirilir. Operator Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti tərəfindən müəyyən edilən işgüzar nüfuz, maliyyə vəziyyəti və peşəkarlıq sərəştəsi ilə bağlı meyarlara, operatorun sürücüsü (sürücüləri) isə hazırlıq səviyyəsinə dair tələblərə cavab verməlidir.^[10]

1.3.1. şəhərdaxili (rayondaxili) sərnişin daşımaları — şəhərin (rayonun) inzibati-ərazi hüduqları daxilində yerinə yetirilən sərnişin daşımaları;

1.3.2. şəhərlərarası (rayonlararası) sənişin daşımaları — ayrı-ayrı şəhərlərin (rayonların) inzibati ərazisində yerləşən yaşayış məntəqələri arasında yerinə yetirilən sənişin daşımaları;

1.3.3. beynəlxalq sənişin daşımaları — Azərbaycan Respublikasının ərazisindən digər dövlətlərə və ya digər dövlətlərdən Azərbaycan Respublikasının ərazisinə, habelə Azərbaycan Respublikasının ərazisindən tranzitlə keçməklə yerinə yetirilən sənişin daşımaları;

1.3.4. müntəzəm sənişin daşımaları — işin başlanması və başa çatması vaxtları, sənişinlərin avtomobil nəqliyyatına minməsi və ondan düşməsi yerləri, habelə tariflər müəyyən edilməklə, müvafiq cədvəl (hərəkət intervalı) və marşrut üzrə yerinə yetirilən sənişin daşımaları;

1.3.5. *qeyri-müntəzəm sənişin daşımaları - taksi minik avtomobilləri ilə daşımalar istisna olmaqla, sənişin daşınması müqaviləsi, sənişin avtonəqliyyat vasitəsinin icarəsi (fraxtetmə) müqaviləsi əsasında əvəzi ödənilməklə yerinə yetirilən sənişin daşımaları.* [uu](#)

1.4. Əhaliyə göstərilən xidmətlərin xüsusiyyətlərindən, hərəkətin sürət rejimindən, avtobusların getdiyi vaxtdan və məsafədən asılı olaraq, marşrutlar üzrə hərəkətin bir neçə rejimi ola bilər:

1.4.1. hərəkətin adi rejimi — avtobusların aralıq məntəqələrdə yerləşən dayanacaqlarda hökmən dayanmasını nəzərdə tutan rejim;

1.4.2. hərəkətin sürətli rejimi — avtobusların yalnız əvvəlcədən müəyyən olunmuş aralıq dayanacaq məntəqələrində dayanmasını nəzərdə tutan rejim;

1.4.3. hərəkətin ekspress rejimi — iri sənişin qovşaqlarında (vağzallar, hava və dəniz limanları, metro stansiyaları, ticarət mərkəzləri və s.) yerləşən başlanğıc və son məntəqələr arasında avtobusların dayanmamasını, yaxud sayı minimuma qədər məhdudlaşdırılmış dayanacaq məntəqələrində dayanmasını nəzərdə tutan rejim;

1.4.4. marşrut taksi rejimi — şəhərdaxili müntəzəm daşımalarda, sənişin tutumu 17-dən çox olmayan avtobuslardan istifadə etməklə, yalnız oturmaq üçün nəzərdə tutulmuş yerlərdə sənişinlərin daşınması, yol hərəkəti qaydalarına riayət etməklə, marşrutun istənilən yerində sənişinin xahişi ilə avtobusun dayandırılmasını nəzərdə tutan rejim.

1.5. Bu Qaydalar aşağıdakılara şamil olunmur:

1.5.1. hüquqi şəxslərin və fərdi sahibkarların xidməti istifadəsi üçün nəzərdə tutulmuş minik avtomobilləri ilə yerinə yetirilən daşımalara;

1.5.2. fiziki şəxslərin mülkiyyətində, yaxud istifadəsində olan avtonəqliyyat vasitələri ilə şəxsi ehtiyaclar üçün yerinə yetirdikləri daşımalara;

1.5.3. dövlət hakimiyyəti orqanlarının, büdcə təşkilatlarının və yerli özünüidarəetmə orqanlarının, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının, büdcədən kənar dövlət fondlarının, xarici ölkələrin diplomatik və konsulluq nümayəndəliklərinin, beynəlxalq təşkilatların nümayəndəliklərinin rəsmi və xidməti istifadəsi üçün nəzərdə tutulmuş avtonəqliyyat vasitələri ilə yerinə yetirilən daşımalara;

1.5.4. kommunal və təcili tibbi yardım xidmətlərinə məxsus, həmçinin müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən təxirəsalınmaz təcili xidmətlərə aid edilmiş avtonəqliyyat vasitələri ilə yerinə yetirilən daşımalara;

1.5.5. müdafiə, ictimai asayişin qorunması və fəvqəladə halların aradan qaldırılması ilə əlaqədar olan avtomobil daşımalarına;

1.5.6. hüquqi şəxslərin və fərdi sahibkarların ümumi istifadədə olan avtomobil yollarına çıxmadan yerinə yetirdiyi texnoloji və təsərrüfatdaxili (müəssisələrin, obyektlərin daxilində) avtomobil nəqliyyatı ilə daşımalarına.

II. SƏRNIŞİN AVTONƏQLİYYAT VASİTƏLƏRİNƏ DAİR TƏLƏBLƏR

2.1. Hər bir sərnişin avtonəqliyyat vasitəsi qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada dövlət qeydiyyatına alınmalı və dövlət qeydiyyat nişanı ilə təchiz olunmalıdır.

2.2. Ümumi istifadədə olan sərnişin avtonəqliyyat vasitələrinin, o cümlədən taksi minik avtomobillərinin müvafiq texniki normaların və standartların tələblərinə uyğunluğu və texniki cəhətdən saz vəziyyətdə olması Azərbaycan Respublikası Daxili İşlər Nazirliyinin Baş Dövlət Yol Polisi İdarəsi (bundan sonra — BDYPI) tərəfindən *qanunla müəyyən edilmiş hallarda* dövlət texniki baxışın keçirilməsi, lisenziya kartı verilərkən, habelə lisenziya kartı verildikdən sonra *Bakı, Sumqayıt və Gəncə şəhərlərinin inzibati ərazilərində avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişindəşməyə və taksi minik avtomobilləri ilə sərnişindəşməyə sahəsində müvafiq olaraq Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti yanında Bakı Nəqliyyat Agentliyi, Sumqayıt Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı yanında Sumqayıt Avtomobil Nəqliyyatı ilə Sərnişindəşməyə İdarəsi və Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyəti yanında Gəncə Avtomobil Nəqliyyatı ilə Sərnişindəşməyə İdarəsi (bundan sonra - müvafiq qurumlar), Azərbaycan Respublikasının digər ərazilərində isə Azərbaycan Respublikası Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinin* səlahiyyətli qurumu tərəfindən rübdə bir dəfə sərnişin avtonəqliyyat vasitəsinin texniki, istismar, təhlükəsizlik və ekoloji tələblərə uyğunluğunun yoxlanılması, habelə sərnişin avtonəqliyyat vasitəsinin texniki vəziyyətinin reysqabağı yoxlanılması haqqında sənədlərlə təsdiq edilməlidir. ^[12]

2.3. Hər bir sərnişin avtonəqliyyat vasitəsi *ilk tibbi yardım* qutusu, odsöndürən, diyirlənməyə qarşı dayaq, qəza dayanma nişanı, qəza vəziyyətində şüşənin çıxarılması üçün nəzərdə tutulmuş qurğu (avtobuslarda) ilə təchiz olunmalıdır. ^[13]

2.3-1. *Beynəlxalq və ölkədaxili (şəhərlərarası və rayonlararası) sərnişin daşımaları xidmətini həyata keçirən ümumi istifadədə olan avtonəqliyyat vasitələri taxoqrafla təchiz edilməlidir.* ^[14]

2.4. Müntəzəm daşımalarda istismar edilən sərnişin avtonəqliyyat vasitəsi marşrut lövhəsi ilə təchiz olunmalı, salonun görünən yerində isə daşımaya haqqı, gediş və baqajın (əl yükünün) daşınması şərtləri, daşıyıcının adı, ünvanı və telefonu, habelə sürücünün soyadı və adı haqqında məlumat yerləşdirilməlidir.

2.5. Müntəzəm daşımalarda istismar edilən sərnişin avtonəqliyyat vasitəsinin marşrut lövhəsində marşrutun nömrəsi, başlanğıc, sonuncu, həmçinin bir neçə aralıq məntəqələrin adları göstərilməlidir.

2.6. Müntəzəm sərnişin daşınmasının növündən asılı olaraq marşrut lövhəsi aşağıdakı tələblərə uyğun olmalıdır:

2.6.1. şəhərdaxili (rayondaxili) daşımalarda — avtobusların arxa hissələrində marşrut nömrəsinin göstəricisi, qabaq və yan tərəflərində marşrutun nömrəsi, başlanğıc, sonuncu və aralıq məntəqələrinin adları;

2.6.2. şəhərlərarası (rayonlararası) və beynəlxalq daşımalarda — avtobusların qabaq hissəsində marşrutun adı və nömrəsi, yan tərəfində başlanğıc, sonuncu və aralıq məntəqələrinin adları göstərməlidir.

2.7. Müntəzəm şəhərdaxili (rayondaxili) sərnişin daşımalarında istismar edilən avtobusların qabaq, yan və arxa marşrut lövhələrində məlumat yazılarının ölçüsü və işıqlandırılması günün işıqlı və qaranlıq vaxtlarında marşrutun nömrələrinin ön və arxa təsvirlərinin ən azı 15 metr, yan təsvirlərinin isə ən azı 3 metr məsafədən görünən və oxunan şəkildə olması təmin edilməlidir.

2.8. Müntəzəm şəhərdaxili (rayondaxili) sərnişin daşımalarında istismar edilən avtobus salonunun qabaq hissəsində məktəbəqədər yaşlı uşaqla olan sərnişinlər, hamilə qadınlar və *əlilliyi olan şəxslər* üçün yerlər xüsusi işarələnməlidir.^[15]

2.9. Müntəzəm şəhərlərarası (rayonlararası) və beynəlxalq sərnişin daşımalarında istismar edilən avtobuslarda uzaq məsafəyə gediş üçün rahat və yumşaq oturacaqlar olmalıdır. Oturacaq yerlərinin sayı 27-dən çox olan avtobuslarda sərnişinlərin xəbərdar edilməsi üçün səsucaldan audiosistem, oturacaq yerlərinin sayı 23-dən çox olan avtobuslarda həcmi hər bir sərnişin oturacaq yerinə ən az 0,1 m³ hesabından baqaj bölməsi olmalıdır.

2.10. Uzunluğu 150 km-dən çox olan şəhərlərarası (rayonlararası) və beynəlxalq marşrutlarda oturacaq yerlərinin sayı 23-dən az olan avtobuslarla müntəzəm sərnişin daşımalarının yerinə yetirilməsinə yol verilmir.^[16]

2.11. Müntəzəm beynəlxalq sərnişin daşımalarında istismar edilən avtobusların marşrut lövhəsində olan məlumatlar Azərbaycan və hərəkət marşrutunun sonuncu məntəqəsinin olduğu dövlətin dilində olmalıdır.

~~2.12. Beynəlxalq sərnişin daşımalarında istismar edilən avtobuslar sürücünün iş və istirahət, habelə qət edilən yol və sürət rejimlərinə əməl olunmasına nəzarət edilməsi üçün xüsusi nəzarət ölçü cihazı olan taxoqrafla təchiz edilməlidir.^[17]~~

2.13. Marşrut taksi rejimində istismar edilən avtobusların marşrut lövhələrində əlavə olaraq “MT” tanınma nişanı, həmçinin banın yan tərəflərində “MARŞRUT TAKSİ” yazısı olmalıdır.

2.14. Taksi minik avtomobili “Taksi” tanınma nişanları ilə avtomobilin damında müvafiq fənərlə, sağ və sol qapılarda şahmat qaydasında yerləşdirilmiş damalarla təchiz olunmalı, onun salonunda taksometr, habelə sürücünün soyadı, adı, fotosəkli və daşıyıcının (fiziki və ya hüquqi şəxsin) adı, ünvanı, telefon nömrəsi göstərilən məlumat lövhəsi olmalıdır.

2.15. İki qapılı, fərdi konstruksiya əsasında hazırlanan, *əlilliyi olan şəxslər* üçün xüsusi avadanlıqlar quraşdırılmış, habelə əllə idarə olunan *əlilliyi olan şəxs üçün* avtonəqliyyat vasitələrinin taksi minik avtomobilləri kimi istismarına yol verilmir.^[18]

2.16. Avtonəqliyyat vasitəsinin tutumu (sərnişinlərin sayı, baqaj və əl yükünün kütləsi) istehsalçı zavod tərəfindən müəyyən olunmuş sərnişinlərin sayına, avtonəqliyyat vasitəsinin oxlarının üzərinə düşən yol verilən maksimal kütlə və yüklənmə normalarına uyğun olmalıdır.

III. SƏRNIŞIN AVTONƏQLİYYAT VASİTƏLƏRİNİN SÜRÜCÜLƏRİNƏ DAİR TƏLƏBLƏR

3.1. Avtobuslarla sərnişin daşımalarına "D" kateqoriyası və ya "D1" altkateqoriyası üzrə avtonəqliyyat vasitələrini idarə etmək hüququnu təsdiq edən sürücülük vəsiqəsi olan (yaşı 23-dən az və 65-dən çox olmayan və "B", "C" kateqoriyalarına və ya "C1" altkateqoriyasına daxil olan avtonəqliyyat vasitələrini idarə etmək sahəsində təcrübəsi beş ildən az olmayan), "D1E" altkateqoriyası üzrə avtonəqliyyat vasitələrini idarə etmək hüququnu təsdiq edən sürücülük vəsiqəsi olan (yaşı 25-dən az və 65-dən çox olmayan və "D" kateqoriyasına və ya "D1" altkateqoriyasına daxil olan avtonəqliyyat vasitələrini idarə etmək sahəsində təcrübəsi iki ildən az olmayan), yaxud "DE" kateqoriyası üzrə nəqliyyat vasitələrini idarə etmək hüququnu təsdiq edən sürücülük vəsiqəsi olan (yaşı 26-dan az və 65-dən çox olmayan və "D" kateqoriyasına daxil olan avtonəqliyyat vasitələrini idarə etmək sahəsində təcrübəsi üç ildən az olmayan) sürücülər buraxılırlar.^[19]

3.2. Taksi minik avtomobilləri ilə sərnişin daşımalarına "B" və ya "BE" kateqoriyaları üzrə nəqliyyat vasitələrini idarə etmək hüququnu təsdiq edən sürücülük vəsiqəsi olan, yaşı 21-dən az olmayan, iki ildən artıq müddətdə mülkyyətində, icarəsində və ya istifadəsində olan avtonəqliyyat vasitəsini idarə edən sürücülər buraxılır.^[20]

3.3. Ümumi istifadədə olan avtomobil nəqliyyatı ilə ~~beynəlxalq~~ və ölkədaxili sərnişin daşımalarını yerinə yetirən sürücülər Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti tərəfindən peşə fəaliyyətinə və daşınmasına, habelə iş və istirahət rejiminin xüsusiyyətlərinə dair təsdiq edilmiş xüsusi proqram üzrə hazırlıq keçməli, habelə avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşımalarını tənzimləyən normativ hüquqi aktlar barədə zəruri biliklərə malik olmalıdırlar. Taksi minik avtomobillərinin sürücüləri etik daşınma və avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşımalarını tənzimləyən normativ hüquqi aktlara dair xüsusi hazırlıq keçməlidirlər. Taksi minik avtomobillərinin sürücüləri üçün xüsusi hazırlığın keçirilməsi qaydası, proqramı və müddəti Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi tərəfindən müəyyən edilir. Xüsusi hazırlıq Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi, Bakı şəhərinin inzibati ərazisində müntəzəm şəhərdaxili sərnişindaşımaları həyata keçirən şəxslərə və taksi minik avtomobillərinin sürücülərinə münasibətdə Bakı Nəqliyyat Agentliyi, Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin tabeliyindəki peşə təhsili müəssisələrində təhsil alanlara münasibətdə isə Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi yanında Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyinin müəyyən etdiyi peşə təhsili müəssisələri tərəfindən təşkil edilir və keçirilir.^[21]

3.3-1. Operatorun məsul şəxsi (şəxsləri), habelə beynəlxalq sərnişin daşımalarını həyata keçirən sürücülər Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti tərəfindən peşəkarlıq sərəfəsinə dair təsdiq olunmuş proqram üzrə hazırlıq və yenidən hazırlıq keçməlidirlər. Hazırlığın keçirilməsi qaydası və müddəti Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti tərəfindən müəyyən edilir. Hazırlıq Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi tərəfindən təşkil edilir və keçirilir. Tədrisin nəticələrinə əsasən sürücüyə forması Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti tərəfindən təsdiq edilmiş sənəd verilir.^[22]

3.4. Avtobus və taksi sürücüsü alkoqol, narkotik və güclü təsir göstərən digər maddələrdən istifadə edib-etməməsinin və ümumi səhhətinin yoxlanılması üçün yol vərəqəsində qeyd edilməklə reysqabağı tibbi müayinədən keçməlidir.

3.5. Sərnişin daşımalarını yerinə yetirən sürücüdə aşağıda göstərilən şəxsi sənədlər və nəqliyyat vasitəsinin sənədləri olmalıdır:

3.5.1. müvafiq sərnişin avtonəqliyyat vasitəsinin idarə etmək hüququnu təsdiq edən sürücülük vəsiqəsi;

3.5.2. avtonəqliyyat vasitəsinin qeydiyyat şəhadətnaməsi;

3.5.2-1. *beynəlxalq və ölkədaxili (şəhərlərarası və rayonlararası) sərnişin daşımaları xidmətini həyata keçirən ümumi istifadədə olan avtonəqliyyat vasitələrinə münasibətdə taxoqrafın yoxlanılması haqqında şəhadətnamə (taxoqrafın yoxlanmasına dair möhür vurulmadığı halda);*^[23]

3.5.3. avtonəqliyyat vasitəsinin ~~qanunla müəyyən edilmiş hallarda dövlət texniki baxışından keçməsi, habelə texniki vəziyyətinin reysqabağı yoxlanılması~~ haqqında sənəd;^[24]

3.5.4. avtonəqliyyat vasitəsi sahiblərinin mülki məsuliyyətinin icbari sığortası və sərnişin daşımaları xidmətini həyata keçirən avtonəqliyyat vasitələri ilə daşınan sərnişinlərin (şəhərdaxili və ya qəsəbədaxili daşınan sərnişinlər istisna olmaqla) fərdi qəza sığortası müqaviləsinin "İcbari sığortalar haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq bağlanmasını təsdiq edən icbari sığorta şəhadətnaməsi;^[25]

3.5.5. müəyyən edilmiş formada yol vərəqəsi;

3.5.6. avtonəqliyyat vasitəsi üçün verilən lisenziya kartı;

3.5.7. *mülkiyyət, icarə və ya istifadə hüququnu təsdiq edən sənədlər;*^[26]

3.5.8. sürücünün qaz balonlu sərnişin avtonəqliyyat vasitələri ilə təhlükəsiz işləməyə dair təlim keçməsi haqqında vəsiqə (şəhadətnamə), avtonəqliyyat vasitəsində quraşdırılmış qaz balonlarının müayinədən keçməsi və nəqliyyat vasitəsinin qaz yanacağı ilə işləməyə uyğunlaşdırılması haqqında akt.

3.6. Sərnişin avtomobil nəqliyyatı ilə beynəlxalq sərnişin daşımalarını yerinə yetirən sürücüdə əlavə olaraq aşağıdakı sənədlər olmalıdır:

3.6.1. xarici dövlətlərin vizası (zəruri olduqda) olan vətəndaş pasportu;

~~3.6.2. taxoqrafın çap edilmiş qeydləri (taxoqramlar);~~^[27]

3.6.3. tibbi sığorta şəhadətnaməsi;

3.6.4. sərnişin avtonəqliyyat vasitəsinin ekoloji və təhlükəsizliyi normalarına uyğunluğu haqqında sertifikatlar (daşımaların yerinə yetirildiyi xarici dövlətlərdə tələb olunduqda);

3.6.5. müntəzəm və ya qeyri-müntəzəm sərnişin daşımalarının xarici dövlətin (dövlətlərin) ərazisindən keçməklə yerinə yetirilməsi üçün beynəlxalq marşrutlar üzrə icazələr (tələb olunduqda).

IV. AVTOMOBİL NƏQLİYYATI İLƏ SƏRNIŞİN DAŞINMASININ ÜMUMİ ŞƏRTLƏRİ

4.1. Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşımaları müvafiq xüsusi razılığı (lisenziyası) olan Azərbaycan Respublikasının hüquqi və fiziki şəxsləri tərəfindən yerinə yetirilə bilər.

4.2. Avtomobil nəqliyyatı ilə müntəzəm sərnişin daşımalarını yerinə yetirən daşıyıcılar aşağıdakılara malik olmalıdırlar:

4.2.1. avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşımalarına dair müvafiq xüsusi razılığa (lisenziyaya);

4.2.2. müvafiq işçi heyətə (sürücülərə, mütəxəssislərə və s.);

4.2.3. *mülkiyyət, icarə və ya istifadədə olan* və müvafiq tələblərə uyğun olan sərnişin avtonəqliyyat vasitəsinə;^[28]

4.2.4. sərnişin avtonəqliyyat vasitələrinin saxlanması, xidmət göstərilməsi, texniki vəziyyətinə nəzarətin həyata keçirilməsi, reysqabağı texniki müayinə olunması, habelə sürücülərin reysqabağı tibbi müayinədən keçirilməsinə şəraiti olan şəxsi və ya icarəyə götürülmüş istehsalat bazasına, yaxud bu xidmətlərin göstərilməsi üçün belə bazası olan fiziki və ya hüquqi şəxslərlə bağlanmış müqaviləyə;

4.2.5. müntəzəm şəhərdaxili (rayondaxili), şəhərlərarası (rayonlararası) və beynəlxalq marşrutlar üzrə sərnişin daşımalarına daşıyıcıların cəlb olunması üçün keçirilmiş müsabiqə nəticəsində bağlanmış müqaviləyə;

4.2.6. xarici dövlətin ərazisindən keçmək üçün beynəlxalq marşrutlar üzrə icazəyə.

4.3. Müntəzəm marşrutların açılmasına yalnız onların keçəcəyi yolların vəziyyəti, hərəkətin təhlükəsizliyinin, habelə bu marşrutlarda istismar ediləcək avtonəqliyyat vasitələrinin daşımalara yararlığının təmin olunması baxımından *Bakı, Sumqayıt və Gəncə şəhərlərinin inzibati ərazilərində müvafiq qurumlar, Azərbaycan Respublikasının digər ərazilərində* isə Azərbaycan Respublikası Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinin səlahiyyətli qurumu və BDYPİ tərəfindən birgə yoxlanıldıqdan sonra icazə verilir. Yoxlamanın nəticələri aktla rəsmiləşdirilir və bunun əsasında *Bakı, Sumqayıt və Gəncə şəhərlərinin inzibati ərazilərində müvafiq qurumlar, Azərbaycan Respublikasının digər ərazilərində* isə Azərbaycan Respublikası Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinin səlahiyyətli qurumu tərəfindən zəruri məlumatlar göstərilməklə marşrutun pasportu hazırlanaraq təsdiq edilir.^[29]

4.4. Marşrutun hər bir sahəsində sərnişin avtonəqliyyat vasitəsinin orta sürəti hesablanır, dayanacaqların uzunluğu və reysdə olma müddəti işlənib hazırlanır. Əhalinin tələbatı nəzərə alınaraq marşrutun başlanğıc və sonuncu məntəqələrindən yola düşmənin daha məqsədəuyğun və münasib vaxt müəyyən edilərək, hərəkət cədvəlləri və marşrut sxemləri tərtib edilir.

4.5. Avtomobil nəqliyyatı ilə müntəzəm sərnişin daşımaları sərnişinlərin minimum sayda keçid etməklə yerdəyişməsinə, habelə bir nəqliyyat növünün digəri ilə dəyişməsinə olan tələbatını operativ və təhlükəsiz təmin etməlidir.

4.6. Ümumi istifadədə olan avtomobil nəqliyyatı ilə müntəzəm şəhərdaxili (rayondaxili), şəhərlərarası (rayonlararası) və beynəlxalq marşrut üzrə sərnişin daşımalarına daşıyıcıların cəlb olunması Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun olaraq müsabiqə yolu ilə həyata keçirilir. Sifarişçi müntəzəm marşrut üzrə sərnişin daşımalarının yerinə yetirilməsinə dair müsabiqədə qalib gəlmiş daşıyıcı ilə müvafiq müqavilə bağlayır və marşrutun təsdiq edilmiş pasportunu verir.

4.7. Fəaliyyət göstərən və ya açılması təklif olunan müntəzəm sərnişin daşınması üzrə marşrutların pasportunda aşağıdakı məlumatlar göstərilir:

4.7.1. ümumi məlumatlar (tərtib olunma tarixi, sonuncu məntəqələr üzrə marşrutun adı, nömrəsi, növü, marşrutda dövrün uzunluğu və işin mövsümə uyğunluğu);

4.7.2. xətti işarələr və yol qurğuları göstərilməklə marşrutun sxemi (avtovağzalların, avtostansiyaların, habelə müəyyən edilmiş dayanacaq və sərnişinin tələbi üzrə dayanma

məntəqələrinin, nəzarət məntəqələrinin yeri, həmçinin duracaqların, yanacaq doldurma və texniki-təmir stansiyalarının (sahələrinin) mövcudluğu);^[30]

4.7.3. marşrutun uzunluğu (başlanğıc məntəqədən son məntəqəyədək və əks istiqamətdə olan məsafə, habelə dayanacaq məntəqələri arasında olan məsafə);

4.7.4. marşrutun keçdiyi küçələrin və avtomobil yollarının xarakteristikası (küçələrin adı, yolların indeksi və nömrəsi, onların kateqoriyası, körpülərin və dəmir yolu keçidlərinin yeri, dayanacaq məntəqələrində dayanacaq meydançaları, sonuncu məntəqələrdə dönmə yerləri olan genişləndirilmiş hərəkət hissəsinin mövcudluğu);

4.7.5. marşrutda sərnəşin avtonəqliyyat vasitələrinin hərəkətinin başlanma və qurtarma vaxtı, ilin mövsümləri, həftənin günləri (iş və istirahət günləri), habelə günün müəyyən vaxtı üzrə hərəkət intervalı.

4.8. Daşınma marşrutunun pasportuna sərnəşin avtonəqliyyat vasitəsinin reyslər üzrə aşağıdakı məlumatlar əsasında tərtib edilən hərəkət cədvəli əlavə olunur:

4.8.1. ilin mövsümü, həftənin günləri, günün saatları və istiqamətlər üzrə sərnəşin axınının həcmi;

4.8.2. marşrutda yol şəraitinin xarakteristikası;

4.8.3. marşrutda hərəkətin təhlükəsiz sürət rejimi;

4.8.4. marşrutda istismar edilən sərnəşin avtonəqliyyat vasitələrinin daşıma imkanları;

4.8.5. sürücünün iş və istirahət rejiminə, bununla əlaqədar digər amillərə dair tələblər.

4.9. Müntəzəm marşrut üzrə sərnəşin daşımalarında istismar edilən avtonəqliyyat vasitəsinin hərəkət cədvəlində aşağıdakı məlumatlar göstərilir:

4.9.1. marşrutun adı və nömrəsi;

4.9.2. marşrutda reyslərin sayı, başlanğıc məntəqədən son məntəqəyədək və əks istiqamətlərdə yerinə yetirilən reysin məsafəsi və reysin yerinə yetirilməsi müddəti;

4.9.3. sərnəşin avtonəqliyyat vasitəsinin duracaq yerindən (qarajdan, avtoparkdan və s.) çıxması və marşrutun başlanğıc dayanacaq məntəqəsinə gəlib çatma vaxtı;

4.9.4. sərnəşin avtonəqliyyat vasitəsinin marşrutda işə başlaması vaxtı;

4.9.5. sərnəşin avtonəqliyyat vasitəsinin reyslər üzrə marşrut məntəqələrindən keçməsi vaxtı;

4.9.6. sərnəşin avtonəqliyyat vasitəsinin reysarası dayanmasının vaxtı və yeri, habelə sürücülərin işində fasilənin vaxtı;

4.9.7. sərnəşin avtonəqliyyat vasitəsinin işçi heyətinin dəyişməsi vaxtı və yeri;

4.9.8. marşrutda işin başa çatması vaxtı və sərnəşin avtonəqliyyat vasitəsinin duracaq yerinə qayıtması vaxtı.

4.10. Müntəzəm marşrutlarda işləyən sərnəşin avtonəqliyyat vasitələrinin həmin marşrutlar üzrə hərəkət cədvəlləri *Bakı, Sumqayıt və Gəncə şəhərlərinin inzibati ərazilərində müvafiq qurumlar, Azərbaycan Respublikasının digər ərazilərində isə Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi* tərəfindən mütəmadi monitoring edilir və digər nəqliyyat növləri, həmçinin təkrarlanan marşrutlar üzrə hərəkət cədvəlləri ilə əlaqələndirilərək tənzimlənir.

4.11. Sərnəşin avtonəqliyyat vasitəsinin sürücüsü daşımının marşrut sxemi, habelə meteoroloji hava şəraiti, yolların vəziyyəti və digər məlumatlarla təmin edilməlidir.

4.12. Müntəzəm marşrut üzrə sərnəşin daşımalarının sifarişçisi və ya təşkilatçısı daşımaların başlanmasına ən azı 10 gün qalmış Azərbaycan Respublikasının kütləvi informasiya vasitələrində marşrut, daşıma şərtləri, tariflər və hərəkət cədvəli haqqında məlumatları dərc etdirməlidir.

4.13. Daşıyıcı tərəfindən avtomobil nəqliyyatı ilə müntəzəm daşımaların dayandırılması və ya ləğv edilməsi zərurəti yarandıqda, daşıyıcı əvvəlcədən sifarişçinin müvafiq razılığını almalı və əhaliyə daşımaların dayandırılmasına və ya ləğv edilməsinə ən azı 3 gün qalmış kütləvi informasiya vasitələri ilə məlumat verməlidir.

4.14. Müntəzəm sərnəşin daşımaları üzrə xidmətlərdən istifadə etdikdə sərnəşin etibarlı gediş sənədinə (*gediş haqqı ödəniş aləti ilə ödənilirdiyi hallar istisna olmaqla*), baqajın (əl yükü) daşınması ödənişli əsaslarla yerinə yetirildikdə isə daşıma haqqının ödənilməsinə təsdiq edən sənədə (baqaj qəbzinə) malik olmalıdır. Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnəşin daşımalarını yerinə yetirən daşıyıcı və ya bu cür daşımaların təşkilatçısı sərnəşinlərə müvafiq növ daşımalar üçün müəyyən olunmuş formada biletin (gediş sənədinin) *və ödəniş alətinin satılmasını, o cümlədən ödəniş alətinə vəsaitin yüklənməsi imkanını* təmin etməli və zərurət olduqda, baqajın (əl yükünün) daşınmasına dair baqaj qəbzini rəsmiləşdirməlidir. ^[31]

4.15. Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnəşin və baqaj daşımalarında tariflər Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun olaraq müəyyən edilir.

4.16. Avtomobil nəqliyyatı ilə müntəzəm sərnəşin daşımaları və taksi minik avtomobilləri ilə sərnəşin daşımaları ümumi istifadədə olan daşımalara aid edilir və hər hansı bir şəxsin müraciəti əsasında yerinə yetirilir.

4.17. Avtonəqliyyat vasitəsi sahiblərinin mülki məsuliyyətinin icbari sığortası və sərnəşin daşımaları xidmətini həyata keçirən avtonəqliyyat vasitələri ilə daşınan sərnəşinlərin (şəhərdaxili və ya qəsəbədaxili daşınan sərnəşinlər istisna olmaqla) fərdi qəza sığortası "İcbari sığortalar haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa, avtonəqliyyat vasitəsinin işçi heyətinin üzvləri əmək funksiyalarının icrası zamanı bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığorta "İstehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığorta haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq həyata keçirilir. Sərnəşin avtonəqliyyat vasitəsində qanuni əsaslar olmadan gedişi həyata keçirən şəxs ona dəymiş zərərin ödənilməsinə sığorta edəndən və ya avtomobil daşıyıcısından tələb edə bilməz. ^[32]

4.18. Avtomobil nəqliyyatı ilə müntəzəm marşrutlarda sərnəşin daşımalarını yerinə yetirən daşıyıcı nəqliyyat vasitəsində yaranmış texniki nasazlıq, qəza nəticəsində və ya digər səbəblərdən daşımaları yerinə yetirə bilmədikdə, sərnəşinlər daşıyıcının vəsaiti hesabına biletə, *yaxud həyata keçirilmiş ödəməyə* uyğun olaraq təyinat məntəqəsinə çatdırılmalı və ya bunun nəticəsində onlara vurulmuş zərər ödənilməlidir. ^[33]

4.19. Şəhərin əhalisi 500 min və daha çox olduğu təqdirdə marşrut taksi rejimində daşımalar yalnız şəhərin iri sərnəşin qovşaqları ilə (dəmiryol vağzalları, avtovağzallar, hava və dəniz limanları, şəhərin kənarında yerləşən metro stansiyaları, ticarət mərkəzləri, mikrorayonlar və s.) şəhərin inzibati ərazisində yerləşən qəsəbələr, kəndlər və digər yaşayış məntəqələri arasında yerinə yetirilməsi məqsədi ilə müəyyən olunmuş marşrutlar üzrə təşkil edilir.

4.20. Dəmiryol vağzallarından, avtovağzallardan (avtostansiyalardan), hava və dəniz limanlarından və digər obyektlərdən, həmçinin bu obyektlər istiqamətində daşımaların yerinə yetirilməsi məqsədi ilə sutkanın gecə vaxtında müntəzəm sənişin daşımaları təşkil oluna bilər.

4.21. Beynəlxalq müntəzəm avtobus marşrutlarının Azərbaycan Respublikasının ərazisində yerləşən başlanğıc və son təyinat məntəqəsi yalnız avtovağzal (avtostansiya) olmalıdır.

4.22. Şəhərlərarası (rayonlararası) müntəzəm avtobus marşrutlarının şəhərlərin (rayon mərkəzlərinin) və ya qəsəbələrin ərazisində yerləşən başlanğıc və son təyinat məntəqəsi yalnız avtovağzal (avtostansiya) olmalıdır.

4.23. Avtovağzallara (avtostansiyalara) dair tələblər və onların funksiyaları Azərbaycan Respublikasının müvafiq normativ hüquqi aktı ilə müəyyən edilir.

4.24. Avtobusların hərəkət cədvəlinə edilən dəyişikliklərlə əlaqədar avtovağzala (avtostansiyaya) gəlmiş şəxslərə aşağıdakı qaydada radioretranslyasiya şəbəkəsi vasitəsilə məlumat verilməlidir:

4.24.1. avtobusun gəlmə və ya yola düşmə vaxtının dəyişdirilməsi haqqında hər 15 dəqiqədən bir;

4.24.2. reysin təxirə salınması və ya avtobusun dəyişdirilməsi haqqında — hərəkət cədvəlində müəyyən edilmiş vaxtdan 1 saat əvvəl və ya bu barədə məlumat alındıqdan dərhal sonra hər 15 dəqiqədən bir;

4.24.3. əlavə reysin verilməsi və ya bilet kassalarının iş qaydasının dəyişdirilməsi haqqında — müvafiq məlumat alındıqdan dərhal sonra;

4.24.4. beynəlxalq reyslər barədə — həmçinin müvafiq beynəlxalq dillərdə.

4.25. Avtomobil nəqliyyatı ilə müntəzəm şəhərlərarası (rayonlararası) və beynəlxalq marşrutlarda istismar edilən avtobuslarda yerlər istehsalçı-zavod tərəfindən bu avtobuslar üçün müəyyən edilmiş oturacaq yerlərinin sayına uyğun olaraq nömrələnir.

4.26. Avtomobil nəqliyyatı ilə müntəzəm şəhərdaxili (rayondaxili) marşrutlarda, hərəkətin adi rejimində istismar edilən avtobuslarda istehsalçı-zavodun bu avtobuslar üçün müəyyən etdiyi tam tutumu qədər sənişinlərin daşınmasına icazə verilir.

4.27. Sənişinlərin avtonəqliyyat vasitələrinə minib-düşməsi yalnız nəqliyyat vasitəsi tam dayandıqdan sonra müvafiq dayanacaq məntəqələrində həyata keçirilə bilər. Cədvəldə nəzərdə tutulmayan, yol hərəkəti qaydaları ilə qadağan olunmuş məntəqələrdə və yerlərdə sənişinlərin minib-düşməsinə yol verilmir.

4.28. Sürücü sənişinlərin dayanacaqda minib-düşməsi başa çatdıqdan və yalnız qapıları bağladıqdan sonra avtobusu hərəkətə gətirməli, dayanacaqları aydın və düzgün elan etməli, marşrut üzrə hərəkətin istiqaməti dəyişdikdə isə hər bir dayanacaq məntəqəsində bu barədə elan etməlidir.

4.29. Müntəzəm şəhərdaxili marşrutlarda sənişinlərin avtobuslara minib-düşməsi aşağıdakı qaydada aparılır:

4.29.1. bir qapısı olan avtobuslarda əvvəlcə sənişinlərin düşməsi, sonra isə minməsi;

4.29.2. iki qapısı olan avtobuslarda sənişinlərin düşməsi hər iki qapı, minməsi isə birinci qapıdan;

4.29.3. üç qapısı olan avtobuslarda sərnişinlərin düşməsi orta və arxa qapı, minməsi isə birinci qapıdan həyata keçirilir.

4.30. Dayanacaq məntəqələrinə dair tələblər aşağıdakılardır:

4.30.1. dayanacaq məntəqələri yol hərəkəti qaydalarına və təhlükəsizlik tələblərinə riayət edilməklə yerləşdirilməli, sərnişinlərin təhlükəsiz, rahat giriş və çıxışını təmin etməlidir;

4.30.2. dayanacaq məntəqəsi müvafiq yol nişanı ilə təchiz olunmalı və yol işarəsi ilə işarələnməlidir;

4.30.3. dayanacaq məntəqələri yolun hərəkət hissəsindən yolkənarı bordyurla ayrılmış minmə və enmə üçün perronla, avtobusların dayanacağı üçün meydançalarla, habelə avtonəqliyyat vasitəsini gözləyən sərnişinlərin qorunması üçün örtüklə təchiz edilməlidir.

4.31. Dayanacaq məntəqəsinin məlumat lövhəsi yaxınlaşan nəqliyyat vasitələri səmtindən görünməli və həmin lövhədə aşağıdakı məlumatlar göstərilməlidir:

4.31.1. dayanacaq məntəqəsinin adı və ya nömrəsi;

4.31.2. nəqliyyatın növü (avtobuslar üçün — “A” işarəsi);

4.31.3. marşrutların nömrələri;

4.31.4. marşrutun son təyinat məntəqəsi, gün ərzində hərəkət intervalı, marşrutların birinci və sonuncu reyslərinin vaxtı, habelə hərəkət intervalı 15 dəqiqədən artıq olan və ya günün müəyyən dövründə işləyən avtonəqliyyat vasitəsinin bu məntəqədən keçməsi vaxtı.

~~4.32. Hər bir avtobus dayanacaq məntəqəsi üçün Azərbaycan Respublikası Nəqliyyat Nazirliyinin səlahiyyətli qurumu tərəfindən bu Qaydaların 4 nömrəli əlavəsi ilə müəyyən olunmuş formada pasport təsdiq edilir və dayanacağın yeri yerli şəhər (rayon) icra hakimiyyəti və BDYPI-nin müvafiq ərazi bölmələri ilə razılaşdırılır. [34]~~

V. BAQAJ (ƏL YÜKÜ) DAŞINMASININ TƏŞKİLİ, SAXLANMASI ŞƏRTLƏRİ VƏ ÖDƏNİŞ QAYDASI

5.1. Müntəzəm avtobus marşrutlarında sərnişin özü ilə ölçüləri 60 sm x 40 sm x 20 sm-dək olan və çəkisi 20 kq-dan çox olmayan bir ədəd əl yükünü və uşaq arabasını daşıma haqqı ödənilmədən aparmaq hüququna malikdir.

5.2. Müntəzəm avtobus marşrutlarında sərnişin müəyyən edilmiş tariflər əsasında daşıma haqqını ödəməklə, ölçüləri 60 x 40 x 20-dən 100 x 50 x 30 sm-dək və hər birinin çəkisi 60 kq-dan çox olmayan 2 ədəd baqajın baqaj bölmələrində, baqaj bölmələri olmadıqda isə avtobusun salonunda (baqaj daşınması üçün salonda xüsusi yer olduqda) apara bilər. Baqaj bölmələrində əlavə yer olduqda, sərnişin daha çox sayda baqaj apara bilər. Ölçüləri və çəkisi göstərilən həddən artıq olan baqaj daşınmaya qəbul edilmir.

5.3. Baqaj bölməsi olmayan avtobuslarda baqaj yerini sürücü müəyyən edir. Bu hallarda avtobusun giriş və çıxış qapılarına sərnişinlərin maneəsiz keçməsi təmin olunmalı və təcili tormozlama vaxtı avtobusun salonunda baqaj öz yerini dəyişməməlidir. Avtobusun damında baqajın daşınmasına yol verilmir.

5.4. Daşınmaya təhvil verilən baqaj lazımi qaydada qablaşdırılmalı, daşınma səviyyəsi isə sərnişinlərə və avtonəqliyyat vasitələrinə hər hansı ziyanın vurulması mümkünlüyünü istisna etməlidir.

5.5. Avtobusun salonunda, sərnişinin yanında aparılan baqajın qorunub saxlanılmasına sərnişin cavabdehdir.

5.6. Daşınmasına icazə verilən hər baqaj yeri üçün daşıma haqqı mövcud tariflərə əsasən müəyyən edilir.

5.7. Baqajın avtobusun baqaj bölməsində daşınmaya qəbul olunması barədə sərnişinə baqaj qəbzi və ya müəyyən nömrəli birka verilir. Həmin birkanın dublikatı baqaja bərkidilir. Avtobusun baqaj bölməsində yerləşdirildiyi andan baqaj daşınmaya qəbul edilmiş, daşıyıcı tərəfindən verilmiş baqaj qəbzi əsasında sərnişinə və ya onun səlahiyyətli nümayəndəsinə təslim edildiyi andan isə baqaj sərnişinə təhvil verilmiş hesab edilir. Baqaj təhvil verilməyəndən baqaj qəbzində bu barədə qeyd olunur və ya baqaj qəbul edilərkən verilmiş birka geri alınır.

5.8. Daşınma başa çatdıqdan sonra sərnişin tərəfindən baqaj pretenziya edilmədən daşıyıcıdan qəbul edildikdə əksi sübut edilənədək baqaj bütöv və zədələnməmiş vəziyyətdə qəbul edilmiş hesab olunur. Baqajın (əl yükünün) zahirən görünməyən çatışmazlıqları barədə pretenziya baqajın (əl yükünün) sərnişinə təhvil verildiyi andan bir aydan gec olmayan müddət ərzində verilməlidir.

5.9. Baqaj qəbzinin aşağıdakı rekvizitləri olmalıdır:

5.9.1. nömrəsi və seriyası;

5.9.2. daşıyıcının (daşımının təşkilatçısının) adı;

5.9.3. baqajın daşınması haqqı;

5.9.4. baqajın sayı, ölçüsü, elan olunmuş qiyməti;

5.9.5. baqajın qəbul edilməsi və təhvil verilməsi haqqında daşıyıcının qeydləri.

5.10. Sərnişin tərəfindən gediş bileti təqdim edilmədikdə, baqaj qəbzi etibarsız hesab olunur.

5.11. Sərnişin baqajı təhvil verərkən onun qiymətini elan etdikdə daşıyıcı və ya onun nümayəndəsi tərəfindən bu barədə baqaj qəbzində qeyd edilməlidir. Baqajın elan edilmiş qiyməti onun real qiymətindən artıq olmamalıdır. Baqajın qiymətini elan etmək üçün sərnişin onun real qiymətini təsdiq edən sənədləri təqdim etməli və müəyyən olunmuş komissiyon muzdu ödəməlidir.

5.12. Aşağıda göstərilən əşyaların avtobuslarda daşınması qadağandır:

5.12.1. oddan təhlükəli, partlayıcı, zəhərli, aşındırıcı və kəskin iyli maddələr;

5.12.2. müvafiq qaydada icazəsi rəsmiləşdirilməmiş və üzvlüyü olmayan odlu silah;

5.12.3. nəqliyyat vasitəsini və sərnişinlərin geyimlərini çirkləndirə bilən əşyalar;

5.12.4. çəkisi və ölçüləri bu Qaydaların 5.2-ci bəndi ilə müəyyən edilmiş hədlərdən artıq olan əşyalar.

5.13. Şəhərlərarası (rayonlararası) *müntəzəm* marşrutlarda sərnişin baqajının daşınması məqsədi ilə daşıyıcılar tərəfindən baqaj avtomobillərinin hərəkəti təşkil oluna bilər. Baqaj avtomobillərinin hərəkəti təşkil olunduqda, sərnişin əlavə baqajını baqaj avtomobilinə təhvil verə bilər. [\[5\]](#)

5.14. Baqaj avtomobilləri ilə sərnişin baqajının daşınması aşağıdakı şərtlər nəzərə alınmaqla təşkil olunur:

5.14.1. baqaj avtomobillərində sənişin baqajı yalnız gediş biletləri təqdim edildikdə daşınmaya qəbul olunur. Hər gediş bileti üçün (tam və ya uşaq bileti) ümumi çəkisi 150 kq-dan artıq olmayan üç baqaj yeri müəyyən edilir. Baqaj avtomobilində artıq yer olduqda, sənişin daşınmaya əlavə baqaj təhvil verə bilər;

5.14.2. daşınma üçün təhvil verilmiş baqaj öz ölçülərinə, qablaşdırılmasına və xüsusiyyətlərinə görə baqaj avtomobilinin səmərəli yüklənməsinə və digər baqajın yerləşdirilməsinə çətinlik yaratmamalı, habelə digər sənişinlərin baqajına zərər vurmamalıdır. Baqajın qablaşdırılması daşınma ərzində baqajın bütövlüyünü və salamatlığını təmin etməlidir;

5.14.3. baqaj avtomobilində baqaj göndərmək üçün sənişin onu baqaj avtomobilinin yola düşməsinə ən azı 20 dəqiqə qalmış daşıyıcıya təhvil verməlidir;

5.14.4. lazımi qaydada qablaşdırılmayan baqaj daşınmaya qəbul olunmur. Qablaşdırılmasında çatışmazlıqları olan, lakin itmə və ya xarab olma ehtimalı olmayan baqaj yalnız daşınma sənədlərində bu çatışmazlıqlar haqqında müvafiq qeydlər edilməklə daşınmaya qəbul olunur;

5.14.5. sənişinə baqajın daşınmaya qəbul edilməsini təsdiq edən müəyyən olunmuş formada baqaj qəbzi və ya nömrələnmiş birka verilir və həmin birkanın dublikatı baqaja bərkidilir;

5.14.6. baqaj təyinat məntəqəsində baqaj qəbzini və ya nömrələnmiş birkanı təqdim edən şəxsə təhvil verilir;

5.14.7. sənişindən daşınmaya ayrı qəbul olunmuş yük, hərəkət cədvəlinə uyğun olaraq, sənişinin təyinat məntəqəsinə çatdığı gündən gec olmayaraq həmin məntəqəyə çatdırılmalıdır;

5.14.8. sənişinin tələb etmədiyi baqaj daşıyıcı tərəfindən təyinat məntəqəsində saxlanma kamerasında saxlanılır. Baqajın saxlanmasına görə mövcud tariflərə əsasən haqq ödənilir.

5.15. Avtovağzallarda (avtostansiyalarda) sənişinlərə məxsus baqajın müvəqqəti saxlanması üçün adi və ya avtomatik ödənişli saxlanma kameraları təşkil olunur.

5.16. Avtovağzallarda (avtostansiyalarda) baqaj aşağıdakı qaydada saxlanılır:

5.16.1. növündən və çeşidindən asılı olmayaraq baqaj (məsələn, çamadan, səbət, bağlama, arxa çantası, boğça, çanta, tor zənbil, şüşə tara və s.) saxlanma kamerasına qablaşdırılmış formada, bəzi əşyalar isə (məsələn, paltó, baş geyimi, portfel və s.) qablaşdırılmadan saxlanmaq üçün verilə bilər;

5.16.2. saxlanmaya verilmiş tezkorlanan (xarab olan) məhsulların təbii yolla xarab olmasına görə saxlanma kamerası məsuliyyət daşımır. Saxlanma kamerasına əşyaların qəbulu zamanı qablaşdırılmada qüsurlar aşkar edilərsə, əşyanın sahibi qüsurları aradan qaldırmalı və ya qəbzın kötüyündə mövcud qüsurları öz imzası ilə təsdiq etməlidir;

5.16.3. digər sənişinlərin əşyalarını zədələyə və ya çirkləndirə bilən əşyaların, həmçinin oddan təhlükəli, partlayıcı, zəhərli, kəskin iyli maddələrin saxlanma kamerasına qəbulu və verilməsi qadağandır.

5.17. Sənişin tərəfindən baqaj saxlanma kamerasına təhvil verilərkən, mövcud qaydalara uyğun müəyyən edilmiş haqqı ödəmək şərti ilə onun qiymətini elan edə bilər. Sənişin bir neçə əşyanı (yer) saxlanca verərkən hər birinin qiymətini ayrıca və ya bütövlükdə elan edə bilər. Elan edilən qiymətin məbləği baqaj qəbzində göstərilir.

5.18. Elan edilən qiymətin düzgünlüyünə şübhə olduqda, saxlanma kamerasının işçisi baqajın yoxlanılması üçün onun açılmasını tələb edə bilər. Baqajın açılmasından imtina edildikdə, qiymətin məbləğinə dair fikir ayrılığı olduqda, həmin baqaj saxlanmağa qəbul edilmir.

5.19. Baqajın saxlanmasına görə haqq hər bir əşyaya (yerə) və onun qabaritinə görə tutulur. Bir-birinə bağlanmış bir neçə əşya (yer) saxlanmaya verildikdə, haqq hər birinə görə ayrıca tutulur.

5.20. Baqajın saxlanmasına görə haqq, onun saxlanmaya qəbul edildiyi və saxlanma kamerasından geri götürüldüyü gündəklə olan müddət üçün hesablanaraq müəyyən edilir.

5.21. Sərnişin tərəfindən baqaj avtomobilində daşınması üçün verilmiş və təyinat məntəqəsinə gətirilmiş baqajın saxlanmasına görə haqq ikinci gündən başlayaraq tutulur.

5.22. Baqajın saxlanmasının rəsmiləşdirilməsi aşağıdakı qaydada həyata keçirilir:

5.22.1. qiyməti elan olunmamış baqaj saxlanmağa qəbul edildikdə, ona nömrələnmiş birka və ya baqaj qəbzi, qiyməti elan olunmuş baqaj qəbul edildikdə isə üzərində bu barədə müvafiq qeyd edilmiş baqaj qəbzi verilir;

5.22.2. saxlanma kameralarının işi birkalardan istifadə etməklə təşkil olunduqda, sərnişin baqajını saxlanmaya verərkən ilk bir günə görə saxlama haqqını kassaya ödəməli və əvəzində nəzarət talonu almalıdır;

5.22.3. baqajı saxlanmağa qəbul edərkən anbardar təhvil verilən əşyaların qablaşdırılmasını müəyinə etməli, sərnişin tərəfindən təqdim olunan nəzarət talonunda əşyaların saxlanca təhvil verildiyi tarixi qeyd etməli, birkanın dublikatını nəzarət talonu ilə birlikdə saxlanmağa təhvil verilən əşyalara bərkitməli və sərnişinə birka verməlidir;

5.22.4. saxlanmağa qəbul edilmiş əşyalar anbardar tərəfindən sərnişinə birkada göstərilmiş nömrəyə əsasən qaytarılır. Baqajın qaytarılması zamanı saxlanmada olduğu müddət yoxlanılır və sərnişinlə son hesablaşma aparılır;

5.22.5. saxlanma kameralarının işi qəbzdən istifadə etməklə təşkil edildikdə, sərnişin ona məxsus baqajı saxlanmağa verərkən saxlanma haqqını ödəyir və anbardardan baqaj qəbzini alır;

5.22.6. baqaj qəbzi və onun surəti aydın, düzəlişsiz yazılaraq verilir. Qəbzın surəti saxlanmağa verilmiş əşyaların üzərinə bərkidilir, qəbzın üz tərəfində əşyaların sayı (hər bir əşya sadalanmaqla), elan olunmuş qiymətin ümumi məbləği göstərilir və hər bir əşyanın qiyməti sözlə yazılır;

5.22.7. baqaj qəbzi anbardar tərəfindən yazılır və avtovağzalın (avtostansiyanın) ştempeli ilə təsdiq edilməklə sahibinə verilir;

5.22.8. saxlanma kamerasından baqaj verilən zaman anbardar yükün sahibi tərəfindən təqdim edilmiş qəbzın onun surətinə uyğunluğunu, habelə yükün təhvil verildiyi vaxt onun sahibi tərəfindən göstərilmiş soyadın, adın və atasının adının təqdim etdiyi sənədə uyğunluğunu yoxlayır;

5.22.9. baqaj qəbzinin əks tərəfində əşyanın verilmə tarixi, saxlanmada olan günlərinin sayı, saxlanma haqqı və baqajın qiymətinin elan edilməsinə görə komissiyon muzzdun məbləği (rəqəmlə və sözlə yazılaraq) göstərilir. Anbardar alınan komissiyon muzzdun və baqajın verilməsi, baqajın sahibi isə onun alınması sətərində imza edir;

5.22.10. baqaj qəbzi və ya birka itirildikdə, saxlanmağa qəbul olunmuş baqaj, yalnız onun sahibinin ərizəsi əsasında baqajın məxsusluğunu təsdiq edən sübutlar təqdim edildikdən sonra qaytarılır. Bu halda baqaj, onun sahibinin şəxsiyyətini təsdiq edən sənədə uyğun olaraq soyadı, adı və atasının adı, daimi yaşadığı yer xüsusi kitabda qeyd edilməklə və imzası alınmaqla qaytarılır.

5.23. Saxlanma kamerasında saxlanılan baqaj (əl yükü) 30 gün müddətində tələb edilmədikdə, həmin baqaj (əl yükü) qanunvericiliklə müəyyən olunmuş qaydada satılır. Tələb olunmayan baqajın (əl yükünün) satışından əldə olunmuş pul vəsaiti saxlanma və satılma xərcləri çıxılmaqla satılmış baqajın (əl yükünün) sahibinə verilir. Tələb olunmayan baqajın (əl yükünün) satışından əldə olunmuş pul vəsaiti bir il ərzində tələb olunmadıqda, həmin vəsait müvafiq saxlanma və satılma xərcləri çıxılmaqla dövlət büdcəsinə köçürülür. Avtovağzal (avtostansiya) tərəfindən başqa müddət müəyyən edilmədikdə baqaj və əl yükünün avtomatik saxlanma kamerasında 3 gündən artıq müddətə saxlanılmasına yol verilmir. Avtomatik saxlanma kamerasından tələb olunmayan baqaj və əl yükünün çıxarılması avtovağzalın (avtostansiyanın) təşkil etdiyi və tərkibi avtovağzalın (avtostansiyanın) vəzifəli şəxsindən, polis nümayəndəsindən ibarət olan komissiya tərəfindən üçüncü şəxsin iştirakı ilə həyata keçirilir.

5.24. Daşıyıcı və ya avtovağzal (avtostansiya) baqajı qəbul etdiyi andan onu sərnişinə və ya baqajı almaq səlahiyyəti olan şəxsə təhvil verənədək, baqajın itməsi, əskik çıxması və ya zədələnməsinə görə məsuliyyət daşıyır.

5.25. Baqajın əskik çıxması və zədələnməsi aşkar olunduqda daşıyıcı, yaxud avtovağzal (avtostansiya) tərəfindən baqaj sahibinin iştirakı ilə iki nüsxədən ibarət akt tərtib edilir.

Aktda qəbul edilən və təhvil verilən baqajdakı əşyaların sayı, adı (çamadan, səbət, çanta və s.), zədələnmə xarakteri, yükalanın soyadı, adı, atasının adı və ünvanı, habelə baqajın qiyməti elan olunduqda onun məbləği göstərilir. Aktın bir nüsxəsi sərnişinə verilir, digər nüsxəsi isə daşıyıcıda, yaxud avtovağzalda (avtostansiyada) saxlanılır.

5.26. Aktın tərtib edilməsindən imtina sərnişinin daşıyıcıya, yaxud avtovağzala (avtostansiyaya) qarşı pretenziya və iddia irəli sürmək hüququnu məhdudlaşdırmır.

5.27. Sərnişin zədələnməmiş və ya bir hissəsi itirilmiş baqajın müvafiq akt tərtib olunmadan qəbul edilməsinə razılıq verdiyi halda, daşıyıcı göstərilən baqajı təhvil verməlidir.

5.28. Baqajın daşınması və saxlanması zamanı sərnişinə vurulan zərərin əvəzi daşıyıcı, avtovağzal (avtostansiya) tərəfindən aşağıdakı qaydada ödənilir:

5.28.1. baqaj itirildikdə və ya əskik çıxdıqda — müvafiq olaraq itirilmiş baqajın və ya onun əskik çıxmış hissəsinin dəyəri miqdarında;

5.28.2. baqaj zədələndikdə — onun tam dəyərinin azaldığı məbləğ miqdarında;

5.28.3. qiyməti elan olunmaqla daşınmaya təhvil verilmiş baqaj itirildikdə — onun elan olunmuş real qiyməti miqdarında.

5.29. Baqajın itirilməsi, əskik çıxması və ya zədələnməsi (xarab olması) ilə əlaqədar müəyyən edilmiş zərəri ödəməklə yanaşı, daşıyıcı, avtovağzal (avtostansiya) həmin baqajın daşınmasına görə alınmış daşınma haqqını, habelə baqajın saxlanmasına görə avans olaraq alınmış saxlanma haqqını baqajın sahibinə və ya onun səlahiyyətli nümayəndəsinə qaytarır.

5.30. Daşımaya və ya saxlanmaya verilmiş əşyaların itirilməsi, əskik çıxması və ya xarab olması ilə əlaqədar sərnişinə müəyyən olunmuş qiymət miqdarında vurulan ziyanın əvəzi, bu barədə tələbin irəli sürüldüyü andan daşıyıcı və ya avtovağzal (avtostansiya) tərəfindən qanunvericiliklə müəyyən edilmiş müddət ərzində ödənilir.

5.31. Avtobuslarda, taksi minik avtomobillərində, avtovağzallarda (avtostansiyalarda) unudulmuş və itirilmiş əşyalar aşkar olunduqda daşıyıcının və ya avtovağzalın (avtostansiyanın) səlahiyyətli nümayəndəsi tərəfindən əşyanı tapan şəxsin iştirakı ilə bu Qaydaların 1 nömrəli əlavəsinə uyğun iki nüsxədən ibarət müvafiq akt tərtib olunur. Həmin aktda tapılmış əşyaların xarici görünüşü və onların aşkar olunması şəraiti ətraflı təsvir edilir.

5.32. Tapılmış əşyaların saxlanmağa verilməsi aşağıdakı qaydada rəsmiləşdirilir:

5.32.1. reys başa çatdıqdan sonra tapılmış əşya bu Qaydaların 5.31-ci bəndi ilə müəyyən edilmiş müvafiq aktla birlikdə avtovağzalın (avtostansiyanın) rəisinə və ya növbədə olan növbətçiyə, onlar olmadıqda isə daşıyıcının növbətçi dispetçerinə verilməlidir;

5.32.2. akt tərtib edildikdən sonra anbardar tərəfindən onun hər iki nüsxəsinə imza edilərək əşyalar əşya anbarına və ya saxlanma kamerasına verilir və nüsxənin biri aktların qeydiyyatı kitabında qalır, digəri isə əşyalarla birlikdə anbardara verilir;

5.32.3. əşyalar anbara və ya saxlanma kamerasına qəbul edilərkən onların aktlardakı müvafiq qeydlərə uyğun olması yoxlanılmalıdır;

5.32.4. anbara və ya saxlanma kamerasına qəbul edilmiş əşyalar barədə məlumatlar bu Qaydaların 2 nömrəli əlavəsi ilə müəyyən olunmuş formada tərtib edilən anbarda saxlanılmaqda olan unudulmuş (itirilmiş) əşyaların qeydiyyat kitabına anbardar tərəfindən daxil edilir;

5.32.5. əşyalar aktda olan qeydlərə uyğun olmadıqda anbara və ya saxlanma kamerasına qəbul edilmir, aktla birlikdə dəqiqləşdirmək və müvafiq qaydada rəsmiləşdirmək üçün geri qaytarılır.

5.33. Avtovağzalın (avtostansiyanın) və ya daşıyıcının səlahiyyətli nümayəndəsi sərnişinə onun itirdiyi əşyanın axtarışı ilə bağlı müvafiq məlumat verməlidir.

5.34. Tapılmış əşyaların saxlanılmasına dair tələblər aşağıdakılardan ibarətdir:

5.34.1. tapılmış əşyalar bilavasitə unudulmuş əşyalar anbarında və ya saxlanma kamerasının tapılmış əşyalar sektorunda xüsusi təchiz olunmuş və onların xarab olmasını istisna edən yerdə 30 gün müddətə qədər saxlanılır;

5.34.2. saxlanmağa qəbul edilən əşyaların üzərinə, tapılmış əşyanın ilkin verilmə yeri, verilmə tarixi və aktın nömrəsi göstərilən məlumat bərkidilir;

5.34.3. qida və konservləşdirilmiş məhsullar tapıldığı gündən 10 gün keçdikdən sonra, dağınıq formada olan və ya tezkorlanan məhsullar isə 24 saat keçdikdən sonra məhv edilir. Qida məhsullarının məhv edilməsi avtovağzalın (avtostansiyanın) müvafiq komissiyasının aktı ilə rəsmiləşdirilir;

5.34.4. tapılmış silah, sursat, partlayıcı maddələr, şəxsiyyəti təsdiq edən sənədlər, pul, o cümlədən xarici valyuta, qiymətli kağızlar, zərgərlik məmulatları və digər qiymətli əşyalar müvafiq akt əsasında yerli daxili işlər orqanlarına təhvil verilir.

5.35. Tapılmış əşyalar avtovağzal (avtostansiya) və ya daşıyıcı tərəfindən onların sahiblərinə aşağıdakı qaydada təhvil verilir:

5.35.1. tapılmış əşya onun sahibinin ərizəsi ilə (ərizədə əşyanın əlamətləri göstərməlidir) şəxsiyyəti təsdiq edən sənədlər təqdim edilməklə, avtovağzalın (avtostansiyanın) və ya daşıyıcının səlahiyyətli nümayəndəsinin razılığı əsasında müəyyən olunmuş vaxtda təhvil verilir;

5.35.2. itirilmiş əşyanın saxlanması görə onun sahibindən müəyyən olunmuş tariflərə uyğun olaraq saxlanma haqqı tutulur. Əşyanın saxlanması görə haqq tutulduqda, müəyyən olunmuş formada qəbz verilir.

VI. BİLET SATIŞININ TƏŞKİLİ, GEDİŞ HAQQININ ÖDƏNİLMƏSİ QAYDASI VƏ ŞƏRTLƏRİ

6.1. Bütün növ daşımalar üzrə sənişin müvafiq qaydada rəsmiləşdirilmiş biletdə (*gediş haqqı ödəniş aləti ilə ödəniləndiyi hallar istisna olmaqla*) və ya onun gedış hüququnu təsdiq edən digər sənədə malik olmalıdır. Gedış sənədi (bileti) və ya gedış hüququnu təsdiq edən digər sənədə malik olmayan, *yaxud gedış haqqını ödəniş aləti ilə ödəməyən* sənişinlərin avtobusda getməsinə yol verilmir. ^[36]

6.2. Sənişin əldə etdiyi bileti gedış müddəti ərzində özündə saxlamalı və nəzarətçinin və ya yoxlamayı apararı digər səlahiyyətli şəxsın tələbi ilə həmin bileti təqdim etməlidir.

6.3. Şəhərdaxili (rayondaxili) müntəzəm marşrutlar üzrə sənişin daşınması üçün gedış biletlərinin *və ödəniş alətinin satışı, o cümlədən ödəniş alətinə vəsaitin yüklənməsi* satış məntəqələrində *biletlərin satışı isə*, habelə avtobus sürücüləri və konduktorları tərəfindən yerinə yetirilir. ^[37]

6.4. Sənişinlər tərəfindən gedış haqqının ödənilməsi və ya ödənilmiş gedış haqqının təsdiq olunması üçün daşıyıcı şəhərdaxili (rayondaxili) müntəzəm marşrutlar üzrə işləyən avtobusların salonunda elektron turniketlər quraşdırıla bilər. Elektron turniketlərdən istifadə olunması qaydaları *Bakı, Sumqayıt və Gəncə şəhərlərinin inzibati ərazilərində müvafiq qurumlar, Azərbaycan Respublikasının digər ərazilərində isə Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi* tərəfindən müəyyən edilir.

6.5. Şəhərlərarası (rayonlararası) və beynəlxalq müntəzəm marşrutlar üzrə biletlərin satışı avtovağzalların (avtostansiyaların) kassaları tərəfindən həyata keçirilir. Kassaların olmadığı yerlərdə biletlər dayanacaq məntəqəsindən yola düşməzdən əvvəl sənişinlər bilavasitə avtobuslara mindikdə konduktorlar və ya sürücülər tərəfindən satılır. Biletlər yalnız qeyd olunmuş günə və avtobus reysinə etibarlı sayılır.

Sənişinlərdə gedış biletlərinin və ya digər gedış sənədlərinin olması sürücü, yaxud konduktor tərəfindən sənişinlər avtobusun salonuna daxil olduqda yoxlanılır.

6.6. Daşıyıcı bilet satışını avtovağzalın (avtostansiyanın) kassaları vasitəsilə həyata keçirdikdə, bilet satışından əldə olunan gəlirin müqavilə ilə müəyyən olunmuş müvafiq faizini avtovağzalın (avtostansiyanın) hesabına keçirir.

6.7. Müntəzəm sənişin daşınmasına dair biletlərin satışı bilet-uçot vərəqəsində hər reys üzrə qeyd edilir.

6.8. Şəhərdaxili (rayondaxili) müntəzəm marşrutlar üzrə sənişin daşımalarında bir dəfə istifadə üçün — bir gedış üçün biletlər, eləcə də bir neçə dəfə istifadə üçün nəzərdə

tutulmuş — aylıq, yarımaylıq, həftəlik, bir neçə günlük və ya bir neçə gediş üçün biletlər tətbiq edilə bilər.

6.9. Müntəzəm şəhərdaxili marşrutlarda tətbiq edilən hərəkətin adi rejimində bir neçə dəfə istifadə üçün nəzərdə tutulmuş biletlər müvafiq marşrutun başlanğıc məntəqəsindən təyinat məntəqəsinədək gediş etmək üçün etibarlı sayılır.

Sürətli, ekspress və marşrut taksi rejimində işləyən avtobuslarda bir neçə dəfə istifadə üçün nəzərdə tutulmuş biletlər tətbiq edilmir.

6.10. Müntəzəm şəhərdaxili (rayondaxili) sərnişin daşımalarda tətbiq edilən biletin üzərində aşağıdakı rekvizitlər göstərilməlidir:

6.10.1. şəhərin (rayonun) və sifarişçinin (daşımanın təşkilatçısının) adı;

6.10.2. daşıyıcının adı;

6.10.3. təyinatı, nömrəsi, seriyası və qiyməti;

6.10.4. qüvvədə olduğu müddət (gedişlərin sayı) və zəruri olduqda daşımanın şərtləri haqqında qısa məlumat.

6.11. Müntəzəm şəhərlərarası (rayonlararası) və beynəlxalq sərnişin daşımalarda tətbiq edilən biletin üzərində aşağıdakı rekvizitlər göstərilməlidir:

6.11.1. sifarişçinin (və ya daşımanın təşkilatçısının) adı;

6.11.2. daşıyıcının adı;

6.11.3. biletin təyinatı, nömrəsi və seriyası;

6.11.4. sərnişinin səfərinin başlanğıc və sonuncu dayanacaq məntəqələrinin adı;

6.11.5. avtobusun hərəkət marşrutu (marşrutun nömrəsi);

6.11.6. səfərin tarixi, vaxtı və yeri;

6.11.7. oturacaq yerinin nömrəsi;

6.11.8. tarifi növü və gediş haqqı;

6.11.9. sərnişinin pasport məlumatları: soyadı, adı və pasport nömrəsi (beynəlxalq daşımalarda);

6.11.10. biletin rəsmiləşdirilmə tarixi, yeri və rəsmiləşdirməni aparan şəxsin soyadı, adı və imzası (beynəlxalq daşımalarda).

6.12. İtirilmiş biletin dublikatı verilmir, onun üçün ödənilmiş pul məbləği geri qaytarılmır və sərnişin gedişə buraxılmır. Beynəlxalq marşrutlarda bileti itirmiş sərnişin, onun kassa cədvəlində göstərilmiş soyadı şəxsiyyəti təsdiq edən sənədlərlə sübut edildikdə gedişə buraxılır.

6.13. Avtomobil nəqliyyatı ilə müntəzəm beynəlxalq sərnişin daşınması üçün verilmiş bilet digər şəxsin gedişi üçün istifadə oluna bilməz. Şəxsin pasport məlumatları biletə göstərilən məlumatlara uyğun gəlmədikdə, həmin şəxs gediş hüququndan istifadə edə bilməz.

6.14. Azərbaycan Respublikasının dövlət sərhədini keçərkən sərhəd-keçid məntəqəsində nəzarət orqanları tərəfindən sərnişinin sənədlərində uyğunsuzluq aşkar edildikdə və bunun nəticəsində həmin sərnişinin daşınması dayandırıldıqda, Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin müvafiq qurumunun səlahiyyətli şəxsi tərəfindən bilet-uçot vərəqəsində bu barədə müvafiq qeyd edilməlidir.

6.15. Müntəzəm sərnişin daşımaları zamanı güzəştli və ya ödənişsiz gediş hüququ Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə müəyyən olunmuş əhalinin ayrı-ayrı kateqoriyalarına verilir və bunun üçün onlar müvafiq vəsiqənin, talonun və müəyyən

olunmuş nümunədə olan digər sənədin əslini təqdim etməlidirlər. Güzəştli və ödənişsiz gedişə hüquq verən gediş sənədi konkret ünvanlıdır və digər şəxslərə verilə bilməz.

6.16. Avtomobil nəqliyyatı ilə müntəzəm beynəlxalq sərnəşin daşımalarında uşaqlara və digər kateqoriyadan olan sərnəşinlərə güzəştlərin verilməsi qaydası həmin marşrutların istismarçıları olan daşıyıcılar arasında bağlanan müqavilələrlə, habelə bu sahədə Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələrlə müəyyən olunur.

6.17. Sərnəşinlər gediş biletlərini kassalardan əldə edirlər. Milli və Sovet İttifaqı qəhrəmanları və onlara bərabər tutulan şəxslər, əmək qəhrəmanları, dövlət ordenləri ilə təltif olunmuş şəxslər, II dünya, Əfqanıstan və Qarabağ müharibələri iştirakçıları, I və II *dərəcə əlilliyi olan şəxslər* müvafiq sənədləri təqdim etməklə, biletləri növbədənkənar əldə etmək hüququna malikdirlər. ^[38]

6.18. Məktəbəqədər uşağı olan sərnəşinlər və hamilə qadınlar biletləri ana və uşaq otağı vasitəsilə, belə otaq olmadıqda isə kassadan növbədənkənar əldə edirlər.

6.19. Bu Qaydaların 6.17-ci və 6.18-ci bəndlərində göstərilmiş şəxslər kassalar olmayan yerlərdə avtobuslara növbədənkənar daxil olmaqla, biletləri əldə etmək hüququna malikdirlər.

6.20. Sərnəşin axını çox olan avtovağzalardan (avtostansiyalardan) yerinə yetirilən avtobus reyslərinə başlanğıc və aralıq dayanacaq məntəqələrində biletlərin əvvəlcədən satışı təşkil edilə bilər. Avtobus reysinə biletlərin yalnız 75 faizi əvvəlcədən satıla bilər. Biletlərin qalan 25 faizi cari qaydada satılır.

6.21. Müntəzəm şəhərlərarası (rayonlararası) və beynəlxalq sərnəşin daşımalarında sərnəşinlərə satılmış biletlərin sayı istehsalçı-zavod tərəfindən həmin daşımalarda istifadə olunan avtobus üçün müəyyən edilmiş oturacaq yerlərinin sayına uyğun olmalıdır.

6.22. Kassir, avtobus sürücüsü və ya konduktor aşağıdakı hallarda biletlərin satılmasından imtina edə bilər:

6.22.1. avtobuslarda (şəhərdaxili avtobuslar istisna olmaqla) boş yer olmadıqda;

6.22.2. sərnəşin sərxoş vəziyyətdə və ya digər sərnəşinlərin sağlamlığına təhlükə yaradan dərəcədə xəstə olduqda;

6.22.3. sərnəşinə məxsus baqaj və ya əl yükü daşınması qadağan edilmiş əşyalardan ibarət olduqda.

6.23. Şəhərlərarası (rayonlararası) və beynəlxalq müntəzəm marşrutlar üzrə bilet kassalarının işi avtobusların boş yerlərlə yola düşməsi hallarının istisna edilməsinin və sərnəşinlər tərəfindən biletlərin vaxtlı-vaxtında alınmasının təmin olunması şərtilə təşkil edilməlidir. Həmin marşrutlar üzrə bilet kassalarının işi ilk reysin yola düşməsinə ən azı 30 dəqiqə qalmış başlamalı və sonuncu reysin avtovağzaldan (avtostansiyadan) yola düşməsindən tez olmayaraq başa çatmalıdır.

6.24. Biletlərin satışı müntəzəm şəhərlərarası (rayonlararası) və beynəlxalq marşrutların başlanğıc məntəqələrinin kassalarında avtobusun yola düşdüyü gün, aralıq dayanacaq məntəqələrinin kassalarında isə avtobusda boş yerlərin olması barədə məlumatın alındığı vaxtdan həyata keçirilir. Başlanğıc və aralıq dayanacaq məntəqələrinin kassalarında biletlərin satışı avtobusun yola düşməsinə 5 dəqiqə qalmış dayandırılır.

6.25. Biletlərin əvvəlcədən satışı təşkil olunan kassalarda biletlərin satışı avtobusun yola düşməsinə 10 gün qalmış vaxt ərzində həyata keçirilir və avtobusun yola düşməsinə 1 gün qalmış biletlərin satışı dayandırılır.

6.26. Biletlər əvvəlcədən sifariş edilə bilər. Sifarişdə sifarişçinin soyadı, adı, yola düşmə tarixi və vaxtı, təyinat məntəqəsi, biletlərin sayı, əldə olunma üsulu (ünvana çatdırmaqla və ya çatdırmamaqla) göstərilir. Biletin ünvana çatdırılması şərtilə edilən sifarişdə sifarişçinin ünvanı, habelə xidməti və ya ev telefonu olduqda onların nömrəsi göstərilir.

6.27. Sifariş edilmiş bilet əvvəlcədən satış kassalarında saxlanılır və müntəzəm şəhərlərarası (rayonlararası) marşrutlarda avtobusun yola düşməsinə 12 saat, müntəzəm beynəlxalq marşrutlarda isə avtobusun yola düşməsinə 1 gün qalmış tələb edilməlidir. Tələb edilməmiş biletlər satılmaq üçün satış kassalarına verilir.

6.28. Şəhərlərarası (rayonlararası) və beynəlxalq marşrutlarda biletlərin əvvəlcədən satışına görə sərnəşinlərdən, o cümlədən güzəştli gediş hüququna malik olan şəxslərdən müəyyən edilmiş məbləğdə komisyon muzdu alınır.

6.29. Müntəzəm avtobus marşrutlarında (*şəhərdaxili (rayondaxili) avtobuslar istisna olmaqla*) sərnəşin özü ilə ayrıca yer tutmadan gediş haqqı ödənilmədən 5 yaşa qədər bir uşaq aparmaq hüququna malikdir. Ayrıca yer tutan 5 yaşa qədər uşağa uşaq bileti alınmalıdır. Sərnəşinlə 5 yaşa qədər bir neçə uşaq getdikdə pulsuz gedən bir uşaqdan başqa hər birinə, həmçinin 5 yaşdan 10 yaşadək hər bir uşağa uşaq gediş bileti alınmalıdır. 10 yaşdan yuxarı olan uşaqların getməsinə görə gediş haqqı müəyyən olunmuş tarifi tam həcmində alınır. ^[39]

Marşrut taksi rejimində işləyən avtobuslarda uşaq biletləri tətbiq edilmir və ayrıca yer tutan uşağa müəyyən olunmuş tarifi tam həcmində gediş bileti alınır.

6.29-1. Müntəzəm şəhərdaxili (rayondaxili) avtobus marşrutlarında 5 yaşadək uşaqlar ödənişsiz gedirlər. ^[40]

6.30. Sərnəşin şəhərlərarası (rayonlararası) müntəzəm marşrutlarda işləyən avtobusa gecikdikdə və ya avtobusun yola düşməsinə 15 dəqiqədən az qalmış vaxtda gedişdən imtina etdikdə, o alınmış bileti 2 saat ərzində, xəstəlik və ya bədbəxt hadisə baş verdikdə isə 3 gün ərzində həmin marşrut üzrə digər avtobus reysinə biletin dəyərinin 25 faizini əlavə ödəməklə təzələyə və ya həmin biletin dəyərinin 25 faizini çıxılmaqla ödənilmiş məbləği geri ala bilər.

Sərnəşinin xəstəlik və ya bədbəxt hadisə nəticəsində avtobusa gecikməsi, müalicə müəssisəsinin arayışı və ya bədbəxt hadisə barədə tərtib olunmuş aktla təsdiq edilməlidir.

6.31. Bilet şəhərlərarası (rayonlararası) müntəzəm marşrut avtobusunun yola düşməsinə ən azı 2 saat qalmış avtovağzalın (avtostansiyanın) kassalarına qaytarıldıqda, onun əvvəlcədən satışına görə komisyon muzdu çıxılmaqla gediş haqqı sərnəşinə qaytarılır. Bilet həmin müddətdən gec, lakin avtobusun yola düşməsinə 15 dəqiqədən az qalmış vaxt ərzində qaytarıldıqda onun dəyərinin 15 faizi və əvvəlcədən satışa görə komisyon muzdu çıxılmaqla ödənilmiş gediş haqqı sərnəşinə qaytarılır.

6.32. Bilet müntəzəm beynəlxalq marşrutlarda işləyən avtobusların yola düşməsinə ən azı 24 saat qalmış avtovağzalın (avtostansiyanın) kassalarına qaytarıldıqda onun dəyərinin 10 faizi və əvvəlcədən satışa görə komisyon muzdu çıxılmaqla ödənilmiş gediş

haqqı sərnəşinə qaytarılır. Bilet bu müddətdən gec, lakin avtobusun yola düşməsinə 5 saatdan çox olmayan vaxt ərzində qaytarıldıqda, onun dəyərinin 25 faizi və əvvəlcədən satışı görə komisyon muzdu çıxılmaqla ödənilmiş gediş haqqı sərnəşinə qaytarılır.

6.33. Müntəzəm marşrutlarda avtobusun yola düşməsi hərəkət cədvəlində nəzərdə tutulmuş vaxtdan 1 saatdan artıq müddətə gecikdikdə və ya sərnəşinə biletdə nəzərdə tutulduğundan aşağı dərəcəli yer verildikdə, o cümlədən biletdə nəzərdə tutulmuş yer sərnəşinə verilmədikdə, o avtobus yola düşənədək bileti kassaya qaytarmaq və gediş haqqının tam dəyərini və əvvəlcədən satışı görə ödənilmiş komisyon muzdu geri almaq hüququna malikdir.

Sərnəşin daha aşağı dərəcəli avtobusda gedişə razılıq verdikdə, ödənilmiş gediş haqqı ilə ödənilməli olan gediş haqqı arasındakı fərq sərnəşinə qaytarılır.

6.34. Cədvəldə nəzərdə tutulmuş müntəzəm marşrut avtobusun yerinə gediş haqqı daha yüksək olan avtobus təqdim edildikdə, bu barədə elan edilənədək bilet almış sərnəşin həmin biletdə əsasən əlavə gediş haqqını ödəmədən gedişi həyata keçirmək hüququna malikdir. Avtobusun daha yüksək tarifliyə dəyişdirilməsi haqqında elan edildiyi andan sərnəşinlərə əvvəlcədən xəbərdarlıq edilərək biletlər daha yüksək tariflərlə satılır.

6.35. Daşıyıcıdan asılı olmayan səbəblərdən sərnəşinlərin təyinat məntəqələrinə çatdırılması mümkün olmadıqda, gedişin dayandırıldığı məntəqədən təyinat məntəqəsinədək olan gedişin dəyəri reysin ləğv edildiyi andan 1 gün ərzində sərnəşinə qaytarılır. Bu hallarda sərnəşin onun tələbi ilə yaxınlıqda olan avtovağzala (avtostansiyaya), dəmir yolu stansiyasına və ya hava limanına daşıyıcı tərəfindən çatdırılmalıdır. Avtobus marşrutun başlanğıc məntəqəsinə qaytarıldıqda sərnəşinə gediş haqqı və baqajın (əl yükünün) daşınması haqqı qaytarılır.

6.36. Yol getdiyi zaman sərnəşin öz təqsiri ucbatından getdiyi avtobusdan geri qaldıqda, qət edilməmiş məsafəyə görə ödənilmiş məbləğ geri qaytarılmır və sərnəşində gecikdiyi reysə olan bilet gələn reys üçün yenidən rəsmiləşdirilmir.

VII. AVTOMOBİL NƏQLİYYATI İLƏ MÜNTƏZƏM BEYNƏLXALQ SƏRNƏŞİN DAŞIMALARININ TƏŞKİLİNİN ƏSASLARI

7.1. Avtomobil nəqliyyatı ilə müntəzəm beynəlxalq sərnəşin daşımaları beynəlxalq əlaqə üçün açıq olan və yol hərəkətinin təhlükəsizliyi tələblərinə cavab verən ümumi istifadədə olan avtomobil yollarından keçməli və başlanğıc məntəqələri ilə təyinat məntəqələri arasında əlaqəni təmin etməlidir.

7.2. Avtomobil nəqliyyatı ilə müntəzəm beynəlxalq sərnəşin daşımaları ərazilərindən daşıma marşrutunun keçdiyi dövlətlərin səlahiyyətli orqanlarının beynəlxalq marşrutlar üzrə icazəsi əsasında yerinə yetirilir.

7.3. Müntəzəm beynəlxalq avtobus marşrutları Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələr və ya Azərbaycan Respublikasının və digər ölkənin nəqliyyat sahəsində səlahiyyətli qurumlarının qarşılıqlı razılaşması əsasında açılır.

7.4. Beynəlxalq müntəzəm avtobus marşrutunun açılması, həmçinin daşıyıcı (və ya daşıyıcılar) tərəfindən də təklif edilə bilər. Bu halda daşıyıcı marşrut üzrə avtobusun

hərəkət cədvəli, marşrutun sxemi, sərnişinlərin və baqajın daşınma tarifi ilə əlaqədar təkliflərini Azərbaycan Respublikası *Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinin* səlahiyyətli qurumuna təqdim etməlidir.

7.5. Azərbaycan Respublikasının *Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi* müntəzəm beynəlxalq marşrutun açılması, o cümlədən marşrutun keçdiyi ərazi, hərəkət cədvəli, tariflər, dayanacaq məntəqələri, habelə daşımaların vaxtı və müntəzəmliyini ərazisindən marşrutun keçdiyi dövlətlərin səlahiyyətli qurumları ilə razılaşdırdıqdan sonra yerli daşıyıcıların həmin beynəlxalq marşrut üzrə sərnişin daşımalarının yerinə yetirilməsinə cəlb edilməsi üçün müsabiqə keçirir.

7.6. Müsabiqənin nəticəsinə görə müntəzəm beynəlxalq avtobus marşrutu üzrə sərnişin daşınması hüququnu əldə etmiş daşıyıcıya Azərbaycan Respublikasının *Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi* tərəfindən bu Qaydaların 7.5-ci bəndinə uyğun olaraq müvafiq sənədlər verilir. Daşıyıcı beynəlxalq daşınmanın keçirilməsi üçün qarşı tərəfdaş ölkənin və ərazisindən marşrutun keçdiyi dövlətlərin beynəlxalq marşrutlar üzrə icazələrini aldıqdan sonra onunla Azərbaycan Respublikası *Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinin* səlahiyyətli qurumu arasında beynəlxalq marşrut üzrə sərnişin daşınması (sərnişin daşınmasının təşkili) haqqında müqavilə bağlanılır. Daşıyıcıya verilən digər tərəfdaş ölkənin beynəlxalq marşrutlar üzrə icazə sənədlərinin sayı onun istifadəsində olan hər bir avtobusda icazənin əslisi olmaq şərti ilə müəyyən edilir.

7.7. Marşrutun, avtobusların hərəkət cədvəlinin və dayanacaq yerlərinin dəyişdirilməsi, habelə marşrutun bağlanması ərazisindən marşrutun keçdiyi dövlətlərin səlahiyyətli orqanları ilə qabaqcadan razılaşdırıldıqdan sonra həyata keçirilir.

7.8. Azərbaycan Respublikasında qeydiyyatdan alınmış daşıyıcı avtomobil nəqliyyatı ilə beynəlxalq marşrutlarda müntəzəm sərnişin daşımalarının yerinə yetirilməsi barədə hər il fevralın 1-dək əvvəlki il üçün yerinə yetirilmiş reyslərin və daşınmış sərnişinlərin sayı daxil olmaqla, Azərbaycan Respublikası *Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinin* səlahiyyətli qurumuna yazılı məlumat verməlidir.

7.9. Azərbaycan Respublikasının *Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi* tərəfindən müvafiq dövlət qurumlarına beynəlxalq sərnişin daşımalarının həyata keçirilməsi, həmçinin yeni açılmış beynəlxalq marşrutlar barədə məlumat verilir.

7.10. Beynəlxalq sərnişin daşımalarında istifadə edilən avtonəqliyyat vasitələrinin Azərbaycan Respublikasının dövlət sərhədindən keçməsinə nəzarət edən müvafiq dövlət qurumları müəyyən edilmiş tələblərin daşıyıcılar tərəfindən pozulması halları barədə Azərbaycan Respublikasının *Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinə* məlumat verirlər.

7.11. Beynəlxalq daşımaları həyata keçirən *fiziki və hüquqi* şəxslər, nəqliyyat təşkilatları, nəqliyyat vasitələrinin sahibləri və daşımaların təşkilatçıları sərnişinlərin insan alveri təhlükəsi barədə məlumatlandırılması üçün tədbirlər görməli, habelə sərnişinlərin müvafiq dövlətin ərazisinə giriş (çıxış) üçün sənədlərə malik olmalarını yoxlamalı və belə sənədlər olmadıqda, daşıma xidmətini göstərməkdən imtina etməlidirlər.^[41]

VIII. AVTOMOBİL NƏQLİYYATI İLƏ QEYRİ-MÜNTƏZƏM SƏRNIŞİN DAŞIMALARI

8.1. Avtomobil nəqliyyatı ilə qeyri-müntəzəm sərnişin daşınması müntəzəm daşımalar üçün müəyyən olunmuş marşrut şəbəkəsinin avtomobil yolları və küçələri, yaxud daşınma üçün yararlı olan digər avtomobil yolları və küçələri ilə yerinə yetirilə bilər.

8.1-1. *Qeyri-müntəzəm sərnişin daşımalarına turizm və ekskursiya, kütləvi tədbirlər və istirahət yerlərinə yerinə yetirilən, habelə müntəzəm sərnişin daşımalarına aid olmayan sərnişin daşımaları aiddir.*^[42]

8.2. Qeyri-müntəzəm sərnişin daşımaları təşkil edilərkən, daşıyıcılar tərəfindən aşağıdakılar təmin edilməlidir:

8.2.1. daşınma üçün yalnız yararlı yollardan istifadə etməklə, marşrut istiqamətinin seçilməsini;

8.2.2. marşrut üzrə yolun şəraitinin yoxlanılmasını;

8.2.3. marşrutda istismar olunacaq avtobusun növünün seçilməsini;

8.2.4. sərnişinlərin daşınmasına dair təhlükəsizlik tələbləri, habelə sürücülər üçün müəyyən olunmuş istirahət və iş rejimi nəzərə alınmaqla avtobusların marşrut üzrə hərəkət cədvəllərinin daşımanın sifarişçisi ilə birlikdə tərtib edilməsini;

8.2.5. *avtonəqliyyat vasitələrinin texniki vəziyyətinin reysqabağı yoxlanılmasını və sürücünün reysqabağı tibbi müayinədən keçirilməsini;*^[43]

8.2.6. *beynəlxalq və ölkədaxili (şəhərlərarası və rayonlararası) sərnişin daşımaları xidmətini həyata keçirən avtonəqliyyat vasitələrinin taxoqrafla təchiz edilməsini.*^[44]

8.2-1. *Avtomobil nəqliyyatı ilə qeyri-müntəzəm sərnişin daşımalarının yerinə yetirilməsinə aşağıdakı hallarda yol verilmir:*

8.2-1.1. *müntəzəm avtobus marşrutları üçün müəyyən edilmiş hərəkət cədvəlləri ilə daşımaları yerinə yetirmək;*

8.2-1.2. *müntəzəm marşrutlar üçün müəyyən edilmiş dayanacaqlarda sərnişinləri mindirmək və düşürmək.*

8.3. Avtomobil nəqliyyatı ilə qeyri-müntəzəm sərnişin daşımaları (*taksi minik avtomobilləri ilə daşımalar istisna olmaqla*) sərnişin daşınması müqaviləsi, sərnişin avtonəqliyyat vasitəsinin icarəsi (fraxtetmə) müqaviləsi əsasında *əvəzi ödənilməklə* yerinə yetirilir.^[45]

8.4. Avtomobil nəqliyyatı ilə qeyri-müntəzəm sərnişin daşımaları zamanı sürücüdə daşınmanın sifarişçisi və (və ya) daşıyıcı tərəfindən təsdiq edilmiş formulyar olmalıdır.

8.5. Qeyri-müntəzəm sərnişin daşımaları üçün tərtib edilmiş formulyarda aşağıdakı məlumatlar göstərilir:

8.5.1. sərnişin avtonəqliyyat vasitəsinin markası və modeli, dövlət qeydiyyat nömrəsi, qeydiyyatın aparıldığı dövlət, habelə icazə verilmiş oturacaq yerlərin sayı;

8.5.2. daşıyıcının rekvizitləri (adı, ünvanı, qeydiyyat nömrəsi);

8.5.3. işçi heyəti üzvlərinin soyadları və adları;

8.5.4. sərnişinlərin daşınması marşrutunun sxemi;

8.5.5. sərnişinlərin siyahısı;

8.5.6. tərtib edilmə tarixi, daşıyıcının və ya sifarişçinin (təşkilatçının) imzası, ştamplı, yaxud möhürü (fiziki şəxslər üçün şəxsiyyəti təsdiq edən məlumatları);

8.5.7. səlahiyyətli orqanların qeydləri və ştampları, yaxud möhürləri (beynəlxalq daşımalarda).

8.6. İcarə (fraxtetmə) müqaviləsi əsasında avtomobil nəqliyyatı ilə qeyri-müntəzəm sərnəşin daşınması zamanı avtonəqliyyat vasitəsinin istifadə olunması vaxtı daşımının başlanması anından başa çatması anınadək hesablanır.

8.7. Qeyri-müntəzəm sərnəşin daşımaları üzrə daşınma haqqı Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun olaraq sifarişçi ilə daşıyıcı arasında bağlanmış müqavilə əsasında müəyyən edilir. Daşıyıcının təqsiri ucbatından sərnəşin avtonəqliyyat vasitəsinin boş dayanması vaxtı sifarişçi tərəfindən ödənilmir.

8.8. İcarə (fraxtetmə) müqaviləsi əsasında qeyri-müntəzəm sərnəşin daşımalarının yerinə yetirilməsi üçün sifarişlər hüquqi və fiziki şəxslərdən yazılı formada qəbul edilir.

8.9. Daşıyıcı ilə sifarişçi arasında sərnəşinlərin avtonəqliyyat vasitəsilə daşınması üçün bağlanmış icarə (fraxtetmə) müqaviləsində daşınmanın marşrutu, sərnəşinlərin sayı, daşımının başlanması və başa çatması tarixi, vaxtı və yeri, daşıma haqqı, daşıyıcının təqdim edilən əlavə ödənişsiz və ödənişli xidmətlərin siyahısı, təqdim olunan sərnəşin avtomobil nəqliyyatı vasitəsinin növü və digər şərtlər göstərilməlidir.

8.10. Avtomobil nəqliyyatı ilə uzaq məsafələrə qeyri-müntəzəm sərnəşin daşınması zamanı sərnəşinlərin və sərnəşin avtonəqliyyat vasitəsinin işçi heyətinin dincəlməsi və qidalanması üçün dayanacaqlar nəzərdə tutulmalıdır.

8.11. Avtomobil nəqliyyatı ilə qeyri-müntəzəm sərnəşin daşımaları üçün avtovağzallardan (avtostansiyalardan) istifadə olunması yalnız avtovağzallarla (avtostansiyalarla) bağlanmış müqavilə əsasında yerinə yetirilə bilər.

8.12. Qeyri-müntəzəm şəhərlərarası (rayonlararası) və beynəlxalq sərnəşin daşımalarında istismar edilən avtonəqliyyat vasitəsilə daşınan sərnəşinlərin sayı həmin avtonəqliyyat vasitəsi üçün istehsalçı zavod tərəfindən müəyyən edilmiş oturacaq yerlərinin sayından çox olmamalıdır.

8.13. Azərbaycan Respublikasının xarici dövlətlərlə bağladığı müqavilələrdə nəzərdə tutulduğu hallarda, qeyri-müntəzəm beynəlxalq sərnəşin daşımalarını yerinə yetirmək üçün daşıyıcının xarici ölkələrin ərazilərindən keçməsinə dair hərəkət sxemlərinə uyğun olan beynəlxalq marşrutlar üzrə icazəsi olmalıdır. Həmin icazədə daşıyıcının adı, onun hüquqi ünvanı və telefonu, sərnəşin avtonəqliyyat vasitəsinin dövlət qeydiyyatı nömrəsi, gediş marşrutu, icazənin verilmə tarixi, imza və icazəni verən orqanın möhürü olmalıdır.

8.14. Avtomobil nəqliyyatı ilə qeyri-müntəzəm sərnəşin daşınmalarına dair formulyarlar daşıyıcı tərəfindən bir il saxlanılmalıdır.

8.15. Uşaq qruplarının avtobuslarla daşınması yalnız "D" kateqoriyası və ya "D1" altkateqoriyası üzrə avtomobil nəqliyyatı vasitəsinin idarə olunmasında üç il və daha çox fasiləsiz iş stajına malik olan sürücülər tərəfindən yerinə yetirilə bilər.^[46]

8.16. Uşaq qruplarının 400 km-dən artıq məsafəyə daşınması üçün uşaqları aparan hər avtobusa iki sürücü təhkim olunur.

8.17. Növbəarası istirahəti 12 saatdan az olan və ya reysqabağı tibbi müayinədən keçməyən sürücülər tərəfindən, yaxud texniki vəziyyətinin reysqabağı yoxlanılması aparılmayan avtonəqliyyat vasitələri ilə uşaqların daşınması üçün reysə çıxmasına yol verilmir.

8.18. Avtobuslarla uşaq qruplarının daşınması yerinə yetirildikdə, daşınmanın sifarişçisi tərəfindən bir böyük müşayiətçi, aparılan uşaqların sayı iyirmidən çox olduqda isə iki böyük müşayiətçi təyin edilir. Müşayiətçilər uşaq qruplarının təhlükəsiz daşınması məqsədi ilə müvafiq tədbirlərin görülməsini təmin etməlidirlər. İki müşayiətçilərdən biri baş müşayiətçi təyin edilir. Həmin müşayiətçi əsas avtobusda olmalı və daşınma zamanı bu Qaydalardan irəli gələn tələblərin yerinə yetirilməsinə nəzarət etməlidir.

8.19. Azərbaycan Respublikasının ərazisində uşaq qruplarının daşınması zamanı növündən asılı olmayaraq, avtobusların hərəkət sürəti saatda 70 kilometrədən artıq olmamalıdır. Yol hərəkəti qaydalarının tələblərinə uyğun olaraq uşaqların daşınmasını yerinə yetirən avtobusların yaxın məsafə üçün işıqları günün vaxtından asılı olmayaraq yandırılmalı və onlar "Uşaqların daşınması" tanınma nişanı ilə təchiz edilməlidir.

8.20. Uşaq qruplarının saat 23.00-dan 05.00-a qədər olan vaxt ərzində, habelə yolun görünməsi məhdud olduğu şəraitdə (duman, yağış, qar və digər hallarda) daşınmasına yol verilmir. Müstəsna hallarda saat 23.00-dan 05.00-a qədər olan vaxt ərzində uşaqların dəmir yolu vağzallarına, hava və dəniz limanlarına və onların geriyyə qaytarılmasına, habelə yolda ləngimə baş verdikdə, yaxındakı istirahət məntəqəsinədək (gecələmə yerinədək) daşınmasına yol verilir.

8.21. Uşaqların daşınması sayı 3-dən 10-dək avtobusun daxil olduğu kolonlarla yerinə yetirilməsi haqqında məlumat aldıqda, BDYPİ-nin müvafiq bölmələri həmin kolonların bir ədəd patrul avtomobili, kolona daxil olduğu avtobusların sayı 10-dan çox olduqda isə iki patrul avtomobili ilə müşayiət olunmasını təmin etməlidir.

8.22. Bu Qaydaların və ya yol hərəkəti qaydalarının tələblərinin pozulması halları aşkar edildikdə, BDYPİ-nin əməkdaşı və ya əsas avtobusda olan baş müşayiətçi təhlükəsiz hərəkətin davam etdirilməsinə maneə yaradan halların və pozuntuların aradan qaldırılması üzrə zəruri tədbirlər görülmədək uşaqların daşınmasını qadağan edir.

Daşınmanın davam etdirilməsi haqqında qərar bu bənddə göstərilən şəxslər tərəfindən qəbul edilir.

IX. TAKSİ MİNİK AVTOMOBİLLƏRİ İLƏ SƏRNIŞİN DAŞIMALARI

9.1. Taksi minik avtomobilləri ilə sərnışin daşımalarını yerinə yetirən daşıyıcı, daşımaları müəyyən edilmiş ərazi hüdudlarında, sərnışinlərin rahatlığını və təhlükəsizliyini təmin edə bilən və bu növ daşımalar üçün nəzərdə tutulmuş avtonəqliyyat vasitələri ilə həyata keçirməlidir.

9.2. Vağzalların, hava limanlarının, xəstəxanaların, ticarət və mədəniyyət mərkəzlərinin, kütləvi istirahət komplekslərinin və yaşayış massivlərinin yerləşdiyi ərazilərin yaxınlığında taksi minik avtomobillərinin *duracaq yerlərinin* geniş şəbəkəsi təşkil edilir.^[47]

9.3. ~~Hər bir taksi minik avtomobili dayanacağı üçün Azərbaycan Respublikası Nəqliyyat Nazirliyinin səlahiyyətli qurumu tərəfindən bu Qaydaların 3 nömrəli əlavəsi ilə müəyyən edilmiş formada pasport təsdiq edilir və dayanacağıın yeri yerli şəhər (rayon) icra hakimiyyəti və BDYPİ-nin müvafiq ərazi bölmələri ilə razılaşdırılır.~~

9.4. Taksi minik avtomobilləri ilə sərnişinlərin daşıma haqqının dəyəri, avtomobilin verilməsinə, minməyə, bir kilometr ödənişli gedişə və bir saat ödənişli boşdayanmaya görə elan edilmiş tariflərdən asılı olaraq taksometrin göstəricisinə əsasən müəyyən edilir. Taksi minik avtomobilinin sifarişçiyə təqdim edilməsinə görə haqqın müəyyən edilməsi qaydası sərnişin daşınmasını yerinə yetirən daşıyıcı və ya təşkilatçı tərəfindən elan edilir.

9.5. Sifariş gözləyərkən daşıyıcı taksi minik avtomobilləri üçün nəzərdə tutulmuş "Minik taksilərinin duracaq yeri" yol nişanı ilə işarələnmiş *duracaq yerlərindən* istifadə etməlidir.^[48]

9.6. Taksi minik avtomobilinin bir neçə sərnişin tərəfindən *duracaq yerində* kirayələnməsinə yalnız növbədə birinci olan sərnişinin razılığı ilə yol verilir. Taksi minik avtomobilini kirayələmiş sərnişinin razılığı ilə daşıyıcı digər sərnişinlərin avtomobilə yolüstü mindirilməsini həyata keçirə bilər. Bu hallarda gediş haqqının ümumi məbləği sərnişinlər arasında onların hər birinin getdiyi məsafəyə uyğun olaraq bölüşdürülür. Bir taksi minik avtomobili eyni istiqamətdə gedən bir neçə sərnişin tərəfindən kirayələndikdə və həmin sərnişinlərin getdikləri məsafə təxminən bərabər olduqda, gediş haqqının ümumi məbləği sərnişinlər arasında bərabər bölüşdürülür.^[49]

9.7. Taksi minik avtomobili kirayələnmədikdə, onun damındakı "Taksi" tanınma nişanı fənəri sürücü tərəfindən yandırılmalı, taksi minik avtomobili sərnişin tərəfindən kirayələndikdə isə həmin fənər söndürülməlidir.

9.8. Taksi minik avtomobilinin *pəncərələrinin* açılmasına yalnız sərnişinin və sürücünün qarşılıqlı razılığı ilə yol verilir.^[50]

9.9. Taksi minik avtomobillərində oddan təhlükəli, tezalısan, partlayıcı, zəhərli maddələr və materialların, kəsici, çirkləndirici və ya avtomobilin salonunun üzlüyünü korlaya bilən baqajın, üzüksüz və ya qablaşdırılmamış odlu silahın, heyvan və quşların (pişiklərin, ağızlığı taxılmış və qısa xalta qayıışı olan itlərin altına salınan xüsusi döşəmələrin olduğu halda, səbətdə, zənbildə, çantada xırda heyvanlar, dibi bağlı və açıq olmayan qəfəsdə quşlar istisna olmaqla) daşınmasına yol verilmir.

9.10. Taksi minik avtomobili sürücüsünün vəzifələri aşağıdakılardır:

9.10.1. müvafiq qaydada gündəlik reysqabağı tibbi müayinədən keçmək;

9.10.2. istifadəsində olan avtonəqliyyat vasitəsinin *qanunla müəyyən edilmiş hallarda* dövlət texniki baxışdan keçməsinə, rübdə bir dəfə texniki, istismar, təhlükəsizlik və ekoloji tələblərə uyğunluğunun yoxlanılmasını, həmçinin reysqabağı yoxlanılmasını təmin etmək və istismar edərkən onu texniki cəhətdən saz vəziyyətdə saxlamaq;^[51]

9.10.3. xidmət göstərdiyi ərazinin hüdudlarında küçələrin və əsas obyektlərin adlarını və onların yerləşdiyi yerləri, taksi minik avtomobilləri üçün nəzərdə tutulmuş *duracaq yerlərini*, yol hərəkətinin təşkilini, tibbi yardım və polis bölmələrinin yerləşdiyi yerləri bilmək;^[52]

9.10.4. avtonəqliyyat vasitəsinin salonunun və baqaj bölməsinin təmiz vəziyyətdə olmasına daim nəzarət etmək, iş vaxtı təmiz və səliqəli geyimdə olmaq, habelə sərnişinlərlə və nəzarət edən şəxslərlə ünsiyyətdə nəzakətli olmaq;

9.10.5. xidmət etdiyi ərazi hüdudlarında sərnişini göstərilən ünvana çatdırmaq;

9.10.6. daşımanın yerinə yetirilməsi üçün *duracaq yerində* sifarişi gözləyərkən "Taksi" tanınma nişanı fənərini yandırmaq və taksi minik avtomobilinin salonunda olmaq;

9.10.7. *duracaq yerində* sərnişinlərin növbə ilə taksi minik avtomobilinə minməsinə təmin etmək;

9.10.8. yol hərəkəti qaydalarına riayət etməklə sifariş edilməmiş taksi minik avtomobilini gedişi həyata keçirmək istəyi olan və müvafiq işarə edən sərnişinin tələbi ilə dayandırmaq;

9.10.9. sərnişinə xidmət göstərilməsini davam etdirməyə yol verməyən nasazlıq aşkar edildikdə, taksometrin göstəricilərinə görə sərnişinlə hesablaşmaq və gedişin davam etdirilməsində ona yardım etmək;

9.10.10. sərnişindən təyinat məntəqəsini öyrəndikdən sonra, taksometri işə salmaq, "Taksi" tanınma nişanı fənerini söndürmək və hərəkətə başlamaq;

9.10.11. yol hərəkəti qaydalarına riayət etməklə, sərnişinin göstərdiyi ünvana ən qısa yolla getmək;

9.10.12. hərəkət marşrutunu yalnız sərnişinin razılığı və ya təşəbbüsü ilə dəyişmək;

9.10.13. daşınma başa çatdıqda, taksometrin göstəricisinə uyğun olaraq sərnişinə gediş qiymətini elan etmək, onunla hesablaşmaq, sərnişinə qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş qaydada çek və ya ödəniş qəbzini vermək, baqajı vermək, avtomobildə sərnişinin əşyasının (əşyalarının) yaddan çıxıb qaldığı aşkar edildikdə isə onun (onların) sahibinə qaytarılması üçün zəruri tədbirlər görmək.

9.11. Taksi minik avtomobili sürücüsünün aşağıdakı hüquqları vardır:

9.11.1. sərnişindən ictimai qaydaya riayət edilməsini tələb etmək;

9.11.2. sərnişin tərəfindən ictimai qayda pozulduqda gedişi dayandırmaq, sərnişinlə hesablaşmaq, sərnişini düşürmək, yaxud polis bölməsinə aparmaq;

9.11.3. gediş haqqını ödəməkdən boyun qaçıran sərnişinin şəxsiyyətini müəyyən etmək üçün daxili işlər orqanlarına müraciət etmək;

9.11.4. daşınma ilə əlaqədar xidmətin göstərilməsi başlananadək sərnişinin gediş haqqını ödəmək imkanında şübhə olduqda, sərnişindən qabaqcadan gedişin və boşdayanmanın güman edilən dəyərindən artıq olmayan miqdarda ödəniş almaq;

9.11.5. taksi minik avtomobilinin sifarişçisi razılaşdırılmış vaxtda xidmət göstərilməsi üçün nəzərdə tutulan yerə gəlmədikdə, sifarişi baş tutmamış hesab etmək;

9.11.6. sərnişin çirkli paltarda və ya sərxoş vəziyyətdə olduqda, kobud surətdə ictimai qaydanı pozduqda, yaxud sürücüyə avtonəqliyyat vasitəsini idarə edərkən mane olduqda, gedişi dayandırmaq və həmin sərnişinin daşınmasından imtina etmək.

9.12. Taksi minik avtomobilin sürücüsünə aşağıdakılar qadağandır:

9.12.1. *taksi minik avtomobillərinin duracaq yerlərindən kənar* sifariş gözləmək və hərəkətə təhlükə yaradan yerlərdə sərnişinlərə xidmət göstərmək;^[53]

9.12.2. hərəkətə təhlükə yaradan texniki nasazlığı, o cümlədən nasaz və ya *plombu* pozulmuş taksometri, yaxud spidometri olan taksi minik avtomobili ilə sərnişin daşınmasını yerinə yetirmək;^[54]

9.12.3. taksometr söndürülmüş halda olduqda, sərnişin daşınmasını yerinə yetirmək;

9.12.4. taksi minik avtomobilinin texniki göstəricilərinə əsasən müəyyən edilmiş normadan artıq miqdarda sərnişin və baqaj (əl yükü) daşımaq;

9.12.5. taksi minik avtomobilinə onu birinci kirayələmiş şəxsin razılığı olmadan digər sərnişinləri mindirmək;

9.12.6. sərnəşindən taksometrın göstəricisindən artıq miqdarda haqq ödəməyi tələb etmək;

9.12.7. taksi minik avtomobilinin taksometrini və ya tanınma işıq fənarını hər hansı əşyalarla örtmək və ya çıxarmaq.

9.13. Taksi minik avtomobili sərnəşininin vəzifələri aşağıdakılardır:

9.13.1. gediş başa çatdıqda taksometrın göstəricisinə əsasən hesablanmış daşınma haqqını ödəmək;

9.13.2. taksi minik avtomobili hərəkət etdikdə sürücünün diqqətini yayındırmamaq və ictimai qaydaya riayət etmək;

9.13.3. gözləmə yeri və vaxtını sürücü ilə razılaşdırmaq;

9.13.4. təyin edilmiş vaxtı ötürməklə sifariş təxirə saldıqda, müəyyən etdiyi yerə gəlmiş taksi minik avtomobilinin taksometrində göstərilmiş məbləği ödəmək.

9.14. Taksi minik avtomobili sərnəşininin hüquqları aşağıdakılardır:

9.14.1. müəyyən edilmiş xidmət ərazisi hüdudlarında təyinat məntəqəsinə gediş üçün taksi minik avtomobilini kirayələmək;

9.14.2. gəlmə yerini və vaxtını göstərməklə taksi minik avtomobilini sifariş etmək (o cümlədən, telefon vasitəsilə);

9.14.3. taksi minik avtomobilinin texniki göstəricilərinə əsasən müəyyən edilmiş normadan artıq olmayan miqdarda əlavə haqq ödəmədən baqaj və əl yükü daşımaq;

9.14.4. taksi minik avtomobili sürücüsünün xahişi ilə qabaqcadan gedişin və gözləmə zamanı dayanmanın güman edilən dəyərindən artıq olmayan miqdarda haqq ödəmək;

9.14.5. taksi minik avtomobilinin salonunda avtomobilin qapısından içəri sərbəst daxil edilə bilən salonun üzlüyünü və avadanlığını korlamayan və çirkləndirməyən, habelə avtomobilin təhlükəsiz idarə edilməsində sürücüyə maneçilik törətməyən müxtəlif əşyaları daşımaq;

9.14.6. daşıyıcının əmlakının korlanmasına görə məsuliyyəti öz üzərinə götürməklə, ağızlığı taxılmış və qısa xalta qayıışı olan itləri, habelə xüsusi sukeçirməyən altlığı olan səbətlərdə, zənbillərdə, çantalarda pişikləri, digər xırda heyvanları və dibi bağlı qəfəslərdə quşları daşımaq;

9.14.7. taksi minik avtomobilinin sürücüsündən təyinat məntəqəsinə icazə verilmiş ən qısa marşrutla hərəkət etməyi tələb etmək;

9.14.8. taksi minik avtomobilində gediş üçün sifarişin rəsmiləşdirilməsi zamanı göstərilən xidmətlərin təxmini dəyəri və şərtləri barədə məlumat almaq;

9.14.9. sifarişləri qəbul edən məntəqəyə xəbər verməklə, taksi minik avtomobilinin müəyyən edilmiş vaxtda gəlməsinə ən azı 30 dəqiqə qalmış daşınma üçün edilmiş sifariş ləğv etmək;

9.14.10. kirayə və ya gediş haqqının ödənilməsi barədə çek və ya ödəniş qəbzi tələb etmək.

9.15. Taksi minik avtomobilindən növbədən kənar istifadə etmək hüququ hamilə qadınlara, məktəbəqədər yaşlı uşaqlarla olan sərnəşinlərə və aşkar şəkildə əlillik əlamətləri olan şəxslərə verilir.

X. SƏRNİŞİNLƏRİN HÜQUQ VƏ VƏZİFƏLƏRİ

10.1. Sərnişinin hüquqları aşağıdakılardır:

10.1.1. marşrut üzrə gediş biletini əldə etmək (*gediş haqqı ödəniş aləti ilə ödənilməyi hallar istisna olmaqla*), avtonəqliyyat vasitəsinin salonunda biletdə göstərilmiş yeri, biletdə yer göstərilmədikdə, *yaxud gediş haqqı ödəniş aləti vasitəsilə ödənilmədikdə* boş yeri tutmaq və gedişi həyata keçirmək;^[55]

10.1.1-1. *ödəniş aləti əldə etmək və ona vəsait yükləmək*;^[56]

10.1.2. müntəzəm avtobus marşrutlarında (*şəhərdaxili (rayondaxili) avtobuslar istisna olmaqla*) ayrıca yer tutmadan və gediş haqqı ödəmədən özü ilə beş yaşına qədər bir uşağı aparmaq, habelə bu Qaydalarla və Azərbaycan Respublikasının normativ hüquqi aktlarında nəzərdə tutulmuş digər gediş güzəştlərindən istifadə etmək;

10.1.2-1. *müntəzəm şəhərdaxili (rayondaxili) avtobus marşrutlarında özü ilə 5 yaşadək uşaqları ödənişsiz aparmaq*;^[57]

10.1.3. daşınma haqqı ödənilmədən özü ilə bu Qaydaların 5.2-ci bəndi ilə müəyyən edilmiş hədlərdən artıq olmayan bir yer həcmində baqaj, əl yükünü, uşaq arabasını, həmçinin qəfəsdə xırda heyvanları və quşları aparmaq;

10.1.4. sərnişin daşınması üçün istifadə olunan sərnişin avtonəqliyyat vasitəsində gediş haqqı alınmış biletin qiymətindən yüksək olduqda, əlavə ödəniş etmədən əvvəl alınmış bilet əsasında gedişi həyata keçirmək;

10.1.5. daşıyıcının istifadə etdiyi sərnişin avtonəqliyyat vasitəsində gediş haqqı alınmış biletin qiymətindən aşağı olduqda bileti qaytarmaq və ya gediş üçün faktiki ödənilməli məbləğlə ödənilmiş məbləğ arasındakı fərqi geri alaraq gedişi həyata keçirmək;

10.1.6. bu Qaydalarda nəzərdə tutulmuş qaydada gediş başlananadək bileti geri qaytarmaq və ödənilmiş pul məbləğini geri almaq;

10.1.7. real qiymətindən yüksək olmamaqla baqajın qiymətini elan etmək;

10.1.8. sərnişin avtonəqliyyat vasitələrinin hərəkət cədvəli, gediş haqqı və sərnişin daşınmasının digər şərtləri haqqında vaxtlı-vaxtında və dəqiq məlumatlar almaq;

10.1.9. marşrut şəbəkəsinin, avtovağzalların (avtostansiyaların) işinin təkmilləşdirilməsi, avtomobil daşımalarının təhlükəsizliyinin və sərnişinlərə göstərilən xidmətlərin keyfiyyətinin yüksəldilməsi, habelə sərnişin avtonəqliyyat vasitələrindən səmərəli istifadə olunmasına dair aidiyyəti dövlət orqanlarına təkliflər vermək;

10.1.10. daşıyıcılardan bu Qaydaların və avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşınması müqaviləsinin müddəalarından irəli gələn tələblərin yerinə yetirilməsini tələb etmək;

10.1.11. sığorta olunanın "İcbari sığortalar haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda və Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsində müəyyən edilmiş hüquqlarından istifadə etmək.^[58]

10.2. Sərnişinin vəzifələri aşağıdakılardır:

10.2.1. bu Qaydaların və digər normativ hüquqi aktların müddəalarından irəli gələn tələblərə riayət etmək, o cümlədən daşıyıcı ilə bağlanmış müqavilənin şərtlərini yerinə yetirmək;

10.2.2. vaxtlı-vaxtında bileti (gediş sənədini) əldə etmək (*gediş haqqı ödəniş aləti ilə ödənilməyi hallar istisna olmaqla*) və bu Qaydalarla və Azərbaycan Respublikasının digər

normativ hüquqi aktlarında nəzərdə tutulmuş hallar istisna olmaqla, gediş haqqını *vaxtında və* tam həcmdə ödəmək; ^[59]

10.2.3. müəyyən edilmiş hallarda baqajın, o cümlədən əl yükünün daşınmasının haqqını ödəmək (baqaj qəbzini əldə etmək);

10.2.4. gediş zamanı özünün və uşaqlarının biletlərini, baqaj qəbzini, habelə güzəştli və ya ödənişsiz gediş hüququnu verən sənədlərin əslini özündə saxlamaq və nəzarəti həyata keçirən şəxslərin (sürücünün, konduktorun və ya nəzarətçinin) tələbi ilə həmin sənədləri təqdim etmək;

10.2.5. avtomobil nəqliyyatı ilə şəhərdaxili (rayondaxili) *müntəzəm* sərnişin daşımalarında yeddi yaşınadək, şəhərlərarası (rayonlararası) *müntəzəm* daşımalarda on dörd yaşınadək, beynəlxalq *müntəzəm* daşımalarda isə on altı yaşınadək olan uşaqların yetkinlik yaşına çatmış sərnişin tərəfindən müşayiət olunmasını təmin etmək; ^[60]

10.2.6. daşıyıcının nümayəndəsinin göstərişinə uyğun olaraq, əl yükünü sərnişin avtomobil nəqliyyatı vasitəsinin salonunda, baqajı isə baqaj bölməsində yerləşdirmək;

10.2.7. şəhərdaxili avtobuslarda məktəbəqədər yaşlı uşaqla olan sərnişinlər, hamilə qadınlar, *əlilliyi olan şəxslər* və ahıllar üçün nəzərdə tutulmuş xüsusi oturacaq yerlərini onların tələbi ilə boşaltmaq;

10.2.8. sərnişin avtonəqliyyat vasitəsinə yalnız minik meydançasında, meydança olmadıqda isə səkidə gözləmək;

10.2.9. sərnişin avtonəqliyyat vasitəsinin hökmən tələb edilməyən dayanacaqlarda dayandırılmasının zəruriliyi barədə sürücünü əvvəlcədən xəbərdar etmək;

10.2.10. digər sərnişinlərə, onların baqajı və əl yükünə, habelə sərnişin avtonəqliyyat vasitəsinə ziyan vura bilən hərəkətlərə yol verməmək;

10.2.11. sərnişin avtonəqliyyat vasitəsinin salonunda tapılmış sahibsiz (nəzarətsiz) əşya və sənədlər haqqında sürücüyə dərhal məlumat vermək;

10.2.12. sərnişin avtonəqliyyat vasitələrində daşınmasına icazə verilmiş ev heyvanlarının (it, pişik və s.) və quşların aparılması zamanı sanitariya və baytarlıq normalarına riayət etmək;

10.2.13. beynəlxalq daşımalar zamanı müvafiq ölkənin dövlət sərhədindən keçmək hüququnu verən müvafiq qaydada rəsmiləşdirilmiş sənədlərə malik olmaq;

10.2.14. ərazisindən beynəlxalq sərnişin daşımaları yerinə yetirilən ölkənin dövlət sərhədlərindən keçid qaydalarına riayət etmək, habelə ona məxsus baqajı və əl yükünü gömrük nəzarətinə təqdim etmək və gömrük baxışında iştirak etmək;

10.2.15. sifariş olunmuş daşımadan vaxtlı-vaxtında imtina etmədikdə, sərnişin avtonəqliyyat vasitəsinin verilməsi ilə əlaqədar xərcləri ödəmək;

10.2.16. öz ehtiyatsızlığı və ya qəsdən etdiyi hərəkətlər nəticəsində daşıyıcıya və (və ya) digər sərnişinlərə vurulmuş zərərin əvəzini qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada ödəmək.

10.3. Sərnişinə aşağıdakılar qadağandır:

10.3.1. gediş haqqının, habelə baqajın (əl yükünün) daşıma haqqının ödənilməsini və ya müvafiq güzəştlərə malik olmasını təsdiq edən sənədlər olmadan, *yaxud gediş haqqının ödəniş aləti vasitəsilə ödənilməsi tələb olunan hallarda belə ödəniş etmədən* gedişi həyata keçirmək; ^[61]

10.3.2. gediş sənədlərini saxtalaşdırmaq və onların üzərində düzəlişlər etmək;

10.3.3. şəhərdaxili daşımalarda gediş başa çatdıqdan sonra istifadə olunmuş bileti digər sərnişinə vermək;

10.3.4. avtonəqliyyat vasitəsinin hərəkəti zamanı sürücünün diqqətini yayındırmaq;

10.3.5. əl yükünü sərnişin avtonəqliyyat vasitəsində oturmaqların üstündə, habelə giriş (çıkış) yerlərində yerləşdirmək;

10.3.6. sərnişin avtonəqliyyat vasitəsi tam dayananaqək qapıları açmaq, onların açılmasına və ya bağlanmasına mane olmaq, qəza hadisələrinin baş verdiyi hallar istisna olmaqla, sürücünün icazəsi olmadan pəncərələri açmaq, habelə avtonəqliyyat vasitəsinin idarə edilməsinə müdaxilə etmək;

10.3.7. sərnişin avtonəqliyyat vasitəsinin qapılarına söykənmək;

10.3.8. zərurət olmadıqda sərnişin avtonəqliyyat vasitəsinin qəza avadanlığından istifadə etmək;

10.3.9. sərnişin avtonəqliyyat vasitəsinin pəncərəsindən hər hansı əşyaları atmaq;

10.3.10. sərnişin avtonəqliyyat vasitəsinə və onun avadanlığını zədələmək;

10.3.11. sərnişin avtonəqliyyat vasitəsinin salonunu zibilləmək;

10.3.12. sərnişin avtonəqliyyat vasitəsində daşınması qadağan olunan əşyaları aparmaq;

10.3.13. sərnişinlər üçün narahatlıq və ya yoluxucu xəstəliyə yoluxma təhlükəsi yarada bilən xəstə heyvan və quş aparmaq;

10.3.14. digər sərnişinlər üçün narahatlıq yarada bilən xəstə halda və ya sərxoş vəziyyətdə avtonəqliyyat vasitəsinə minmək;

10.3.15. sərnişin avtonəqliyyat vasitəsinin salonunda aerosol və digər püsgürdücü vasitələrdən istifadə etmək;

10.3.16. sərnişin avtonəqliyyat vasitəsində tütün çəkmək, digər sərnişinlərin geyimlərini və ya sərnişin avtomobil nəqliyyatı vasitəsinin salonunu çirkləndirə bilən paltarda olmaq və ya çirkli əl yükünü aparmaq;^[62]

10.3.17. sərnişin avtonəqliyyat vasitəsinə gözləyərkən və ya ondan düşəndən sonra minik meydançasının və ya səkinin ön hissəsində dayanmaq;

10.3.18. sərhəd nəzarəti zonasında olan sərnişin avtonəqliyyat vasitəsindən özbaşına düşmək və ona özbaşına minmək.

10.4. Sərnişin bu Qaydaların tələblərinin pozulmasına, habelə daşıyıcıya, sifarişçiyə və ya avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşımalarının digər iştirakçılara vurduğu maddi ziyanı görə məsuliyyət daşıyır.

XI. AVTOMOBİL DAŞIYICILARININ HÜQUQ VƏ VƏZİFƏLƏRİ

11.1. Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşımalarını yerinə yetirərkən daşıyıcının hüquqları aşağıdakılardır:

11.1.1. müntəzəm sərnişin daşımalarının sifarişçisindən marşrutun keçdiyi avtomobil yollarının və küçələrin lazımi səviyyədə saxlanılmasını tələb etmək, sərnişin avtonəqliyyat vasitələrinin müəyyən edilmiş hərəkət marşrutunun keçdiyi avtomobil yollarının və küçələrin təmir edilməsi zərurəti ilə əlaqədar müvafiq dövlət orqanlarına müraciət etmək;

11.1.2. sərnişin daşımalarının sifarişçisi və təşkilatçısı tərəfindən müqavilə öhdəlikləri pozulduqda, əvvəlcədən xəbərdarlıq etməklə marşrutda hərəkəti dayandırmaq;

11.1.3. sərnişinlərdən bu Qaydalara, Azərbaycan Respublikasının digər normativ hüquqi aktlarının tələblərinə və avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşınması müqaviləsinin şərtlərinə riayət olunmasını tələb etmək;

11.1.4. sərnişinlərin, habelə baqajın (əl yükünün) daşınmasına görə müəyyən edilmiş tariflərə uyğun olaraq haqq almaq;

11.1.5. sərnişinlərin gediş sənədlərini, habelə sərnişinin ödənişsiz və ya güzəştli gediş hüququnu təsdiq edən sənədləri yoxlamaq;

11.1.6. beynəlxalq sərnişin daşımaları zamanı biletdə göstərilən məlumatların sərnişinin şəxsiyyətini təsdiq edən sənədlərdəki məlumatlara uyğunluğunu yoxlamaq;

11.1.7. sərnişinlərin və ya sərnişin avtonəqliyyat vasitəsinin işçi heyəti üzvlərinin həyat və ya sağlamlığına təhlükə yarandıqda reysi təxirə salmaq və ya sərnişin avtonəqliyyat vasitəsinin hərəkətini dayandırmaq;

11.1.8. təbii fəlakət, epidemiya və ya digər fəvqəladə halların baş verdiyi regionlara müntəzəm sərnişin daşımalarının yerinə yetirilməsini sərnişin daşımalarının sifarişçisi və təşkilatçısı ilə razılaşdırmaqla dayandırmaq və ya məhdudlaşdırmaq və bu barədə əhalini kütləvi informasiya vasitələri ilə məlumatlandırmaq, daşınmanın təhlükəsizliyinə birbaşa təhlükə törədən hallarda isə sərnişin daşımalarını dərhal dayandırmaq;

11.1.9. sərnişinin razılığı əsasında baqajın və ya onun qablaşdırılmasının vəziyyəti barədə baqaj qəbzində qeydlər etmək. Sərnişin həmin qeydi təsdiq etmədikdə, daşıyıcı baqajı daşımaya qəbul etməkdən imtina edə bilər;

11.1.10. baqajın təhlükəsiz daşınmasına və ya onun elan olunmuş qiymətinə dair şübhə doğuran əsaslar olduqda, o cümlədən sərnişin baqajı (əl yükünü) baxış üçün təqdim etməkdən və ya baqajın elan olunmuş qiymətini sənədlə sübuta yetirməkdən imtina etdikdə, onun baqajının (əl yükünün) daşınmasından imtina etmək;

11.1.11. sərnişinin tutduğu baqaj (əl yükü) yerlərinin sayı müəyyən olunmuş normadan artıq olduqda, onların daşınmasından imtina etmək;

11.1.12. qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş hallar istisna olmaqla, daşınma haqqını təyin etmək;

11.1.13. sərnişinin təqsiri ucbatından daşıyıcıya və ya onun nümayəndəsinə vurulmuş ziyanın əvəzini Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə müəyyən edilmiş qaydada tələb etmək.

11.2. Aşağıdakı hallarda daşıyıcı və ya onun nümayəndəsi sərnişin daşınmasından imtina etmək hüququna malikdir:

11.2.1. sərnişin avtonəqliyyat vasitəsində boş yer olmadıqda və ya onun maksimal çəkisi, yaxud oxları üzərinə düşən ağırlıq yol verilən həddi aşdıqda;

11.2.2. sərnişin ictimai asayışı pozduqda və ya onun davranışı cəmiyyətin əxlaq normalarına uyğun olmadıqda;

11.2.3. sərnişinin özü ilə digər sərnişinlər üçün narahatlıq və ya yoluxucu xəstəliklərə yoluxma təhlükəsini yarada bilən xəstə heyvanı aparmaq istədikdə;

11.2.4. sərnəşinin xəstə və ya sərxoş vəziyyətdə olması digər sərnəşinlər üçün narahatlıq yaratdıqda;

11.2.5. sərnəşinin paltarı nəqliyyat vasitəsinin salonunu və ya digər sərnəşinlərin paltarlarını çirkləndirə bildikdə;

11.2.6. sərnəşin baqaj (əl yükü) qismində daşınması qadağan edilmiş, habelə gömrük rəsmiləşdirilməsini keçməyən, yaxud daşıma haqqı ödənilməmiş əşyaları aparmaq istədikdə;

11.2.7. sərnəşinin gediş sənədləri müvafiq daşınma üçün nəzərdə tutulmadıqda, *yaxud sərnəşin gediş haqqını müəyyən edilmiş qaydada ödəmədikdə;*^[63]

11.2.8. sərnəşin gediş haqqını ödəmədikdə (gediş haqqının qabaqcadan ödənilməsi tələb olunduğu hallarda);

11.2.9. beynəlxalq sərnəşin daşımaları zamanı sərnəşinlərin müvafiq dövlətin ərazisinə giriş (çıxış) üçün sənədlərə malik olmadıqda;

11.2.10. sərnəşin sürücünün, konduktorun və ya nəzarətçinin qanuni tələblərinə əməl etmədikdə.

11.3. Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnəşin daşınmasını yerinə yetirərkən daşıyıcının vəzifələri aşağıdakılardır:

11.3.1. sərnəşin daşınmasını bu Qaydaların və Azərbaycan Respublikasının digər normativ hüquqi aktlarının tələblərinə uyğun olaraq yerinə yetirmək;

11.3.2. yola düşməzdən əvvəl sürücünü zəruri sənədlərlə (yol vərəqəsi, marşrutların sxemi, hərəkət cədvəli və s.), habelə meteoroloji şərait, yolların vəziyyəti və digər məlumatlarla təmin etmək;

11.3.3. sərnəşin avtonəqliyyat vasitəsini vaxtlı-vaxtında tələb edilən texniki və sanitari tələblərinə uyğun vəziyyətdə təqdim etmək, qeyri-müntəzəm sərnəşin daşımalarını bağlanmış müqavilə ilə müəyyən olunmuş müddətdə, müntəzəm daşımaları isə təsdiq edilmiş cədvələ müvafiq yerinə yetirilməsini təmin etmək;

11.3.4. sürücülərin işinin təşkilini, işinə nəzarətin edilməsini, habelə onların seçilməsini və təcrübə keçməsinə təmin etmək;

11.3.5. işçilərinin ixtisaslarının artırılmasını təşkil etmək;

11.3.6. sürücüləri marşrut üzrə dayanacaq məntəqələrinin, küçələrin və prospektlərin, yaşayış məntəqələrinin, infrastruktur və mədəni-məişət obyektlərinin adları, o cümlədən təhlükəli sahələrin, texniki və tibbi yardım məntəqələrinin yerləri barədə məlumatlarla təmin etmək;

11.3.7. *ödəniş alətinin əvvəlcədən satışını, gediş sənədlərinin (biletlərin) isə əvvəlcədən və cari satışını, habelə ~~onların~~ bilavasitə sərnəşin avtonəqliyyat vasitəsində satışını, o cümlədən ödəniş alətinə vəsaitin yüklənməsi imkanını təmin etmək;*^[64]

11.3.8. sürücülərin işini iş və istirahət rejimi normalarına riayət olunmaqla təşkil etmək;

11.3.9. sürücülərin müvafiq qaydada gündəlik reysqabağı tibbi müayinədən keçməsinə təmin etmək;

11.3.10. istifadəsində olan avtonəqliyyat vasitələrinin rübdə bir dəfə texniki, istismar, təhlükəsizlik və ekoloji tələblərə uyğunluğunun yoxlanılmasını, texniki vəziyyətinin reysqabağı yoxlanılmasını, habelə *qanunla müəyyən edilmiş hallarda* dövlət texniki baxışdan keçməsinə təmin etmək;^[65]

11.3.11. sərnişin və baqaj (əl yükü) daşınmasının təhlükəsizliyini, daşımaların keyfiyyətini və yol hərəkəti təhlükəsizliyini təmin etmək, ekoloji və sanitariya-gigiyena normalarına riayət etmək;

11.3.12. sərnişinlərin gediş sənədlərinin, habelə baqaj (əl yükü) daşınmasına dair baqaj qəbzlərinin mövcudluğunun və onların uyğunluğunun yoxlanılmasını təmin etmək, *gediş haqqının ödəniş aləti ilə ödənilməsinə nəzarət etmək*;^[66]

11.3.13. sərnişin avtonəqliyyat vasitəsində güzəştli gediş hüququna malik olan sərnişinlər üçün müəyyən olunmuş güzəştlərin tətbiq edilməsini təmin etmək;

11.3.14. bu Qaydaların 4.17-ci bəndində nəzərdə tutulmuş icbari sığorta növlərinin həyata keçirilməsini təmin etmək;^[67]

11.3.15. sərnişin daşınması zamanı işçi heyəti üzvlərindən, sərnişin və nəzarətçilərdən başqa hər hansı kənar şəxs sərnişin avtonəqliyyat vasitəsində olmasına yol verməmək;

11.3.16. işçi heyəti üzvlərinə və ya sərnişinlərə məxsus olmayan əşyaların sərnişin avtonəqliyyat vasitəsində olmasına yol verməmək;

11.3.17. sərnişin və baqaj (əl yükü) daşınması zamanı sərnişin avtonəqliyyat vasitəsinin maksimal çəkisinin, oxlar üzərinə düşən çəkinin, habelə sərnişinlərin sayının müəyyən edilmiş həddinin aşmasına yol verməmək;

11.3.18. bu Qaydalarla müəyyən edilmiş ölçülərdən və çəkidən artıq olmayan baqajı yalnız baqaj bölməsində daşımaq (baqaj bölmələri olan avtobuslar üçün);

11.3.19. avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşımalarının şərtləri, daşıma tarifləri, beynəlxalq daşımalarda isə zəruri olan sənədlər və digər tələblər haqqında məlumatların açıq və şəffaf olmasını təmin etmək;

11.3.20. daşınmasına yol verilməyən əşyaların aparılmasına, habelə sənədlərin düzgün rəsmiləşdirilməməsinə görə sərnişinin məsuliyyət daşınması haqqında sərnişinləri xəbərdar etmək;

11.3.21. sərnişin avtonəqliyyat vasitəsinin texniki və sanitariya vəziyyətinin müəyyən olunmuş tələblərə uyğun olmasını təmin etmək;

11.3.22. sərnişinlərə ödənişli və ya ödənişsiz əsaslarla elan etdiyi əlavə xidmətləri göstərmək;

11.3.23. Azərbaycan Respublikasının normativ hüquqi aktlarında nəzərdə tutulmuş hallarda sərnişin avtonəqliyyat vasitəsini taxoqrafla, kassa aparatı və ya taksometrlə təchiz etmək;

11.3.24. öz təqsiri üzündən baş vermiş texniki və ya digər problemlərlə əlaqədar daşımalarda fasilələr yarandıqda, əlavə ödəniş tələb etmədən sərnişinlərin təyinat məntəqəsinə çatdırılmasını təmin etmək;

11.3.25. marşrut üzrə müntəzəm sərnişin daşınmasını yerinə yetirməli olan texniki cəhətdən nasaz sərnişin avtonəqliyyat vasitəsinin əvəz olunmasını təmin etmək;

11.3.26. sərnişin daşınması üzrə xidmətlər göstərən digər daşıyıcılar daşımaları dayandırdıqda və öz vəsaitləri hesabına daşımaları yerinə yetirmək imkanına malik olmadıqda, həmin daşıyıcıların xahişi ilə ödənişli əsaslarla sərnişinlərin daşınmasına kömək etmək;

11.3.27. Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə və tərəflər arasında bağlanmış daşınma müqaviləsinə uyğun olaraq avtomobil daşımaları üzrə öhdəliklərin

icra edilməməsi və ya lazımi qaydada icra edilməməsi nəticəsində sərnişinlərə vurulmuş zərərin əvəzini ödəmək;

11.3.28. nəqliyyat xidmətlərinin keyfiyyəti ilə əlaqədar sərnişinlərin təkliflərinə (şikayətlərə, sorğulara) baxmaq və sərnişinlərə göstərilən xidmətlərin səviyyəsinin yaxşılaşdırılması ilə bağlı tədbirlər görmək.

11.4. Müvafiq qaydada rəsmiləşdirilmiş sənədlər olmadan daşıyıcı tərəfindən müntəzəm marşrut üzrə sərnişin daşımalarının yerinə yetirilməsinə yol verilmir.

11.5. Avtovağzaldan (avtostansiyadan) istifadəyə dair müqavilə bağlamadan daşıyıcıya məxsus sərnişin avtonəqliyyat vasitəsinin avtovağzala (avtostansiyaya) daxil olmasına yol verilmir.

XII. SƏRNIŞIN AVTONƏQLİYYAT VASİTƏSİNİN İŞÇİ HEYƏTİ ÜZVLƏRİNİN HÜQUQ VƏ VƏZİFƏLƏRİ

12.1. Səlahiyyətlərinə uyğun olaraq sərnişin avtonəqliyyat vasitəsinin işçi heyətinin üzvləri aşağıdakı hüquqlara malikdirlər:

12.1.1. bilet kassaları olmadıqda gediş sənədlərinin (biletlərin) və baqaj qəbzlərinin satışını həyata keçirmək;

12.1.2. gediş haqqının ödənilməsinə nəzarət etmək;

12.1.3. daşıyıcının sərnişini daşımaqdan imtina etmək hüququ olduğu hallarda, həmin sərnişinin gedişinə icazə verməmək və ya sərnişinin yaxın dayanacaqda avtonəqliyyat vasitəsinə tərk etməsi üçün zəruri tədbirlər görmək;

12.1.4. baqaj qəbzi və onun əvəzində verilmiş birka itirildikdə, baqajı onun mənsubiyyətini müəyyən etməklə təhvil vermək;

12.1.5. qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş hallarda avtonəqliyyat vasitəsinin və baqajın baxışında iştirak etmək;

12.1.6. sərnişinlərdən bu Qaydaların müddəalarına riayət olunmasını və yerinə yetirilməsini tələb etmək;

12.1.7. nəzarəti həyata keçirən şəxslərin qanunsuz hərəkətlərindən qanunvericiliklə müəyyən olunmuş qaydada şikayət etmək;

12.1.8. avtovağzalların (avtostansiyaların) işinin təkmilləşdirilməsi, sərnişinlərə göstərilən xidmətlərin keyfiyyətinin yüksəldilməsi, daşımaların təhlükəsizliyinin gücləndirilməsi, *iş və istirahət* şəraitinin yaxşılaşdırılması və avtonəqliyyat vasitələrindən səmərəli istifadə olunması ilə əlaqədar təkliflər irəli sürmək.

12.2. Səlahiyyətlərinə uyğun olaraq sərnişin avtonəqliyyat vasitəsinin işçi heyəti üzvlərinin vəzifələri aşağıdakılardır:

12.2.1. bu Qaydaları, texniki və yanğın təhlükəsizliyi qaydalarını, sərnişin avtonəqliyyat vasitəsinin texniki istismarı və hərəkətin təhlükəsizliyi qaydalarını, ərazisindən keçdiyi dövlətin yol hərəkəti qaydalarını, sərhad, gömrük, sanitariya-gigiyena və digər növ nəzarət qaydalarını bilmək və yerinə yetirmək;

12.2.2. səlahiyyətli orqanların və onların təşkilatlarının əməli (operativ) göstərişlərini yerinə yetirmək;

12.2.3. müəyyən edilmiş *iş və istirahət* rejiminə riayət etmək;

12.2.4. marşruta çıxmazdan əvvəl və reys müddətində müntəzəm olaraq avtonəqliyyat vasitəsinin texniki cəhətdən sazlığını yoxlamaq, hərəkətə başlamazdan əvvəl qapıların və baqaj bölmələrinin bağlandığını yoxlamaq;

12.2.5. gediş sənədlərinin və baqajın (əl yükünün) daşınmasına dair baqaj qəbzlərinin mövcudluğunu və uyğunluğunu yoxlamaq, *gediş haqqının ödəniş aləti vasitəsilə ödənilməsinə nəzarət etmək*; ^[68]

12.2.6. sərnəşinlərin təhlükəsiz daşınmasını təmin etmək;

12.2.7. müntəzəm şəhərdaxili (rayondaxili) sərnəşin daşımalarında istisna olmaqla, sərnəşinlərin əl yüklərinin yerləşdirilməsində köməklik göstərmək;

12.2.8. sərnəşin avtonəqliyyat vasitəsinin salonunda əl yükünün düzgün yerləşdirilməsini yoxlamaq;

12.2.9. ölçüləri və çəkisi bu Qaydaların 5.2-ci bəndi ilə müəyyən edilmiş həddən artıq olmayan baqajı sərnəşinlərdən qəbul etmək, yerləşdirmək və daşıma başa çatdıqdan sonra həmin baqajı sərnəşinlərə təhvil vermək;

12.2.10. səlahiyyətli şəxslərin tələbi ilə sərnəşin avtonəqliyyat vasitəsinə dayandırmaq və tələb olunan sənədləri, habelə nəqliyyat vasitəsində quraşdırılmış əlavə və xüsusi avadanlığı baxış üçün təqdim etmək;

12.2.11. zəruri hallarda sərnəşinlərə ilkin tibbi yardım göstərmək və ya təcili tibbi yardım çağırmaq, yaxud ən yaxın müalicə müəssisəsinə çatdırılması üçün tədbirlər görmək;

12.2.12. yol-nəqliyyat hadisəsi baş verdikdə, qanunvericiliklə müəyyən edilmiş tələblərə uyğun hərəkət etmək;

12.2.13. müntəzəm sərnəşin daşınması zamanı müəyyən edilmiş marşrut üzrə hərəkət etmək, habelə sərnəşinlərin avtonəqliyyat vasitəsinə minib-düşməsinə xüsusi minik meydançasından, belə meydança olmadıqda isə səkidən və ya yolun çiyini tərəfdən və yalnız avtonəqliyyat vasitəsi tam dayandıqdan sonra həyata keçirmək. Sərnəşinlərin səki və ya yolun çiyini tərəfdən minib-düşməsi mümkün olmayan hallarda, onlar təhlükəsizlik tədbirlərini görmək və hərəkətin digər iştirakçılarna maneə yaratmamaq şərti ilə yolun hərəkət hissəsindən mindirilib-düşürülə bilirlər;

12.2.14. sərnəşin avtonəqliyyat vasitəsi yalnız tam dayandıqdan sonra sərnəşinləri mindirmək və ya düşürmək, hərəkətə yalnız qapıları bağladıqdan sonra başlamaq və onları tam dayanana qədər açmamaq;

12.2.15. xəttə çıxmazdan əvvəl sərnəşin avtonəqliyyat vasitəsinin taxoqrafının, kassa aparatının və ya taksometrinin texniki sazlığını yoxlamaq;

12.2.16. sərnəşin avtonəqliyyat vasitəsinə, habelə onun salonunu və baqaj bölməsini daimi olaraq lazımi sanitariya vəziyyətində saxlamaq;

12.2.17. zəruri hallarda sərnəşin avtonəqliyyat vasitəsinin salonunun qızdırıcı sistemini işə salmaq;

12.2.18. marşrut üzrə dayanacaq məntəqələrinin, küçələrin və prospektlərin, yaşayış məntəqələrin, infrastruktur və mədəni-məişət obyektlərin adlarını, o cümlədən təhlükəli sahələrin, texniki və tibbi yardım məntəqələrinin yerlərini bilmək;

12.2.19. salonun və baqaj bölməsində bu növ sərnəşin avtonəqliyyat vasitəsi üçün müəyyən edilmiş normadan artıq baqajın (əl yükünün) yerləşdirilməsinə yol verməmək;

12.2.20. dayanacaqları, şəhərlərarası (rayonlararası) və beynəlxalq daşımalarda isə dayanma müddətini elan etmək, habelə hərəkətin marşrutunda dəyişikliklərin edilməsi haqqında hər bir dayanacaq məntəqəsində sərnişinlərə məlumat vermək;

12.2.21. sərnişin avtonəqliyyat vasitəsinin qapılarının bağlanması haqqında sərnişinləri xəbərdar etmək;

12.2.22. müntəzəm sərnişin daşınmasını təsdiq edilmiş hərəkət cədvəlinə, qeyri-müntəzəm daşınmanı isə sərnişin daşınması müqaviləsinə uyğun olaraq yerinə yetirmək;

12.2.23. şəhərdaxili daşımalarda gediş haqqının ödənilməsinin zəruriliyi barədə sərnişinləri vaxtaşırı məlumatlandırmaq;

12.2.24. nəzarəti həyata keçirən şəxslərə köməklik göstərmək;

12.2.25. daşıyıcı tərəfindən müəyyən edilmiş mətnə uyğun olaraq, sərnişinləri daşınmanın şərtləri və onların davranışına dair tələblər barədə məlumatlandırmaq;

12.2.26. sərnişinlərə xidmət göstərərkən nəzakətli olmaq, zərurət olduqda və ya məcburiyyət qarşısında daşınma dayandırıldıqda sərnişinlərə köməklik göstərmək;

12.2.27. şəhərdaxili (rayondaxili) müntəzəm marşrutlarda sürücünün xüsusi bağlı kabinəsi olmadıqda, audio cihazlarından yalnız daşıma prosesi ilə əlaqədar istifadə etmək. Şəhərlərarası (rayonlararası) və beynəlxalq müntəzəm marşrutlarda daşınma prosesi ilə əlaqədar olmayan digər hallarda audio və ya video cihazlardan yalnız sərnişinlərlə qarşılıqlı razılıq əsasında istifadə etmək;

12.2.27-1. müntəzəm şəhərdaxili (rayondaxili), şəhərlərarası (rayonlararası) və beynəlxalq marşrutlar üzrə hərəkət edən avtobusda *tütün* çəkməmək;¹⁶⁹

12.2.28. beynəlxalq avtomobil daşımaları yerinə yetirilərkən, dövlət sərhədinin keçməsi hüququna dair lazımı qaydada rəsmiləşdirilmiş sənədlərə malik olmaq və dövlət sərhədini keçərkən qarşıdakı yoxlama haqqında sərnişinlərin vaxtlı-vaxtında məlumatlandırılmasını təmin etmək;

12.2.29. sərnişin avtonəqliyyat vasitəsində unudulmuş (itirilmiş) əşyaları, sənədləri və ya pulları müəyyən edilmiş qaydada saxlanma üçün akt əsasında təhvil vermək.

XIII. DÖVLƏT SİFARİŞİ ƏSASINDA YERİNƏ YETİRİLƏN MÜNTƏZƏM SƏRNIŞİN DAŞIMALARININ SİFARİŞÇİSİNİN VƏ YA TƏŞKİLATÇISİNİN HÜQUQ VƏ VƏZİFƏLƏRİ

13.1. Dövlət sifarişi əsasında yerinə yetirilən müntəzəm sərnişin daşımaları sifarişçisi və ya təşkilatçısı aşağıdakı hüquqlara malikdir:

13.1.1. əhalinin sərnişin daşımalarına olan tələbatını öyrənmək;

13.1.2. sərnişin daşımaları marşrutlarında dayanacaq məntəqələrinin yerini və sayını müəyyənləşdirmək;

13.1.3. müvafiq daşıyıcılarla razılaşdırmaqla, marşrut üzrə müntəzəm sərnişin daşımalarında istismar edilən avtonəqliyyat vasitələrinin hərəkət intervalında və ya cədvəlində dəyişikliklər etmək;

13.1.4. daşıyıcıların işinə nəzarət etmək, habelə sərnişin avtomobil daşımaları sahəsində müəyyən olunmuş tələbləri yerinə yetirməyən, o cümlədən, daşınma müqaviləsinin şərtlərini pozan daşıyıcılar barədə qanunvericiliyə uyğun olaraq tədbirlər görmək.

13.2. *Bakı, Sumqayıt və Gəncə şəhərlərinin inzibati ərazilərində müvafiq qurumlar, Azərbaycan Respublikasının digər ərazilərində isə Azərbaycan Respublikası Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinin* səlahiyyətli qurumu avtomobil nəqliyyatı ilə müntəzəm marşrut üzrə sərnişin daşınması (sərnişin daşınmasının təşkili) haqqında müqaviləyə aşağıdakı hallarda xitam verməklə, müntəzəm marşrut üzrə sərnişin daşınmasının yerinə yetirilməsini dayandıra bilər: [170](#)

13.2.1. daşıyıcının yazılı müraciəti (səbəbləri göstərilməklə) əsasında;

13.2.2. marşrutun bağlanması və ya həmin daşıyıcının marşrutdan kənarlaşdırılması zəruriliyi barədə xarici dövlətin səlahiyyətli orqanının yazılı müraciəti əsasında;

13.2.3. xüsusi razılığın (lisenziyanın) qüvvədə olma müddətinin başa çatması, yaxud onun qüvvəsinin dayandırılması və ya ləğv edilməsi barədə qərar qəbul edildikdə;

13.2.4. daşıyıcı müqavilə şərtlərini yerinə yetirmədikdə;

13.2.5. *Bakı, Sumqayıt və Gəncə şəhərlərinin inzibati ərazilərində müvafiq qurumların, Azərbaycan Respublikasının digər ərazilərində isə Azərbaycan Respublikası Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinin* səlahiyyətli qurumunun razılığı olmadan daşıyıcı tərəfindən sərnişin daşımaları dayandırıldıqda; [171](#)

13.2.6. xidmət göstərilməsi haqqında avtovağzallarla (avtostansiyalarla) müqavilə bağlamadan daşıyıcı tərəfindən sərnişin daşımaları yerinə yetirildikdə;

13.2.7. daşıyıcıya məxsus sərnişin avtonəqliyyat vasitəsi üçün xüsusi razılıq (lisenziya) əsasında verilmiş lisenziya kartı üçüncü şəxslərə verildikdə;

13.2.8. avtonəqliyyat vasitələrinin və malların Azərbaycan Respublikasının dövlət sərhədindən keçirilməsi zamanı daşıyıcı hüquq pozuntularına yol verdikdə.

13.3. Dövlət sifarişi əsasında yerinə yetirilən müntəzəm sərnişin daşımaları sifarişçisinin və ya təşkilatçısının aşağıdakı vəzifələri vardır:

13.3.1. əhalinin sərnişin daşımalarına olan tələbatını öyrənməklə marşrut şəbəkəsini formalaşdırmaq;

13.3.2. avtomobil nəqliyyatı ilə müntəzəm şəhərdaxili (rayondaxili), şəhərlərarası (rayonlararası) və beynəlxalq marşrutlarda sərnişin daşımalarının yerinə yetirilməsinə dair müsabiqələr keçirmək;

13.3.3. avtomobil daşıyıcılarının sərnişinlərə keyfiyyətli xidmət göstərmələrinə nəzarət etmək;

13.3.4. müntəzəm sərnişin daşınması üzrə marşrutların dəyişdirilməsinə və ya bağlanmasına azı 10 gün qalmış kütləvi informasiya vasitələrində əhalini məlumatlandırmaq, habelə marşrutların dəyişdirilməsi və ya bağlanmasına azı bir gün qalmış dayanacaq məntəqələrində bu barədə müvafiq elanlar yerləşdirmək;

13.3.5. müntəzəm sərnişin daşınması marşrutlarında gediş haqqında ediləcək dəyişikliklər barədə kütləvi informasiya vasitələri ilə əhalini məlumatlandırmaq.

XIV. AVTOMOBİL DAŞIYICISININ, AVTOMOBİL DAŞIMALARI SİFARİŞÇİSİNİN, SÜRÜCÜNÜN, HABELƏ SƏRNIŞİNİN VƏ AVTOMOBİL DAŞIMALARI TƏŞKİLATÇISININ MƏSULİYYƏTİ

14.1. Sərnişin avtonəqliyyat vasitəsinin salonunda olarkən, nəqliyyat vasitəsinə minərkən və ya düşərkən, baqajı təhvil verərkən və ya qəbul edərkən onun həyat və ya sağlamlığına vurulmuş zərərə görə əksi sübut edilənədək daşıyıcı Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyində nəzərdə tutulmuş qaydada məsuliyyət daşıyır.

14.2. Üçüncü şəxslər tərəfindən vurulmuş ziyana görə daşıyıcı sifarişçinin (sərnişinin, avtomobil daşımaları təşkilatçısının) qarşısında tam həcmdə məsuliyyət daşıyır və onun ziyan vurmuş şəxsdən ödənilmiş məbləği geri tələb etmək (reqres) hüququ vardır.

14.3. Daşıyıcı, bütün görülmüş tədbirlərə baxmayaraq, onların nəticələrini əvvəlcədən görmək və qarşısını almaq və ya aradan qaldırmaq mümkün olmayan və ya ondan asılı olmayan səbəblərdən, habelə sərnişinin təqsiri üzündən ona vurulmuş zərərə və ya baqajına (əl yükünə) dəymiş ziyana görə məsuliyyətdən azad olunur. Tezkorlanan və ya avtomobil nəqliyyatı ilə daşınması qadağan edilmiş əşyaların və maddələrin olduğu baqajın aparılması nəticəsində vurulan ziyana görə daşıyıcı məsuliyyət daşımır.

14.4. Tərəflər arasında əldə olunmuş razılaşma ilə başqa hal nəzərdə tutulmadıqda, avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşınması müqaviləsinə və ya avtonəqliyyat vasitəsinin icarəsi (fraxtetmə) müqaviləsinə uyğun olaraq, sərnişin avtomobil nəqliyyatı vasitəsinin verilməməsinə və ya vaxtlı-vaxtında verilməməsinə görə daşıyıcı daşınma dəyərinin 20 faizi miqdarında sifarişçi qarşısında məsuliyyət daşıyır. Bu halda sifarişçi daşıyıcıya qarşı pretenziyanı avtonəqliyyat vasitəsinin müqavilə ilə müəyyən olunmuş vaxtdan başlayaraq 30 gün ərzində irəli sürməlidir. Sərnişin avtonəqliyyat vasitəsinin verilməməsi və ya vaxtlı-vaxtında verilməməsi qarşısıalınmaz qüvvənin və ya bu cür şəraitdə digər halların təsiri nəticəsində, o cümlədən səlahiyyətli dövlət orqanları tərəfindən müəyyən istiqamətlərdə sərnişin daşımalarının dayandırılması və yaxud məhdudlaşdırılması nəticəsində baş verdikdə, habelə Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyində nəzərdə tutulmuş digər hallarda daşıyıcı məsuliyyətdən azad olunur.

14.5. Avtomobil nəqliyyatı ilə baqajın (əl yükünün) daşınması zamanı vurulmuş ziyana görə daşıyıcı aşağıdakı hallarda və həcmlərdə məsuliyyət daşıyır:

14.5.1. baqaj (əl yükü) daşıyıcının təqsiri üzündən itirildikdə, əskik çıxdıqda — müvafiq olaraq itirilmiş, yaxud əskik çıxmış baqajın (əl yükünün) dəyərinin azaldığı məbləğ miqdarında;

14.5.2. baqaj (əl yükü) daşıyıcının təqsiri üzündən zədələndikdə — onun dəyərinin azaldığı məbləğ miqdarında, zədələnmiş (xarab olmuş) baqajı (əl yükünü) bərpa etmək mümkün olmadıqda isə onun tam dəyəri miqdarında;

14.5.3. qiyməti elan olunmaqla daşınmaya təhvil verilmiş baqaj itirildikdə — həmin baqajın elan olunmuş real qiyməti miqdarında.

14.6. Baqajın dəyəri müqayisə edilə bilən hallarda, adətən analoji əmtələrin bazar qiymətləri ilə müəyyən edilir. Bir baqaj qəbzi üzrə təhvil verilmiş baqajın bir hissəsinin əskik çıxması və ya zədələnməsi baqajın digər hissəsinin dəyərinə təsir etdikdə, ödəmənin məbləği müəyyən edilərkən baqajın ümumi çəkisi nəzərə alınmalıdır.

14.7. Reys ləğv edildikdə və ya müntəzəm sərnişin daşımalarını yerinə yetirən avtonəqliyyat vasitəsinin yola düşməsi başqa vaxta keçirildikdə, daşıyıcı və ya avtomobil daşımalarının təşkilatçısı sərnişinin tələbi ilə sərnişin avtonəqliyyat vasitəsi yola

düşünəndək gediş haqqının dəyərini, həmçinin daşınma ilə əlaqədar əlavə xidmətlərə görə sərnişin tərəfindən əvvəlcədən ödənilmiş haqqı sərnişinə qaytarır.

14.8. Sərnişin daşınması müqaviləsi ilə başqa hal nəzərdə tutulmadıqda, beynəlxalq və şəhərlərarası (rayonlararası) müntəzəm daşımalar zamanı sərnişin avtonəqliyyat vasitəsinin yola düşməsinin ləngiməsinə və ya təyinat məntəqəsinə bir saatdan gec çatmasına görə daşıyıcı, ləngimə və ya gecikmənin qarşısını almaz qüvvənin təsiri nəticəsində və ya daşıyıcıdan asılı olmayan digər səbəblərdən baş verdiyini sübuta yetirə bilmədikdə, sərnişinin tələbi ilə ona daşıma haqqının 20 faizi məbləğində dəbbə pulu ödəyir.

Ləngimə üzündən sərnişin avtomobil daşınmasından imtina etdikdə, daşıyıcı və ya avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşınmasının təşkilatçısı daşıma haqqını sərnişinə qaytarmalıdır.

14.8-1. Ümumi istifadədə olan avtonəqliyyat vasitələri ilə beynəlxalq və ölkədaxili (şəhərlərarası və rayonlararası) sərnişin daşımalarını təşkil edən daşıyıcılar və yerinə yetirən sürücülər müvafiq daşımaların taxoqraf olmadan, habelə taxoqrafın yoxlanması haqqında şəhadətnamə və ya müvafiq möhür olmadan, yaxud yoxlanma müddəti bitmiş və ya plomblanması pozulmuş, tamamilə və ya hər hansı funksiyası işləməyən taxoqrafla, taxoqrafın qeydiyyatı aldığı məlumatlar saxtalaşdırılmaqla yerinə yetirilməsinə görə məsuliyyət daşıyırlar.^[72]

14.9. Qanunvericilikdə və ya tərəflər arasında əldə olunmuş razılaşmada başqa hal nəzərdə tutulmamışdırsa, daşımaların sifarişçisi vaxtlı-vaxtında verilmiş sərnişin avtonəqliyyat vasitəsindən istifadə edilməməsinə görə daşıyıcının sərnişin avtonəqliyyat vasitəsinin müəyyən olunmuş verilmə anından başlayaraq, 30 təqvim günü ərzində irəli sürdüyü pretenziya əsasında həmin nəqliyyat vasitəsinin verilməsi ilə əlaqədar çəkilən xərcləri ödəməlidir.

14.10. Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşımalarının sifarişçisi öz təqsiri üzündən daşıyıcının əmlakına, həmçinin daşıyıcının məsuliyyət daşdığı üçüncü şəxslərin əmlakına vurulmuş ziyanı görə məsuliyyət daşıyır.

Sərnişin daşınması müqaviləsinin şərtlərinin digər şəkildə pozulması daşıyıcının əlavə xərclər çəkməsinə səbəb olduqda, məsuliyyət Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi və tərəflərin əldə etdiyi razılaşma ilə müəyyən edilir.

14.11. Müqavilə üzrə öhdəliklərin icra edilməməsi və ya lazımi qaydada icra edilməməsi qarşısını almaz qüvvənin təsiri nəticəsində və ya səlahiyyətli dövlət orqanları tərəfindən müəyyən istiqamətlərdə avtomobil daşımalarının dayandırılması və yaxud məhdudlaşdırılması nəticəsində baş verdikdə, habelə Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyində nəzərdə tutulmuş digər hallarda avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşımalarının sifarişçisi məsuliyyətdən azad olunur.

14.12. Avtonəqliyyat vasitəsində gediş sənədi olmadan, o cümlədən, etibarsız gediş sənədi ilə getdikdə, yaxud gediş haqqı ödəniş aləti vasitəsilə ödənilmədikdə və ya ödəniş etmədən baqaj (əl yükü) apardıqda, sərnişin gediş və ya baqajın (əl yükünün) daşınması haqqını, habelə qanunla müəyyən edilmiş cəriməni ödəməlidir.^[73]

14.13. Sərnişin ödənişsiz və güzəştli gediş hüququnu təsdiq edən müvafiq sənədlər olmadan avtobusda getdikdə o, gediş haqqının tam dəyərini və qanunvericiliklə müəyyən edilmiş cəriməni ödəməlidir.

14.14. Sərnişin bu Qaydaların tələblərini pozduqda və cəriməni ödəməkdən imtina etdikdə və ya onun şəxsiyyətini müəyyən etmək mümkün olmadıqda o, şəxsiyyətinin müəyyən edilməsi və inzibati xətlər haqqında Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyində nəzərdə tutulmuş tədbirlərin görülməsi üçün daxili işlər orqanlarına gətirilə bilər.

14.15. Bu Qaydalarla, habelə Azərbaycan Respublikasının digər normativ hüquqi aktları ilə daşıyıcılar üçün müəyyən olunmuş məsuliyyətin məhdudlaşdırılması və ya istisna edilməsi halları, həmçinin avtomobil daşıyıcılarının maraqlarını təmsil edən avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşımalarının təşkilatçılarna da aid edilir.

XV. PRETENZIYALARIN VERİLMƏSİ QAYDASI VƏ MÜDDƏTİ^[74]

15.1. Daşıyıcının təqsiri üzündən baqajın (əl yükünün) itirilməsi, xarab olması və ya zədələnməsi zamanı akt tərtib edilir və bu akt həmin hallarla əlaqədar vurulmuş zərərin əvəzinin müvafiq qaydada ödənilməsi üçün əsas hesab edilir.

15.2. Akt daşıyıcının və ya avtovağzalın (avtostansiyanın) nümayəndəsi tərəfindən tərtib edilərək sərnişin və həmin nümayəndə tərəfindən imzalanır.

15.3. Pretenziya baqajın (əl yükünün) itirilməsi, xarab olması və ya zədələnməsi aşkar olunduğu gündən otuz gün ərzində verilə bilər.

15.4. Daşıyıcı pretenziyaya və ona əlavə edilmiş bütün sənədlərə daxil olduğu gündən otuz gün müddətində baxmalı və nəticəsi barədə ərizəçiyə məlumat verməlidir. Pretenziya təmin edilmədikdə və ya qismən təmin edildikdə, daşıyıcı bunun səbəbləri haqqında ərizəçiyə bildiriş verməli və pretenziyaya əlavə edilmiş sənədləri qaytarmalıdır.

~~15.5. Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşımalarından irəli gələn tələblər üçün iddia müddəti altı ay təşkil edir. Bu müddət şəxsin ona zərər vurulmasını bildiyi və ya bilməli olduğu andan hesablanır. Pretenziyanın verilməsi iddia müddətinin axını pretenziyanı almış tərəfin onu təmin etməkdən imtina etməsi barədə müvafiq sənədlər əlavə edilməklə yazılı bildiriş verdiyi gündək dayandırır. Pretenziya qismən təmin edildikdə, yalnız onun təmin edilməmiş hissəsinə dair iddia müddətinin axını təzələnilir.~~^[75]

15.6. *Nəqliyyat-ekspedisiya xidmətləri ilə əlaqədar ekspeditora qarşı yaranan tələblər üzrə iddia qaldırılması Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsinin 861.2-ci maddəsinə uyğun həyata keçirilir.*^[76]

XVI. AVTOMOBİL NƏQLİYYATI İLƏ SƏRNIŞİN DAŞIMALARININ YERİNƏ YETİRİLMƏSİNƏ DÖVLƏT NƏZARƏTİ

16.1. Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj (əl yükünün) daşımalarının yerinə yetirilməsinə, o cümlədən bu sahədə Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinin və tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələrin tələblərinə riayət edilməsinə *nəzarət bu Qaydalara uyğun olaraq Bakı, Sumqayıt və Gəncə şəhərlərinin inzibati ərazilərində müvafiq qurumlar, Azərbaycan Respublikasının digər ərazilərində Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi və Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi tərəfindən səlahiyyətləri çərçivəsində həyata keçirilir.*^[77]

16.2. Xətdə olan sərnişin avtonəqliyyat vasitələrinin işinə nəzarət edən səlahiyyətli şəxsin nəzarəti həyata keçirmək hüququnu təsdiq edən xidməti vəsiqəsi olmalıdır. Xidməti vəsiqədən başqa, nəzarət edən şəxs pozuntular aşkar edilən zaman yoxlamanın nəticələrinə əsasən doldurulmalı olan ciddi hesabat sənədlərinə (aktların və protokolların blanklarına) malik olmalıdır.

16.3. Yoxlamadan əvvəl nəzarət edən şəxs sürücüyə və ya sərnişin avtonəqliyyat vasitəsinin işçi heyətinin digər üzvlərinə yoxlama keçirmək hüququnu təsdiq edən vəsiqəni göstərməlidir. Sürücü və konduktor yoxlamanın keçirilməsi üçün tələb olunan bütün sənədləri təqdim etməli, yoxlamanın keçirilməsinə kömək göstərməli və nəzarət edən şəxsin göstərişlərini yerinə yetirməlidirlər.

16.4. Sərnişin avtonəqliyyat vasitəsində bu Qaydaların 3.5-ci və 3.6-cı bəndində nəzərdə tutulmuş zəruri sənədlər olmadıqda, müəyyən edilmiş formada protokol və ya akt tərtib edilərək qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş tədbirlər görülür.

16.5. Avtonəqliyyat vasitəsində daşınması qadağan edilmiş baqajı olan sərnişin aşkar edildikdə, təqsirkar şəxs müəyyən olunmuş qaydada məsuliyyətə cəlb edilir. Gediş haqqının ödənilməsindən asılı olmayaraq, qadağan edilmiş baqajla gedişin davam etdirilməsinə yol verilmir.

16.6. Müntəzəm marşrutlarda sərnişin daşıyan avtonəqliyyat vasitəsində pulsuz gediş hüququ olmayan biletsiz və ya etibarsız bileti olan, *yaxud gediş haqqını ödəniş aləti vasitəsilə ödəməyən* sərnişin aşkar edildikdə, sürücü və ya konduktor *qanunla* müəyyən olunmuş qaydada məsuliyyətə cəlb edilir. Bu halda görülmüş tədbirlərdən asılı olmayaraq sərnişin *gediş haqqını ödəyir*.^[78]

16.7. Gediş haqqını ödəməyən və pulsuz gediş hüququna dair etibarsız sənədlər təqdim edən sərnişin *qanunla* müəyyən edilmiş qaydada cərimə olunmalı və bütün gediş üçün (minik yerindən təyinat məntəqəsinədək) gediş haqqını ödəməlidir.^[79]

16.8. Pozuntunu törətmiş sərnişinin pulu olmadıqda, habelə sərnişin cəriməni və ya gediş haqqını ödəməkdən imtina etdikdə, sərnişin avtonəqliyyat vasitəsindən düşürülür və onun barəsində qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş digər tədbirlər görülür.

16.9. Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşımalarının lisenziya (lisenziya kartı) olmadan və ya lisenziyalaşdırma şərtlərinin pozulması ilə yerinə yetirilməsi aşkar edildikdə, Azərbaycan Respublikasının *Daxili İşlər Nazirliyi* qanunvericiliyə uyğun olaraq müvafiq tədbirlərin görülməsini təmin edir.^[80]

16.10. *Aşağıda göstərilən hallarda nəzarətin həyata keçirilməsi ilə əlaqədar daşıyıcı xəbərdar edilsə və ya daşımalarından kənarlaşdırıla bilər*:^[81]

16.10.1. bu Qaydaların 11.3-cü bəndi ilə müəyyən edilmiş vəzifələr və ya sərnişin daşımalarına dair bağlanmış müqavilə üzrə öhdəliklər yerinə yetirilmədikdə;

16.10.2. sərnişin daşınması şərtləri pozulduqda, sərnişinlərin həyat və sağlamlığına zərər vurulduqda;

16.10.3. bu Qaydaların və sərnişin daşımaları sahəsində digər normativ hüquqi aktların tələbləri mütəmadi olaraq yerinə yetirilmədikdə;

16.10.4. bu Qaydaların 4.17-ci bəndində nəzərdə tutulmuş icbari sığorta növləri həyata keçirilmədikdə;^[82]

16.10.5. bu Qaydaların 3.5.1-ci və 3.5.2-ci yarımbəndlərində nəzərdə tutulan sənədlərin olmaması səbəbindən nəzarət edən şəxs dövlət nəzarəti tədbirlərini həyata keçirə bilmədikdə.^[83]

16.11. Daşıyıcıya məxsus avtonəqliyyat vasitəsi xüsusi texniki vasitələr tətbiq edilməklə daşımалardan kənarlaşdırıldıqda, onun qorunub saxlanması Azərbaycan Respublikası *Daxili İşlər Nazirliyinin* səlahiyyətli qurumları tərəfindən təmin edilir.^[84]

“Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və
baqaj
daşınması Qaydaları”na
1 nömrəli Əlavə

Unudulmuş (itirilmiş) əşyaların təhvil-təslim

AKTI

№ _____

_____ 20 ____ il
(yerin adı)

sərnişinlər tərəfindən unudulmuş (itirilmiş) əşyalara dair

əşyaların tapılma (götürülmə) yeri və tarixi göstərməli (avtobus, taksi minik avtomobili, avtovağzal, avtostansiya və s.)

(avtobusun, taksinin dövlət qeydiyyat nişanı)

(avtobus marşrutunun №-si)

(daşıyıcı hüquqi şəxs olduqda adı, fərdi sahibkar olduqda soyadı, adı, atasının adı)

Sıra №-si	Qiymətli və digər əşyaların adı	Qablaşdırma forması	Əşyaların fərqlənmə əlamətləri və onların təsviri

Qeyd. Pul, qiymətli kağız olduqda onun məbləği göstərilir (yazı ilə)

Təhvil verdi: _____
(vəzifəsi, soyadı, adı və imzası)

Qəbul etdi _____
(vəzifəsi, soyadı, adı və imzası)

Əşyanın saxlama anbarına təhvil verilməsi:

Təhvil verdi: _____
(vəzifəsi, soyadı, adı və imzası)

Qəbul etdi: _____
(vəzifəsi, soyadı, adı və imzası)

“ ____ ” _____ 20__ il.

Qəbul və təhvil aktında göstərilən əşyanı aldı: _____
(əşya sahibinin soyadı, adı və imzası)

“ Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj
daşınması Qaydaları ” na
2 nömrəli Əlavə

Anbarda saxlanılmaqda olan unudulmuş (itirilmiş) əşyaların

QEYDİYYAT KİTABI

Sıra №-si	Təhvil verilmə və qəbul aktının tarixi və №-si	Əşyanın anbara daxilolma tarixi	Əşyanı qaytaranın soyadı, adı, atasının adı	Daimi yaşayış yerinin ünvanı	Təqdim edilən sənədin adı, nömrəsi, tarixi və kim tərəfindən verilmişdir	Əşyanın saxlanmasına görə ödənilib, manatla	Qəbul və təhvil aktında göstərilən əşyanı aldı (sahibin imzası)

“ Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj
daşınması Qaydaları ” na
3 nömrəli Əlavə ^[85]

nümunəvi forma

Taksi minik avtomobili dayanacağıının

PASPORTU

№ _____

1. Dayanacağıın ünvanı _____
2. Dayanacağıın təşkil edilmə tarixi _____
3. Dayanacağıın sahəsi (uzunluğu, eni) _____
4. Dayanacağına eyni vaxtda buraxıla bilən taksi minik avtomobillərinin sayı _____
5. Taksi minik avtomobillərinin dayanacağıda icazə verilən yerləşdirmə üsulu (bir, iki, üç və daha çox sırada səkiyə paralel, küncdən səkiyə doğru və s.) _____

6. Dayanacağıın küçədə (sahədə) yerləşməsinin sxemi (əlavə olunur).
Şəhər (rayon) icra hakimiyyəti ilə razılaşdırılmışdır:

(şəhər (rayon) icra hakimiyyəti)

(vəzifəsi, soyadı, adı)

(imza, möhür)

BDYPİ ilə razılaşdırılmışdır:

(BDYPİ bölməsinin adı)

(imza, möhür)

(vəzifəsi, soyadı, adı)

Azərbaycan Respublikasının Nəqliyyat Nazirliyi tərəfindən təsdiq edilmişdir.

(imza)

(vəzifəsi, soyadı, adı)

M.Y.

“_____” _____ 20__ il.

“Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj
daşınması Qaydaları”na
4 nömrəli Əlavə

nümunəvi forma

Avtobus dayanacağıının

PASPORTU

№ _____

1. *Dayanacağıın ünvanı* _____
2. *Dayanacağıın təşkil edilmə tarixi* _____
3. *Dayanacağıın sahəsi (uzunluğu, eni)* _____
4. *Dayanacağına eyni vaxtda buraxıla bilən avtobusların sayı* _____
5. *Dayanacağıın küçədə (sahədə) yerləşməsinin sxemi (əlavə olunur).*
Şəhər (rayon) icra hakimiyyəti ilə razılaşdırılmışdır:

(şəhər (rayon) icra hakimiyyəti)

(imza, möhür)

(vəzifəsi, soyadı, adı)

BDYPİ ilə razılaşdırılmışdır:

(BDYPİ bölməsinin adı)

(vəzifəsi, soyadı, adı)

(imza, möhür)

Azərbaycan Respublikasının Nəqliyyat Nazirliyi tərəfindən təsdiq edilmişdir.

(imza)

(vəzifəsi, soyadı, adı)

M.Y.

“ _____ ” _____ 20 ____ il.

İSTİFADƏ OLUNMUŞ MƏNBƏ SƏNƏDLƏRİNİN SİYAHISI

1. 12 noyabr 2010-cu il tarixli 212 nömrəli Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, № 11, maddə 1041)
2. 24 dekabr 2010-cu il tarixli 244 nömrəli Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı
3. 25 aprel 2011-ci il tarixli 58 nömrəli Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2011-ci il, № 4, maddə 372)
4. 21 avqust 2013-cü il tarixli 227 nömrəli Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Azərbaycan” qəzeti, 6 sentyabr 2013-cü il, № 195, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2013-cü il, № 08, maddə 1025)
5. 06 dekabr 2013-cü il tarixli 338 nömrəli Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2013-cü il, № 12, maddə 1629)
6. 16 iyul 2014-cü il tarixli 257 nömrəli Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Azərbaycan” qəzeti, 27 iyul 2014-cü il, № 160; Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2014-cü il, № 07, maddə 945)

7. [15 avqust 2014-cü il tarixli 281 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı ("Azərbaycan" qəzeti, 19 avqust 2014-cü il, № 177, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2014-cü il, № 8, maddə 1014)
8. [28 yanvar 2016-cı il tarixli 11 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı ("Azərbaycan" qəzeti, 5 fevral 2016-cı il, № 26; Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016-cı il, № 02, II kitab, maddə 354)
9. [18 fevral 2016-cı il tarixli 65 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı ("Azərbaycan" qəzeti, 6 mart 2016-cı il, № 52, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016-cı il, № 03, maddə 592)
10. [4 mart 2016-cı il tarixli 108 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı ("Azərbaycan" qəzeti, 3 aprel 2016-cı il, № 69, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016-cı il, № 4, maddə 779)
11. [7 aprel 2016-cı il tarixli 149 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı ("Azərbaycan" qəzeti, 3 may 2016-cı il, № 94, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016-cı il, № 4, maddə 804)
12. [15 aprel 2016-cı il tarixli 162 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı ("Azərbaycan" qəzeti, 5 may 2016-cı il, № 96, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016-cı il, № 4, maddə 817)
13. [27 may 2016-cı il tarixli 205 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı ("Azərbaycan" qəzeti, 1 iyun 2016-cı il, № 116, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016-cı il, № 5, maddə 964)
14. [11 aprel 2017-ci il tarixli 146 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı ("Xalq" qəzeti, 13 aprel 2017-ci il, № 76, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, № 4, maddə 633)
15. [25 aprel 2017-ci il tarixli 166 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı ("Xalq" qəzeti, 27 aprel 2017-ci il, № 88, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, №4, maddə 650)
16. [17 may 2017-ci il tarixli 209 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı ("Xalq" qəzeti, 18 may 2017-ci il, № 105, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, № 5, maddə 980)
17. [4 avqust 2017-ci il tarixli 319 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı ("Xalq" qəzeti, 5 avqust 2017-ci il, № 168, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, № 8, maddə 1609)
18. [17 aprel 2018-ci il tarixli 158 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı ("Xalq" qəzeti, 20 aprel 2018-ci il, № 88, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, № 4, maddə 806)
19. [1 may 2018-ci il tarixli 196 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı ("Xalq" qəzeti, 3 may 2018-ci il, № 99, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, № 5, maddə 1107)
20. [10 iyul 2018-ci il tarixli 289 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı ("Xalq" qəzeti, 12 iyul 2018-ci il, № 152, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, №7, II kitab, maddə 1625)
21. [14 sentyabr 2018-ci il tarixli 392 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı ("Xalq" qəzeti, 15 sentyabr 2018-ci il, № 206, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, №9, maddə 1920)
22. [18 oktyabr 2018-ci il tarixli 461 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı ("Xalq" qəzeti, 21 oktyabr 2018-ci il, № 237, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, № 10, maddə 2175)
23. [19 noyabr 2018-ci il tarixli 493 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı ("Xalq" qəzeti, 23 noyabr 2018-ci il, № 264, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, № 11, maddə 2443)

24. [21 noyabr 2018-ci il tarixli 494 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 23 noyabr 2018-ci il, № 264, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, № 11, maddə 2444)
25. [21 yanvar 2019-cu il tarixli 17 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 25 yanvar 2019-cu il, № 19, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019-cu il, № 01, maddə 161)
26. [7 mart 2019-cu il tarixli 81 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 14 mart 2019-cu il, № 59, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019-cu il, № 3, maddə 515)
27. [29 mart 2019-cu il tarixli 136 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 31 mart 2019-cu il, № 68, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019-cu il, № 3, maddə 569)
28. [28 dekabr 2019-cu il tarixli 513 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019-cu il, № 12, maddə 2094)
29. [30 sentyabr 2020-ci il tarixli 367 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 3 oktyabr 2020-ci il, № 202, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2020-ci il, № 9, maddə 1239)
30. [15 oktyabr 2020-ci il tarixli 393 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 22 oktyabr 2020-ci il, № 218, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2020-ci il, № 10, maddə 1281)
31. [20 oktyabr 2020-ci il tarixli 403 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2020-ci il, № 10, maddə 1291)
32. [22 aprel 2021-ci il tarixli 108 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 24 aprel 2021-ci il, № 85, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2021-ci il, № 4, maddə 411)
33. [4 aprel 2022-ci il tarixli 133 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 8 aprel 2022-ci il, № 71)

[QƏRARA EDİLMİŞ DƏYİŞİKLİK VƏ ƏLAVƏLƏRİN SİYAHISI](#)

^[1] [15 aprel 2016-cı il tarixli 162 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Azərbaycan” qəzeti, 5 may 2016-cı il, № 96, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016-cı il, № 4, maddə 817) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”nın 1.1-ci bəndin ikinci abzasında “**daşımalarının yerinə yetirilməsi üçün xüsusi razılıq (lisenziya) almış**” sözləri “**daşımalarını yerinə yetirən**” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

^[2] [30 sentyabr 2020-ci il tarixli 367 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 3 oktyabr 2020-ci il, № 202, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2020-ci il, № 9, maddə 1239) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”nın 1.2.7-ci yarımbəndə “**digər qanuni əsaslarla**” sözlərindən sonra “**haqq müqabilində**” sözləri, “**yerinə yetirən**” sözlərindən sonra isə “, **mülkiyyət, icarə və ya istifadə hüququ ilə nəqliyyat vasitələrinə malik olan**” sözləri əlavə edilmişdir.

^[3] [4 aprel 2022-ci il tarixli 133 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 8 aprel 2022-ci il, № 71) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”nın 1.2.7-1-ci və 1.2.11-ci yarımbəndlərində, 2.2-ci bəndində, 3.3-cü bəndinin üçüncü və dördüncü cümlələrində, 3.3-1-ci bəndinin üçüncü cümləsində, 4.3-cü bəndinin birinci və ikinci cümlələrində, 4.10-cu bəndində, 6.4-cü bəndinin ikinci cümləsində, 7.4-cü bəndinin ikinci cümləsində, 7.5-ci bəndində, 7.6-cı bəndinin birinci və ikinci cümlələrində, 7.8-ci, 7.9-cu, 7.10-cu və 13.2-ci bəndlərində,

13.2.5-ci yarım bəndində, 16.1-ci bəndində “Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar” sözləri “Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[\[4\]28 dekabr 2019-cu il tarixli 513 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019-cu il, № 12, maddə 2094) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”na yeni məzmununda 1.2.7-1-ci, 1.2.7-2-ci yarım bəndlər əlavə edilmişdir.

[\[5\]25 aprel 2017-ci il tarixli 166 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 27 aprel 2017-ci il, № 88, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, №4, maddə 650) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”na yeni məzmununda 1.2.8-1-ci yarım bənd əlavə edilmişdir.

[\[6\]21 yanvar 2019-cu il tarixli 17 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 25 yanvar 2019-cu il, № 19, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019-cu il, № 01, maddə 161) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”nın 1.2.11-ci yarım bəndində, 2.2-ci bəndində, 3.3-cü bəndinin üçüncü və dördüncü cümlələrində, 4.3-cü bəndinin birinci və ikinci cümlələrində, 4.10-cu bəndində, 6.4-cü bəndinin ikinci cümləsində, 7.4-cü bəndinin ikinci cümləsində, 7.5-ci bəndində, 7.6-cı bəndinin birinci və ikinci cümlələrində, 7.8-ci, 7.9-cu, 7.10-cu və 13.2-ci bəndlərində, 13.2.5-ci yarım bəndində, 16.1-ci bəndində ismin müvafiq hallarında “Nəqliyyat Nazirliyi” sözləri ismin müvafiq hallarında “Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[\[7\]25 aprel 2017-ci il tarixli 166 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 27 aprel 2017-ci il, № 88, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, №4, maddə 650) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”nın 1.2.12-ci yarım bəndində “sənədlərinə” sözündən sonra “və gediş haqqının ödəniş aləti vasitəsilə ödənilməsinə” sözləri əlavə edilmişdir.

[\[8\]14 sentyabr 2018-ci il tarixli 392 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 15 sentyabr 2018-ci il, № 206, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, №9, maddə 1920) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”na yeni məzmununda 1.2.19-1-ci yarım bənd əlavə edilmişdir.

[\[9\]14 sentyabr 2018-ci il tarixli 392 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 15 sentyabr 2018-ci il, № 206, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, №9, maddə 1920) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”nın 1.2.25-ci yarım bəndinin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilmişdir və yeni məzmununda 1.2.26-cı yarım bənd əlavə edilmişdir.

[\[10\]28 dekabr 2019-cu il tarixli 513 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019-cu il, № 12, maddə 2094) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”na yeni məzmununda 1.3-1-ci bənd əlavə edilmişdir.

[\[11\]15 aprel 2016-cı il tarixli 162 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Azərbaycan” qəzeti, 5 may 2016-cı il, № 96, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016-cı il, № 4, maddə 817) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”nın 1.3.5-ci yarım bəndi yeni redaksiyada verilmişdir.

əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

1.3.5. qeyri müntəzəm sərnişin daşımaları — sifarişçi ilə bağlanmış müqavilə (sifariş) əsasında daşıyıcı tərəfindən yerinə yetirilən və müntəzəm daşımalara aid olmayan sərnişin daşımaları.

[\[12\]7 aprel 2016-cı il tarixli 149 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Azərbaycan” qəzeti, 3 may 2016-cı il, № 94, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik

Toplusu, 2016-cı il, № 4, maddə 804) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”nın 2.2-ci bəndə ikinci halda “sonra” sözündən sonra “**Bakı, Sumqayıt və Gəncə şəhərlərinin inzibati ərazilərində avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişindəşmə və taksi minik avtomobilləri ilə sərnişindəşmə sahəsində müvafiq olaraq Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti yanında Bakı Nəqliyyat Agentliyi, Sumqayıt Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı yanında Sumqayıt Avtomobil Nəqliyyatı ilə Sərnişindəşmə İdarəsi və Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyəti yanında Gəncə Avtomobil Nəqliyyatı ilə Sərnişindəşmə İdarəsi (bundan sonra - müvafiq qurumlar), Azərbaycan Respublikasının digər ərazilərində isə**” sözləri əlavə edilmişdir.

[10 iyul 2018-ci il tarixli 289 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 12 iyul 2018-ci il, № 152, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, №7, II kitab, maddə 1625) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”nın 2.2-ci bəndindən “**Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti yanında**” sözləri çıxarılmışdır.

[13\]20 oktyabr 2020-ci il tarixli 403 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (**Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2020-ci il, № 10, maddə 1291**) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”nın 2.3-cü bənddə “**dərman**” sözü “**ilk tibbi yardım**” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[14\]14 sentyabr 2018-ci il tarixli 392 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 15 sentyabr 2018-ci il, № 206, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, №9, maddə 1920) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”na yeni məzmununda 2.3-1-ci bənd əlavə edilmişdir.

[15\]7 mart 2019-cu il tarixli 81 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 14 mart 2019-cu il, № 59, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019-cu il, № 3, maddə 515) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”nın 2.8-ci, 2.15-ci bəndlərində və 10.2.7-ci yarımbəndində “**əlillər**” sözü “**əlilliyi olan şəxslər**” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[16\]28 yanvar 2016-cı il tarixli 11 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Azərbaycan” qəzeti, 5 fevral 2016-cı il, № 26; Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016-cı il, № 02, II kitab, maddə 354) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”nın 2.10-cu bəndindən “**şəhərlərarası (rayonlararası) və**” sözləri çıxarılmışdır.

[17\]24 dekabr 2010-cu il tarixli 244 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı ilə təsdiq edilmiş “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”nın 2.12-ci bəndindən “**müntəzəm**” və “**elektron rəqəmsal**” sözləri çıxarılmışdır.

[15 aprel 2016-cı il tarixli 162 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Azərbaycan” qəzeti, 5 may 2016-cı il, № 96, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016-cı il, № 4, maddə 817) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”nın 2.12-ci bənddə, 4.8.5-ci, 11.3.8-ci, 12.1.8-ci, 12.2.3-cü yarımbəndlərdə, “**əmək və istirahət**” sözləri “**iş və istirahət**” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[18\]15 oktyabr 2020-ci il tarixli 393 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 22 oktyabr 2020-ci il, № 218, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2020-ci il, № 10, maddə 1281) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”nın 2.15-ci bəndində “**əlil**” sözü “**əlilliyi olan şəxs üçün**” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[19\]12 noyabr 2010-cu il tarixli 212 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, № 11, maddə 1041) ilə 3.1-ci bənddə “**yaşı 21-dən**” sözlərindən sonra “, “**DE**” kateqoriyası üzrə nəqliyyat vasitələrini idarə etmək hüququnu təsdiq edən sürücülük vəsiqəsi olan, **yaşı 24-dən**” sözləri əlavə edilmişdir.

[27 may 2016-cı il tarixli 205 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı ("**Azərbaycan**" qəzeti, 1 iyun 2016-cı il, № 116, **Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016-cı il, № 5, maddə 964**) ilə "Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları"nın 3.1-ci bəndi yeni redaksiyada verilmişdir.

Əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

~~3.1. Avtobuslarla sərnişin daşımalarına "D" kateqoriyası üzrə nəqliyyat vasitələrini idarə etmək hüququnu təsdiq edən sürücülük vəsiqəsi olan, yaşı 21-dən, "DE" kateqoriyası üzrə nəqliyyat vasitələrini idarə etmək hüququnu təsdiq edən sürücülük vəsiqəsi olan, yaşı 24-dən və avtonəqliyyat vasitələrini idarə etmək sahəsində təcrübəsi üç ildən az olmayan sürücülər buraxılır.~~

[19 noyabr 2018-ci il tarixli 493 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı ("**Xalq**" qəzeti, 23 noyabr 2018-ci il, № 264, **Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, № 11, maddə 2443**) ilə "Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları"nın 3.1-ci bəndi yeni redaksiyada verilmişdir.

Əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

~~3.1. Avtobuslarla sərnişin daşımalarına "D" kateqoriyası üzrə nəqliyyat vasitələrini idarə etmək hüququnu təsdiq edən sürücülük vəsiqəsi olan (yaşı 23-dən az və 65-dən çox olmayan və avtonəqliyyat vasitələrini idarə etmək sahəsində təcrübəsi beş ildən az olmayan), "DE" kateqoriyası üzrə nəqliyyat vasitələrini idarə etmək hüququnu təsdiq edən sürücülük vəsiqəsi olan (yaşı 26-dan az və 65-dən çox olmayan və "D" kateqoriyasına daxil olan avtonəqliyyat vasitələrini idarə etmək sahəsində təcrübəsi üç ildən az olmayan) sürücülər buraxılırlar.~~

^[20]12 noyabr 2010-cu il tarixli 212 nömrəli Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (**Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, № 11, maddə 1041**) ilə 3.2-ci bənddə "**B" kateqoriyası**" sözləri "**B" və ya "BE" kateqoriyaları**" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[4 mart 2016-cı il tarixli 108 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı ("**Azərbaycan**" qəzeti, 3 aprel 2016-cı il, № 69, **Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016-cı il, № 4, maddə 779**) ilə "Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları"nın 3.2-ci bənddə "**19-dan və avtonəqliyyat vasitələrini idarə etmək sahəsində təcrübəsi bir ildən az olmayan**" sözləri "**21-dən az olmayan, iki ildən artıq müddətdə mülkiyyətində və ya digər qanuni əsaslarla istifadəsində (icarə, etibarnamə və s.) olan avtonəqliyyat vasitəsini idarə edən**" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[30 sentyabr 2020-ci il tarixli 367 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı ("**Xalq**" qəzeti, 3 oktyabr 2020-ci il, № 202, **Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2020-ci il, № 9, maddə 1239**) ilə "Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları"nın 3.2-ci bəndində "**və ya digər qanuni əsaslarla istifadəsində (icarə, etibarnamə və s.)**" sözləri "**, icarəsində və ya istifadəsində**" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

^[21][4 mart 2016-cı il tarixli 108 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı ("**Azərbaycan**" qəzeti, 3 aprel 2016-cı il, № 69, **Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016-cı il, № 4, maddə 779**) ilə "Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları"nın 3.3-cü bənddən "**, o cümlədən taksi minik avtomobillərinin**" sözləri çıxarılmışdır və həmin bəndə yeni məzmununda ikinci - dördüncü cümlələr əlavə edilmişdir.

[17 may 2017-ci il tarixli 209 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı ("**Xalq**" qəzeti, 18 may 2017-ci il, № 105, **Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, № 5, maddə 980**) ilə "Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları"nın 3.3-cü bəndinin birinci cümləsi yeni redaksiyada verilmişdir.

Əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

Ümumi istifadədə olan avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşımalarında istismar edilən avtonəqliyyat vasitələrinin, *o cümlədən taksi minik avtomobillərinin* sürücüləri Azərbaycan Respublikasının Nəqliyyat Nazirliyi tərəfindən peşə fəaliyyətinə və davranışına dair təsdiq olunmuş xüsusi proqram üzrə hazırlıq keçməli, habelə avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşımalarını tənzimləyən normativ hüquqi aktlar barədə zəruri biliklərə malik olmalıdırlar.

[29 mart 2019-cu il tarixli 136 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 31 mart 2019-cu il, № 68, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019-cu il, № 3, maddə 569) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”nın 3.3-cü bəndinin dördüncü cümləsinə “Nazirliyi” sözündən sonra “, Bakı şəhərinin inzibati ərazisində isə Bakı Nəqliyyat Agentliyi” sözləri əlavə edilmişdir.

[20 oktyabr 2020-ci il tarixli 403 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2020-ci il, № 10, maddə 1291) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”nın 3.3-cü bəndin dördüncü cümləsində “isə Bakı Nəqliyyat Agentliyi” sözləri “müntəzəm şəhərdaxili sərnişindaşımanı həyata keçirən şəxslərə və taksi minik avtomobillərinin sürücülərinə münasibətdə Bakı Nəqliyyat Agentliyi, Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin tabeliyindəki peşə təhsili müəssisələrində təhsil alanlara münasibətdə isə Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi yanında Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyinin müəyyən etdiyi peşə təhsili müəssisələri” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[22 aprel 2021-ci il tarixli 108 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 24 aprel 2021-ci il, № 85, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2021-ci il, № 4, maddə 411) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”nın 3.3-cü bəndinin birinci cümləsindən “beynəlxalq və” sözləri çıxarılmışdır.

[\[22\] 28 dekabr 2019-cu il tarixli 513 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019-cu il, № 12, maddə 2094) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”na 3.3-1-ci bənd əlavə edilmişdir.

[\[23\] 14 sentyabr 2018-ci il tarixli 392 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 15 sentyabr 2018-ci il, № 206, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, №9, maddə 1920) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”na yeni məzmununda 3.5.2-1-ci yarımbənd əlavə edilmişdir.

[\[24\] 18 oktyabr 2018-ci il tarixli 461 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 21 oktyabr 2018-ci il, № 237, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, № 10, maddə 2175) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”nın 3.5.3-cü yarımbəndindən “qanunla müəyyən edilmiş hallarda dövlət texniki baxışından keçməsi, habelə” sözləri çıxarılmışdır.

[\[25\] 15 avqust 2014-cü il tarixli 281 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Azərbaycan” qəzeti, 19 avqust 2014-cü il, № 177, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2014-cü il, № 8, maddə 1014) ilə 3.5.4-cü yarımbənd yeni redaksiyada verilmişdir.

Əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

~~3.5.4. nəqliyyat vasitəsi sahibinin mülki məsuliyyətinin icbari sığortası haqqında müqavilənin bağlanması təsdiq edən sığorta şəhadətnaməsi;~~

[\[26\] 15 aprel 2016-cı il tarixli 162 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Azərbaycan” qəzeti, 5 may 2016-cı il, № 96, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016-cı il, № 4, maddə 817) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”nın 3.5.7-ci yarımbənddə “**icarə müqaviləsi**” sözləri “**icarə və ya digər əşya hüquqlarına dair müqaviləsi**” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[30 sentyabr 2020-ci il tarixli 367 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 3 oktyabr 2020-ci il, № 202, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2020-ci il, № 9, maddə 1239) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”nın 3.5.7-ci yarımbəndi yeni redaksiyada verilmişdir.

əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

~~3.5.7. icarə və ya digər əşya hüquqlarına dair müqaviləsi, etibarnamə (daşıyıcı avtonəqliyyat vasitəsinin sahibi olmadıqda);~~

[\[27\] 14 sentyabr 2018-ci il tarixli 392 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 15 sentyabr 2018-ci il, № 206, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, №9, maddə 1920) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”nın 2.12-ci bəndi və 3.6.2-ci yarımbəndi ləğv edilmişdir.

[\[28\] 15 aprel 2016-cı il tarixli 162 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Azərbaycan” qəzeti, 5 may 2016-cı il, № 96, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016-cı il, № 4, maddə 817) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”nın 4.2.3-cü yarımbənddə “**mülkiyyət və ya icarə (lizinq) hüququ**” sözləri “**mülkiyyət, icarə və ya digər əşya hüququ**” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[30 sentyabr 2020-ci il tarixli 367 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 3 oktyabr 2020-ci il, № 202, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2020-ci il, № 9, maddə 1239) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”nın 4.2.3-cü yarımbəndində “**digər əşya hüququ, yaxud digər qanuni əsaslarla istifadə olunan**” sözləri “**istifadədə olan**” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[\[29\] 7 aprel 2016-cı il tarixli 149 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Azərbaycan” qəzeti, 3 may 2016-cı il, № 94, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016-cı il, № 4, maddə 804) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”nın 4.3-cü bəndin birinci cümləsinə “**baxımından**”, ikinci cümləsinə “**əsasında**”, 4.10-cu bəndə birinci halda “**cədvəlləri**” və 6.4-cü bəndin ikinci cümləsinə “**qaydaları**” sözlərindən sonra “**Bakı, Sumqayıt və Gəncə şəhərlərinin inzibati ərazilərində müvafiq qurumlar, Azərbaycan Respublikasının digər ərazilərində isə**” sözləri əlavə edilmişdir.

[\[30\] 15 aprel 2016-cı il tarixli 162 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Azərbaycan” qəzeti, 5 may 2016-cı il, № 96, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016-cı il, № 4, maddə 817) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”nın 4.7.2-ci yarımbənddə “**texniki-xidmət məntəqələrinin**” sözləri “**texniki-təmir stansiyalarının (sahələrinin)**” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[\[31\] 25 aprel 2017-ci il tarixli 166 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 27 aprel 2017-ci il, № 88, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, №4, maddə 650) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”nın 4.14-cü bəndinin birinci cümləsinə “**sənədinə**” sözündən sonra “**(gediş haqqı ödəniş aləti ilə ödənilədiyi hallar istisna olmaqla)**” sözləri əlavə edilmişdir və ikinci cümləsində “**satılmasını**” sözü “**və ödəniş alətinin satılmasını, o cümlədən ödəniş alətinə vəsaitin yüklənməsi imkanını**” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[\[32\] 15 avqust 2014-cü il tarixli 281 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Azərbaycan” qəzeti, 19 avqust 2014-cü il, № 177, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2014-cü il, № 8, maddə 1014) ilə 4.17-ci bəndin birinci cümləsi yeni redaksiyada verilmişdir.

Əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

~~Sərnişinlər qarşısında daşıyıcıların mülki məsuliyyətinin icbari sığortası, sərnişin avtonəqliyyat vasitəsinin işçi heyəti üzvlərinin həyat və sağlamlığının sığortası, habelə sərnişinlərin icbari sığortası Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun olaraq müvafiq sığorta müqavilələri əsasında edilir.~~

[\[33\] 25 aprel 2017-ci il tarixli 166 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 27 aprel 2017-ci il, № 88, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, №4, maddə 650) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”nın 4.18-ci bəndinə “**biletə**” sözündən sonra “, **yaxud həyata keçirilmiş ödəməyə**” sözləri əlavə edilmişdir.

[\[34\] 7 aprel 2016-cı il tarixli 149 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Azərbaycan” qəzeti, 3 may 2016-cı il, № 94, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik

Toplusu, 2016-cı il, № 4, maddə 804) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”nın 4.32-ci və 9.3-cü bəndləri ləğv edilmişdir.

[\[35\] 15 aprel 2016-cı il tarixli 162 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Azərbaycan” qəzeti, 5 may 2016-cı il, № 96, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016-cı il, № 4, maddə 817) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”nın 5.13-cü bəndin birinci cümləsinə “(rayonlararası)” sözündən sonra “**müntəzəm**” sözü əlavə edilmişdir.

[\[36\] 25 aprel 2017-ci il tarixli 166 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 27 aprel 2017-ci il, № 88, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, №4, maddə 650) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”nın 6.1-ci bəndinin birinci cümləsinə “**biletə**” sözündən sonra “(gediş haqqı ödəniş aləti ilə ödənilirdiyi hallar istisna olmaqla)” sözləri və ikinci cümləsinə “**malik olmayan**” sözlərindən sonra “, yaxud **gediş haqqını ödəniş aləti ilə ödəməyən**” sözləri əlavə edilmişdir.

[\[37\] 25 aprel 2017-ci il tarixli 166 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 27 aprel 2017-ci il, № 88, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, №4, maddə 650) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”nın 6.3-cü bəndində “**satışı**” sözü “**və ödəniş alətinin satışı, o cümlədən ödəniş alətinə vəsaitin yüklənməsi**” sözləri ilə əvəz edilmişdir və həmin bəndə “**məntəqələrində**” sözündən sonra “**biletlərin satışı isə**” sözləri əlavə edilmişdir.

[\[38\] 7 mart 2019-cu il tarixli 81 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 14 mart 2019-cu il, № 59, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019-cu il, № 3, maddə 515) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”nın 6.17-ci bəndində “**qrup əlillər**” sözləri “**dərəcə əlilliyi olan şəxslər**” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[\[39\] 25 aprel 2017-ci il tarixli 166 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 27 aprel 2017-ci il, № 88, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, №4, maddə 650) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”nın 6.29-cu bəndin birinci cümləsinə və 10.1.2-ci yarımbəndə “**marşrutlarında**” sözündən sonra “(şəhərdaxili (rayondaxili) avtobuslar istisna olmaqla)” sözləri əlavə edilmişdir.

[\[40\] 25 aprel 2017-ci il tarixli 166 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 27 aprel 2017-ci il, № 88, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, №4, maddə 650) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”na yeni məzmununda 6.29-1-ci bənd əlavə edilmişdir.

[\[41\] 28 dekabr 2019-cu il tarixli 513 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019-cu il, № 12, maddə 2094) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”nın 7.11-ci bəndə “**hüquqi**” sözündən əvvəl “**fiziki və**” sözləri əlavə edilmişdir.

[\[42\] 15 aprel 2016-cı il tarixli 162 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Azərbaycan” qəzeti, 5 may 2016-cı il, № 96, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016-cı il, № 4, maddə 817) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”na yeni məzmununda 8.1-1-ci, 8.2-1-ci bəndlər əlavə edilmişdir.

[\[43\] 11 aprel 2017-ci il tarixli 146 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 13 aprel 2017-ci il, № 76, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, № 4, maddə 633) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”nın 8.2.4-cü yarımbəndinin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilmişdir və yeni məzmununda 8.2.5-ci yarımbənd əlavə edilmişdir.

[\[44\] 14 sentyabr 2018-ci il tarixli 392 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 15 sentyabr 2018-ci il, № 206, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, №9, maddə 1920) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”nın 8.2.5-ci yarım bəndinin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilmişdir və yeni məzmununda 8.2.6-cı yarım bənd əlavə edilmişdir.

[21 noyabr 2018-ci il tarixli 494 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 23 noyabr 2018-ci il, № 264, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, № 11, maddə 2444) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”nın 8.2.6-cı yarım bəndi ləğv edilmişdir.

[\[45\] 15 aprel 2016-cı il tarixli 162 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Azərbaycan” qəzeti, 5 may 2016-cı il, № 96, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016-cı il, № 4, maddə 817) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”nın 8.3-cü bəndə “sərnişin daşımaları” sözlərindən sonra “(taksi minik avtomobilləri ilə daşımalar istisna olmaqla)” sözləri və icarəsi (fraxtetmə) müqaviləsi əsasında” sözlərindən sonra “əvəzi ödənilməklə” sözləri əlavə edilmişdir.

[\[46\] 19 noyabr 2018-ci il tarixli 493 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 23 noyabr 2018-ci il, № 264, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, № 11, maddə 2443) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”nın 8.15-ci bəndinə “kateqoriyası” sözündən sonra “və ya “D1” altkateqoriyası” sözləri əlavə edilmişdir.

[\[47\] 1 may 2018-ci il tarixli 196 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 3 may 2018-ci il, № 99, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, № 5, maddə 1107) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”nın 9.2-ci bəndində “dayanacaqlarının” sözü “duracaq yerlərinin” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[\[48\] 4 avqust 2017-ci il tarixli 319 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 5 avqust 2017-ci il, № 168, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, № 8, maddə 1609) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”nın 9.5-ci bəndində “Taksilərin dayanacaq yeri” sözləri “Minik taksilərinin duracaq yeri” sözləri ilə və “edə bilər” sözləri “etməlidir” sözü ilə əvəz edilmişdir.

[1 may 2018-ci il tarixli 196 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 3 may 2018-ci il, № 99, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, № 5, maddə 1107) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”nın 9.5-ci bəndində “dayanacaqlardan” sözü “duracaq yerlərindən” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[\[49\] 1 may 2018-ci il tarixli 196 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 3 may 2018-ci il, № 99, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, № 5, maddə 1107) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”nın 9.6-cı bəndinin birinci cümləsində, 9.10.6-cı və 9.10.7-ci yarım bəndlərdə “dayanacaqda” sözü “duracaq yerində” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[\[50\] 17 aprel 2018-ci il tarixli 158 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 20 aprel 2018-ci il, № 88, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, № 4, maddə 806) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”nın 9.8-ci bəndində “salonunda siqaret çəkməyə və pəncərələrinin” sözləri “pəncərələrinin” sözü ilə əvəz edilmişdir.

[\[51\] 21 avqust 2013-cü il tarixli 227 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Azərbaycan” qəzeti, 6 sentyabr 2013-cü il, № 195, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2013-cü il, № 08, maddə 1025) ilə 9.10.2-ci bənddə “qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş qaydada” sözləri “qanunla müəyyən edilmiş hallarda” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[\[52\] 1 may 2018-ci il tarixli 196 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 3 may 2018-ci il, № 99, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, № 5, maddə 1107) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”nın 9.10.3-cü yarım bəndində “**dayanacaqların**” sözü “**duracaq**” sözü ilə əvəz edilmişdir.

[\[53\] 1 may 2018-ci il tarixli 196 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 3 may 2018-ci il, № 99, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, № 5, maddə 1107) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”nın 9.12.1-ci yarım bəndində “**taksi dayanacağı üçün müəyyən edilməmiş yerlərdə**” sözləri “**taksi minik avtomobillərinin duracaq yerlərindən kənar**” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[\[54\] 14 sentyabr 2018-ci il tarixli 392 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 15 sentyabr 2018-ci il, № 206, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, №9, maddə 1920) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”nın 9.12.2-ci yarım bəndində “**plombası**” sözü “**plombu**” sözü ilə əvəz edilmişdir.

[\[55\] 25 aprel 2017-ci il tarixli 166 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 27 aprel 2017-ci il, № 88, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, №4, maddə 650) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”nın 10.1.1-ci yarım bəndində “**əldə etmək**” sözlərindən sonra “**(gediş haqqı ödəniş aləti ilə ödənilməli hallar istisna olmaqla)**” sözləri əlavə edilmişdir və “**isə**” sözü “**, yaxud gediş haqqı ödəniş aləti vasitəsilə ödənilməkdə**” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[\[56\] 25 aprel 2017-ci il tarixli 166 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 27 aprel 2017-ci il, № 88, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, №4, maddə 650) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”na yeni məzmununda 10.1.1-1-ci yarım bənd əlavə edilmişdir.

[\[57\] 25 aprel 2017-ci il tarixli 166 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 27 aprel 2017-ci il, № 88, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, №4, maddə 650) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”na yeni məzmununda 10.1.2-1-ci yarım bənd əlavə edilmişdir.

[\[58\] 15 avqust 2014-cü il tarixli 281 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Azərbaycan” qəzeti, 19 avqust 2014-cü il, № 177, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2014-cü il, № 8, maddə 1014) ilə 10.1.11-ci yarım bənd yeni redaksiyada verilmişdir.

Əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

10.1.11. daşıyıcının təqsiri üzündən vurulmuş zərərin və ziyanın əvəzini almaq.

[\[59\] 25 aprel 2017-ci il tarixli 166 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 27 aprel 2017-ci il, № 88, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, №4, maddə 650) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”nın 10.2.2-ci yarım bəndində “**əldə etmək**” sözlərindən sonra “**(gediş haqqı ödəniş aləti ilə ödənilməli hallar istisna olmaqla)**” sözləri və “**gediş haqqını**” sözlərindən sonra “**vaxtında və**” sözləri əlavə edilmişdir.

[\[60\] 15 aprel 2016-cı il tarixli 162 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Azərbaycan” qəzeti, 5 may 2016-cı il, № 96, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016-cı il, № 4, maddə 817) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”nın 10.2.5-ci yarım bəndə “**(rayondaxili)**”, “**(rayonlararası)**” və “**beynəlxalq**” sözlərindən sonra “**müntəzəm**” sözü əlavə edilmişdir.

[\[61\] 25 aprel 2017-ci il tarixli 166 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 27 aprel 2017-ci il, № 88, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, №4, maddə 650) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”nın 10.3.1-

ci yarım bəndində **“olmadan”** sözündən sonra **“, yaxud gediş haqqının ödəniş aləti vasitəsilə ödənilməsi tələb olunan hallarda belə ödəniş etmədən”** sözləri əlavə edilmişdir.

[\[62\] 17 aprel 2018-ci il tarixli 158 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (**“Xalq” qəzeti, 20 aprel 2018-ci il, № 88, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, № 4, maddə 806**) ilə **“Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”**nun 10.3.16-cı yarım bəndində **“vasitəsinin salonunda siqaret”** sözləri **“vasitəsində tütün”** sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[\[63\] 25 aprel 2017-ci il tarixli 166 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (**“Xalq” qəzeti, 27 aprel 2017-ci il, № 88, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, №4, maddə 650**) ilə **“Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”**nun 11.2.7-ci yarım bəndində **“nəzərdə tutulmadıqda”** sözlərindən sonra **“, yaxud sərnişin gediş haqqını müəyyən edilmiş qaydada ödəmədikdə”** sözləri əlavə edilmişdir.

[\[64\] 25 aprel 2017-ci il tarixli 166 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (**“Xalq” qəzeti, 27 aprel 2017-ci il, № 88, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, №4, maddə 650**) ilə **“Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”**nun 11.3.7-ci yarım bəndin əvvəlinə **“ödəniş alətinin əvvəlcədən satışını,”** sözləri, **“(biletlərin)”** sözündən sonra **“isə”** sözü əlavə edilmişdir, **“onların”** sözü çıxarılmışdır, **“təşkil etmək”** sözlərindən sonra **“, o cümlədən ödəniş alətinə vəsaitin yüklənilməsi imkanını təmin etmək”** sözləri əlavə edilmişdir.

[\[65\] 21 avqust 2013-cü il tarixli 227 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (**“Azərbaycan” qəzeti, 6 sentyabr 2013-cü il, № 195, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2013-cü il, № 08, maddə 1025**) ilə 2.2-ci bəndə, 3.5.3-cü və 11.3.10-cu yarım bəndlərə **“dövlət”** sözündən əvvəl **“qanunla müəyyən edilmiş hallarda”** sözləri əlavə edilmişdir.

[\[66\] 25 aprel 2017-ci il tarixli 166 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (**“Xalq” qəzeti, 27 aprel 2017-ci il, № 88, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, №4, maddə 650**) ilə **“Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”**nun 11.3.12-ci yarım bəndində **“təmin etmək”** sözlərindən sonra **“, gediş haqqının ödəniş aləti ilə ödənilməsinə nəzarət etmək”** sözləri əlavə edilmişdir.

[\[67\] 15 avqust 2014-cü il tarixli 281 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (**“Azərbaycan” qəzeti, 19 avqust 2014-cü il, № 177, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2014-cü il, № 8, maddə 1014**) ilə 11.3.14-cü yarım bənd yeni redaksiyada verilmişdir.

Əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

11.3.14. Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyində nəzərdə tutulmuş hallarda icbari sığortanın təmin etmək;

[\[68\] 25 aprel 2017-ci il tarixli 166 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (**“Xalq” qəzeti, 27 aprel 2017-ci il, № 88, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, №4, maddə 650**) ilə **“Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”**nun 12.2.5-ci yarım bəndində **“yoxlamaq”** sözündən sonra **“, gediş haqqının ödəniş aləti vasitəsilə ödənilməsinə nəzarət etmək”** sözləri əlavə edilmişdir.

[\[69\] 25 aprel 2011-ci il tarixli 58 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (**Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2011-ci il, № 4, maddə 372**) ilə təsdiq edilmiş **“Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”**na 12.2.27-1-ci yarım bənd əlavə edilmişdir.

[17 aprel 2018-ci il tarixli 158 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (**“Xalq” qəzeti, 20 aprel 2018-ci il, № 88, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, № 4, maddə 806**) ilə **“Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”**nun 12.2.27-1-ci yarım bəndində **“siqaret”** sözü **“tütün”** sözü ilə əvəz edilmişdir.

[\[70\] 7 aprel 2016-cı il tarixli 149 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Azərbaycan” qəzeti, 3 may 2016-cı il, № 94, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016-cı il, № 4, maddə 804) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”nın 13.2-ci bəndə “Azərbaycan Respublikası” sözlərindən əvvəl “**Bakı, Sumqayıt və Gəncə şəhərlərinin inzibati ərazilərində müvafiq qurumlar, Azərbaycan Respublikasının digər ərazilərində isə**” sözləri əlavə edilmişdir.

[\[71\] 7 aprel 2016-cı il tarixli 149 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Azərbaycan” qəzeti, 3 may 2016-cı il, № 94, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016-cı il, № 4, maddə 804) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”nın 13.2.5-ci yarımbəndə “Azərbaycan Respublikası” sözlərindən əvvəl “**Bakı, Sumqayıt və Gəncə şəhərlərinin inzibati ərazilərində müvafiq qurumların, Azərbaycan Respublikasının digər ərazilərində isə**” sözləri əlavə edilmişdir.

[\[72\] 14 sentyabr 2018-ci il tarixli 392 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 15 sentyabr 2018-ci il, № 206, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, №9, maddə 1920) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”nın XIV hissəsinin adına “**sifarişçisinin,**” sözündən sonra “**sürücünün,**” sözü əlavə edilmişdir və həmin hissəyə yeni məzmununda 14.8-1-ci bənd əlavə edilmişdir.

[21 noyabr 2018-ci il tarixli 494 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 23 noyabr 2018-ci il, № 264, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, № 11, maddə 2444) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”nın 14.8-1-ci bəndində “**Beynəlxalq**” sözü “**Ümumi istifadədə olan avtonəqliyyat vasitələri ilə beynəlxalq**” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[\[73\] 25 aprel 2017-ci il tarixli 166 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 27 aprel 2017-ci il, № 88, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, №4, maddə 650) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”nın 14.12-ci bəndində “**getdikdə**” sözündən sonra “, **yaxud gediş haqqı ödəniş aləti vasitəsilə ödənilmədikdə**” sözləri əlavə edilmişdir, “**qanunvericiliklə**” sözü “**qanunla**” sözü ilə əvəz edilmişdir.

[\[74\] 15 avqust 2014-cü il tarixli 281 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Azərbaycan” qəzeti, 19 avqust 2014-cü il, № 177, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2014-cü il, № 8, maddə 1014) ilə XV hissənin adında “**Pretenziya və iddiaların**” sözləri “**Pretenziyaların**” sözü ilə əvəz edilmişdir.

[\[75\] 15 avqust 2014-cü il tarixli 281 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Azərbaycan” qəzeti, 19 avqust 2014-cü il, № 177, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2014-cü il, № 8, maddə 1014) ilə 15.5-ci bənd ləğv edilmişdir.

[\[76\] 30 sentyabr 2020-ci il tarixli 367 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 3 oktyabr 2020-ci il, № 202, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2020-ci il, № 9, maddə 1239) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”na yeni məzmununda 15.6-cı bənd əlavə edilmişdir.

[\[77\] 18 fevral 2016-cı il tarixli 65 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Azərbaycan” qəzeti, 6 mart 2016-cı il, № 52, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016-cı il, № 03, maddə 592) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”nın 16.1-ci bənddə “**Azərbaycan Respublikasının Nəqliyyat Nazirliyi və onun səlahiyyətli qurumları, habelə səlahiyyətləri daxilində digər dövlət orqanları**” sözləri “**bu Qaydalara uyğun olaraq Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi və Azərbaycan Respublikasının Nəqliyyat Nazirliyi səlahiyyətləri çərçivəsində**” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[7 aprel 2016-cı il tarixli 149 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Azərbaycan” qəzeti, 3 may 2016-cı il, № 94, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016-cı il, № 4, maddə 804) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”nın 16.1-ci bənddə “nəzarət bu Qaydalara uyğun olaraq Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi və Azərbaycan Respublikasının Nəqliyyat Nazirliyi səlahiyyətləri çərçivəsində tərəfindən” sözləri “nəzarət bu Qaydalara uyğun olaraq Bakı, Sumqayıt və Gəncə şəhərlərinin inzibati ərazilərində müvafiq qurumlar, Azərbaycan Respublikasının digər ərazilərində Azərbaycan Respublikasının Nəqliyyat Nazirliyi və Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi tərəfindən səlahiyyətləri çərçivəsində” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[\[78\] 25 aprel 2017-ci il tarixli 166 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 27 aprel 2017-ci il, № 88, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, №4, maddə 650) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”nın 16.6-cı bəndin birinci cümləyə “biletli olan” sözlərindən sonra “, yaxud gediş haqqını ödəniş aləti vasitəsilə ödəməyən” sözləri əlavə edilmişdir və həmin cümlədə “qanunvericiliklə” sözü “qanunla” sözü ilə əvəz edilmişdir və ikinci cümlədə “biletlə təmin edilir” sözləri “gediş haqqını ödəyir” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[\[79\] 25 aprel 2017-ci il tarixli 166 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Xalq” qəzeti, 27 aprel 2017-ci il, № 88, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, №4, maddə 650) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”nın 16.7-ci bənddə “qanunvericiliklə” sözü “qanunla” sözü ilə əvəz edilmişdir.

[\[80\] 18 fevral 2016-cı il tarixli 65 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Azərbaycan” qəzeti, 6 mart 2016-cı il, № 52, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016-cı il, № 03, maddə 592) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”nın 16.9-cu bənddə “Nəqliyyat Nazirliyi”, 16.11-ci bənddə isə “Nəqliyyat Nazirliyinin” sözləri müvafiq olaraq “Daxili İşlər Nazirliyi”, “Daxili İşlər Nazirliyinin” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[\[81\] 16 iyul 2014-cü il tarixli 257 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Azərbaycan” qəzeti, 27 iyul 2014-cü il, № 160; Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2014-cü il, № 07, maddə 945) ilə “Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları”nın 16.10-cu bəndi yeni redaksiyada verilmişdir.

Əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

~~16.10. Aşağıda göstərilən hallarda nəzarət edən şəxsin tərtib etdiyi akt əsasında daşıyıcı xəbərdar etmək və ya daşımalarla əlaqədar hüquq hüququ vardır:~~

[\[82\] 15 avqust 2014-cü il tarixli 281 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (“Azərbaycan” qəzeti, 19 avqust 2014-cü il, № 177, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2014-cü il, № 8, maddə 1014) ilə 16.10.4-cü yarımbənd yeni redaksiyada verilmişdir.

Əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

~~16.10.4. mülki məsuliyyətin və sərnişinlərin icbari sığortasına dair tələblər pozulduqda;~~

[\[83\] 06 dekabr 2013-cü il tarixli 338 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2013-cü il, № 12, maddə 1629) ilə 16.10-cu bənd yeni redaksiyada verilmişdir.

Əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

~~16.10. Aşağıda göstərilən hallarda nəzarət edən şəxsin tərtib etdiyi akt əsasında daşıyıcı xəbərdar oluna və ya daşımalarla əlaqədar hüquq hüququ vardır:~~

~~16.10.1. bu Qaydaların 11.3-cü bəndi ilə müəyyən edilmiş vəzifələrin və ya sərnişin daşımalarına dair bağlanmış müqavilə üzrə öhdəliklər lazımi qaydada yerinə yetirilmədikdə;~~

~~16.10.2. sərnişin daşınması şərtləri pozulduqda, sərnişinlərin həyat və sağlamlığına zərər vurulduqda;~~

~~16.10.3. bu Qaydaların və sərnişin daşımaları sahəsində digər normativ hüquqi aktların tələbləri müntəzəm olaraq yerinə yetirilmədikdə;~~

~~16.10.4. müntəzəm marşrutlar üzrə sərnişin daşımalarında mütləq olaraq hərəkət cədvəlindən normativdən artıq kənar çıxmalara yol verdikdə, habelə hərəkət sxeminə riayət etmədikdə;~~

~~16.10.5. mülki məsuliyyətin və sərnişinlərin icbari sığortasına dair tələbləri pozduqda.~~

^[84]06 dekabr 2013-cü il tarixli **338** nömrəli Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı (**Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2013-cü il, № 12, maddə 1629**) ilə 16.11-ci bənd əlavə edilmişdir.

^[85]7 aprel 2016-cı il tarixli 149 nömrəli Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı ("**Azərbaycan**" qəzeti, **3 may 2016-cı il, № 94, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016-cı il, № 4, maddə 804**) ilə "**Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları**"nın 3 və 4 nömrəli əlavələri ləğv edilmişdir.